



TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 42 (2329) 1994 SPALIS-OCTOBER 18

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

NUMERIO KAINA — \$1

Ar reikalinga priemaiša?

Kanados daugiakultūrė mozaika yra ne tik gražus valstybinis pavaldas, bet ir praktiškas tautinių grupių klausimo išsprendimas. Visai čia gyvenančios tautybės išreiškia savo skirtingą kultūrą, bet mozaikos spalvą labiausiai išryškina kalba.

TAI VERTYBĖ, kuri įvairiose tapatybės apraiškose varžovų neturi. Nors daugelis tą tiesą pripažįsta, bet ne visos tautybės kanadiškoje mozaikoje įstengia savąją kalbą išsaugoti ir ją kaip vėliavą iškelti virš visų kitų kultūrinio gyvenimo reiškinių. Nelengva ir mums, lietuviams, ypač jau čia užaugusiems ir savo buitimi stipriai įaugusiems bendroje aplinkoje. Užtat ir atsiranda siūlymų peržiūrėti lietuvių kalbos vartojimą organizuotame gyvenime. Kaskart vis daugiau jaunų žmonių jungiasi į veiklą, tampa ir vadovaujančiais asmenimis, bet gerai pažįsta ir savo silpnąją pusę — nepakankamą lietuvių kalbos mokėjimą. Kalbėti daugeliui nesunku, skaityti taipgi geriau sekasi, nors kai kuriems ribotesnis žodynas stato užtvaras. Sunkiausia — rašyti. Dėl tos priežasties ir spaudos darbuotojų prieauglis pats menkiausias. Pergyvenant tuos rūpesčius ir ieškant kokios nors išeities, iškyla vis pasikartojantys siūlymai periodinėje spaudoje kai ką jau skelbti angliškai. Kai kurie jaunesni veikėjai įsitikinę, kad tai padėtų labiau domėtis lietuviškais laikraščiais, atsirastų daugiau prenumeratorių ir angliškai kalbantiems būtų lengviau sekti lietuviškąjį gyvenimą. Iš karto atrodo, kad išeitis labai praktiška. Pasigilinus į klausimą, betgi kyla ir abejonių.

PIRMIAUSIA — ar atsirastų tinkamų žmonių, kurie norėtų save pririšti prie laikraščio leidybos ir reguliariai paruošti tas angliškąsias skilts, už tai negaudami atitinkamo atlyginimo, nes leidėjų izdai nepajėgūs? Antra ir pati didžioji abejonė — tai tikslo pasiekimas. Mat vienas kitas angliškas puslapis lietuviškame laikraštyje vargu ar taptų ta magiška lazdele, kuri paveiktų čia užaugusių ir mokslus baigusių jaunų žmonių didesnę susidomėjimą lietuvių. Abejones keliant linkstama manyti, kad domėjimasis savo tautine grupe bei jos veikla nėra vien kalbos klausimas. Štai stebint lietuviškąją veiklą matyti, kad nemažai ir vyresnio amžiaus tautiečių stovi atokiau nuo savų parapijų bei bendruomenės. O juk jie visi pakankamai gerai moka lietuviškai. Reikiška — didžiosios atsiskyrimo nuo savo bendruomenės priežastys yra kažkur giliau. Suprantamas yra jaunųjų, ypač profesionalų, aiškinimas laiko stoka. Ir neišvaidzuojama, kad informacijos apie lietuvių veiklą anglų kalba galėtų ką nors pakeisti. Ak, žinoma, idealu būtų, kad laikraščiuose anglų kalba paskelbus kokius pranešimus, imtų plaukti jaunimas į savas šventoves, pradėtų aukoti įvairūs parapijos bei kitiems lietuviškiems reikalams, noriai kandidatuočių į organizacijų valdybas — stačiai pasakutų savo gyvenimą kita linkme. Šito kol kas nesitikint, sunku būtų pateisinti bet kokį dvikalbiskumą lietuviškame laikraštyje. O reikia atsiminti ir tai, kad puoselėti lietuvių be lietuvių kalbos bus sunkiau, negu turint pagrindus stiprinti kalbą. Lietuva šiandien atvira visiems. Ji pasirodusi padėti. Yra įvairių būdų tai atlikti. O kai nemokantiems lietuviškai sudaromos sąlygos dalyvauti lietuviškame gyvenime, į tai reikėtų žiūrėti tik kaip į išimtį, kurios neturėtų plėstis į kokį aliarmuojantį būtinumą. Atsimintina ir tai, kad spauda nebūtinai turi turėti pataikaujančią pobūdį. Ji yra ir formuotoja. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Socialinio saugumo reformos

Žmogaus darbo ištekliai ministeris Lloyd Axworthy spalio 5 d. Kanados parlamente paskelbė aštuoniasdešimt dešimties metų diskusijų socialinių reformų knygą "Improving Social Security in Canada". Ligi šiol visus stebino Kanados parlamento rinkimus 1993 m. spalio 25 d. laimėjusių liberalų ministerio pirm. J. Chretien vyriausybės nepradėta kova su biudžetinėmis deficitais. Juk juos nuo dabartinių 40 milijonų dolerių buvo žadėta 1996 m. sumažinti iki 25 milijonų. Tačiau finansų ministeris Paul Martin savo pirmajame biudžete š.m. vasario 22 d., apimančiame 1994-95 biudžetinius metus, nepadidino pajamų ir nesumažino išlaidų. Tad ir vėl gresia apie 40 milijonų dolerių deficitas. Tai reiškia, kad deficitai Kanadą valdžiusių vyriausybę skolą peržengusių 500 milijonų, per pastaruosius dvejus metus gali padidinti dar 80 milijonų dolerių.

Dabar paaiškėjo nauja liberalų taktika. Finansų ministeris P. Martinas ir žmogaus darbo ištekliai ministeris L. Axworthy pasiūlytomis socialinio saugumo reformomis per penkerius metus tikisi sutaupti pusaštunto milijono dolerių. Reformos apimtų Kanados nedarbo draudą, kuria

(Nukelta į 2-rą psl.)



Paminklas KRISTIJONUI DONELAIČIUI Klaipėdoje. Nuotr. Alf. Laučkos

Savaitė Lietuvoje

Nustatytos karinio tranzito taisyklės

ELTA (spalio 7 d.) skelbia, kad Lietuvos vyriausybė du kartus svarstė ir jau patvirtino užsienio valstybių pavojingų ir karinių krovinių vežimo per Lietuvos teritoriją taisykles. Jose numatyta, kad užsienio valstybių karinius, tarp jų ir pavojingus krovinius bei neginkluotus karius ir civilius tarnautojus per Lietuvos respublikos teritoriją leidžiama vežti tik pagal iš anksto pateiktą paraišką, gavus Krašto apsaugos ministerijos transportavimo tarnybos vienkartinį leidimus. Leidimai išduodami tik pritarus Lietuvos seimui ir tarpininkaujant Jungtinių Tautų organizacijai ar kitoms tarptautinėms organizacijoms, kurioms Lietuva priklauso. Karinius krovinius galima vežti tik geležinkeliu, ne oro transportu arba automobiliais, nors virš Lietuvos teritorijos gali skraidyti užsienio valstybių karo orlaiviai. Numatyta, kad "gyvoji jėga ir ginkluotė ar technika per Lietuvą turi būti vežamos atskirai". Bendras karinio transporto vagonų skaičius negali viršyti 110 per parą, o vienu metu per Lietuvą neleidžiama vežti daugiau kaip 180 neginkluotų užsienio valstybės karių be teisės įsilipti Lietuvos teritorijoje.

Lankėsi Šiaurės Atlanto visuotinio susirinkimo vadovai
Lietuvoje rugsėjo pabaigoje lankėsi Šiaurės Atlanto visuotinio susirinkimo — asamblijos (ŠAA) prezidentas Louis Bouvard ir generalinis sekretorius Peter Corterier, praneša ELTA. ŠAA yra NATO valstybių tarptarptarptarinė institucija, kuri aptaria valstybių narių rūpimus klausimus ir teikia rekomendacijas NATO tarybai.

Apsilankymo metu buvo iškeltos Baltijos krašto problemos, paminėtas susirūpinimas dėl Lietuvos saugumui gresiančio pavojaus iš Rusijos, didėjančio su jos imperinės jėgos stiprėjimu.

Svečius priėmęs seimo pirm.

Česlovas Juršėnas patvirtino, kad visuomenėje yra jaučiamas susirūpinimas, tačiau "situacijos raida Rusijoje tam tikra dalimi priklausys ir nuo Vakarų pozicijos". Buvo pareikšta nuomonė, kad "Lietuva savo užsienio politika neturėtų provokuoti Rusijos imperinių jėgų, suprantama, ne kiek neprasidama savo nepriklausomybės bei nacionalinio orumo".

Didžiosios Britanijos gynybos ministeris

Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas spalio 5 d. priėmė Didžiosios Britanijos gynybos ministerį Malcolm Rifkind, rašo ELTA. Ministeris teigė, jog DB skiriama didelė reikšmė santykiams su Baltijos kraštais ir bendradarbiavimui saugumo srityje. Jis sakė, kad Vakaruose teigiamai vertinamas Lietuvos greitas įsijungimas į Bendradarbiavimo taikos labui programą.

Prezidentas Brazauskas patvirtino, kad Lietuva nori pilnai dalyvauti NATO struktūrose bei tapti Šiaurės Atlanto visuotinio susirinkimo nare, ir kad jai neįprastai pasidalinimas į blokus ar įtakos sferas, o dėl to turėtų pasisakyti ir didžiosios valstybės. Su tuo sutiko M. Rifkind, pabrėždamas, kad bendradarbiavime turėtų vyrauti lygiatėsiškumas.

Prekybos kainų pakėlimai neberibojami

Nuo spalio 1 d. Lietuvos vyriausybė neberibos kai kurių Lietuvoje gaminamų prekių vaikams ir būtiniausių vartojimo prekių kainų pakėlimų, skelbia "Lietuvos rytas" (rugsėjo 23 d.). Iki šiol kainų kėlimo ribojimas stabdė konkurenciją ir prekių apyvartą, skatindamas prekybininkus rinktis brangesnes prekes, kurios, taikant prekybos kainų kėlimą, duoda didesnę pelną. Taip pat prekybos įmonės sudarydavo sutartis su Lietuvos įmonėmis, prekiaujančiomis brangesne produkcija.

(Nukelta į 2-rą psl.)

Lankėme Karaliaučiaus krašto gyvenvietes

Per Mažąją Lietuvą nuo Netynų iki Molynės

MARIJA PURVINIENĖ ir MARTYNAS PURVINAS

1994 m. rugpjūčio 3-8 d.d. su Lietuvos kraštotyros draugijos ekspedicija važinėjome po Karaliaučiaus kraštą. Žygiui vadovavo kraštotyros draugijos pirmininkė Irena Seliukaitė bei Mažosios Lietuvos žinovas dr. Algirdas Matulevičius. Pagrindinis darbas buvo tanykščių lietuvių lankymas, surinkimas žinių apie juos, dalinimas lietuviškos spaudos — suaukotų knygų, žurnalų ir laikraščių. Tai darė kauniečiai Irma Juronytė ir Romualdas Povilaitis, vilniečiai Roma Sabaliauskaitė, Eglė Kulvietienė, Vitalija Miežutavičiūtė, Libertas Klimka ir Janina Gudavičienė iš Šiaulių.

Mudu stengėmės įamžinti foto nuotraukos bei aprašymuose dar išlikusius senuosius pastatus bei sodybas. Nedidelį būrelį visokių — tai geresnių, tai visai prastais krašto keliais vežiojo Rumšikių liaudies buities muziejaus autobusas, vairuojamas Vytauto Čižausko.

Per kelias dienas nuvažiuojome kelis šimtus kilometrų aplink Išrutį (dabartinį Černachovską), aplankydami dvidešimt įvairaus dydžio gyvenviečių. Ten dar buvo likę keletas šimtų senų pastatų — dažnai perdirbtų ar visai nugyventų. Daug kur stūko griuvėsiai, primenantys nebe karą, o sovietmečio apsilėidimą ir užsimojimą sunaikinti to krašto istorijos žymes. Vietur kitur dar pasitaikydavo dailiau papuoštas kaimo namas, dar kiek aptikome šiame krašte mėgtų medinių drožinių. Kai kur nustebindavo dar K. Donelaičio laikus menantys senoviniai pastatai — iš akmenų sumūryti, kuklūs ir didingi.

Šventovių griuvėsiai

Didžiausia staigmena buvo Peleninkų (dabar Zagarskoje) šventovė — apysveikė, netgi seną stogą išlaikiusi. Šventoriuje radome kitur neragėtą dalyką — keliolika betoninių antkapių su užrašų žymėmis. Gal dėl kokių vietinių vadų nusistatymo ta vieta nebuvo taip uoliai nunio-kota, kaip kitose Prūsų Lietuvos vietose. Peleninkų šventovėje buvo įrengtas mėsos sandėlis, o greta senųjų gyventojų dar palaidoti kare žuvę sovietinės armijos kareiviai. Nulupinęs gražesnius paminklus bei metalinius kryžius ir kapų aptvarus, vis dėlto nesugundytą betoniniais antkapiais — kitur nenaudotais statybose. Dabar šventovė net pradėta remontuoti — gal ten bus stačiatikių cerkvė.

Deja, kitoms vietovėms nenusisekė. Aptikome visai naujai — dar šią vasarą ardant Širavos šventovę, stovinčią judrioje paplėtėje. Gal naujieji Rusijos ūkininkai čia rado plytų savo tvartams...

Ne vienoje vietoje tebestūkso senų šventovių bokštai — neparankūs griauti, tai likę paminklais sunaikinto gyvenimo tanykščių lietuvininkų.

Įdomi pasirodė senoji Kraupiškių šventovė — išgraižyta ir krūmais apžėlusio sovietmečiu. Aptikome naujo ir skuboto pasitvarkymo žymes — krūmai pakopoti, čia pat deginant šakas, tvarkingiau pastumdami sudaužytojo paminklo Pirmojo pasaulinio karo aukoms akmenys. Pasijuokėme — gal tame miestelyje (pokariu būdingai pavadintame Uljanovu) vietos valdžia laukė labdaros iš Vokietijos...

Apleisti pastatai

Anuomet Rytprūsiai garbėjo savo žemės ūkiu bei didžiausiais dvarais. Deja, naujoji santvarka nesugebėjo panaudoti tų stambiųjų pastatų — daug jų bereikalingai apleista, nebeduoda tos naudos kaip praeityje. Buvusiai Lietuvos valdžiai vis prikiša stambaus žemės ūkio sugriovimą, bet Karaliaučiaus krašte matėme nemažai apleistų stambiųjų tvartų.

Savaip simboliška pasirodė to krašto raida — pradžioje nugyvenami senieji statiniai, vėliau šiaip taip verčiamasi menkose pašiūrėse. Ištuštintos didžiulės platybės. Antai, važiuodami iš Išruties į pietvakarius neberadome nė žemėlapyje pažymėto kaimo — per daugelį kilometrų tęsėsi vien tušti plotai, senų sodybų liekanos. Kur-ne-kur matėsi piemenų pašiūrės — jie raiti gano karvių bandas. Tas vaizdas dabar panašesnis į Azijoje regėtus. Taip pačiame Europos centre sovietams pavyko įgyvendinti beveik rytietišką tvarką.

Stebino didžiuliai usnimis apžėlę plotai, nešienautų pievų gausybė. Tiesa, kai kuriuose ūkiuose matėme ir tvarkingesnių plotų, daugiau pasilikusių senų sodybų. Kai kur ir gyventojų tirščiau — į kraštą atkelta ir ukrainiečių, ir armėnų, ir Kaukazo turkų bei visokių kitų.

Agresyvūs gyventojai

Tarp naujųjų krašto gyventojų vyrauja anaipol ne kokie intelektualai ar pavyzdingi piliečiai. Gal ir kiek atsitiktiniai, gal dėl užsitęsusių karščių (bet mažiau nualinusių tą kraštą nei Lietuvą) škart teko susidurti su didesniu vietos žmonių agresyvumu. Kelis kartus buvom užpulti. Būdinga scena: vienoje gyvenvietėje pasigirsta vyriškas šauksmas: "Vėl čia vaikšto visokie, fotografuoja. Nebegaliu, eisiu ir užmušiu!" I tą žmogelį įsikabinusios moterys klykia: "Neik, neik Kolia..." (viskas dar perpinama įmantriais rusiškais keiksmais).

Galim spėti, kad tokie iššokimai nevisai atsitiktiniai. Gal jie rodo padidėjusią įtampą visuomenėje — nualintoje pasikeitimų ir neaiškios ateities. Rusijoje tokios įtampos, žmonių agresyvumas praeityje prasižėdavo žiauriais maištais ar perversmais. Gal dabartinis suirzimas kada atlegs, ir Lietuvai neteks patirti grėsmingų neramumų didžiojoje Rytų valstybėje.

Beje, tie iššokėliai vis būdavo girti. Tiesa, blaivių žmonių ten nedaug ir rasdavome (net koks malonesnis tautietis, ten sutiktas, pasiūlydavo stiklėlį).

Liūdnai atrodė krašto parduotuvės (nė iš tolo neprilygstantės net vargstančios Lietuvos)

(Nukelta į 2-rą psl.)



Senoje lietuvių gyvenvietėje Trapėnuose (rus. Niemanskoje) vokiečiai ir rusai pastatė bendrą Taikos paminklą visiems, žuvusiems I-me ir II-me Pasauliniuose karuose. Paminklą šventino rusų šventikas ir evangelikų dvasininkas. Gyventojų nuostabai — paminklas dar nė karto nebuvo išniekintas. Prie jo nevysta gėlės (1994 m. rugėjis) Nuotr. A. Garbutės

Šiame numeryje:

Ar reikalinga priemaiša?

Domėjimasis lietuvių nėra vien tik kalbos klausimas

Per Mažąją Lietuvą nuo Netynų iki Molynės

Dar tebestūkso senų šventovių bokštai

Norėčiau matyti Lietuvą dora...

Per daug didelis politikavimas skaldo visuomenę

Veikia ir "raudonieji katinai"

Juos kaip magnetas traukia svetimi turtai

Ką kiti rašo apie mus?

Teisėjams lengviau bausti policininkus, ne nusikaltėlius

Lietuvoje nesijautė svetimi

Tėvai ir seneliai padėjo išlaikyti lietuvių kalbą

"Mūsų šūkis Lietuva, mes dainuojam visada"

Jaunimo vasaros stovykla Wasagos "Kretingoje" 1994 m.

Vilniaus universitetui 415!

Išskilmėje dalyvavo daug žymių Europos akademikų

Valstybininkas Kazys Bizauskas

Prof. Prano Zundės knygos pirmosios dalies apžvalga



2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905-275-4672. FAX 905-275-1336.

Canada Post Canadian Publications Mail Sales Product Agreement nr.1001760
LEIDEJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, R. Sakalaite-Jonaitienė, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – \$38, pusmetinė – \$20, mėmė – \$50, garbės – \$60 (Amerikoje – JAV dol.) oro paštu – \$115. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalų kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisyti redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905-275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Membership fee: regular \$38.00, supporter \$50.00, honorary \$60.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada.

Per Mažąją Lietuvą nuo...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

tuvos krautuvėms), bet siūlo įvairaus ir pigesnio alkoholio vietas žmonėms. Tiems telieka krapštyti paskutinius rublius, kaulyti jų iš atvykėlių, draugų ir kaimynų...

Mūsų tautiečiai

Didžiojo girtavimo mastai gal kitiems sunkiai įsivaizduojami. Antai, mūsų bendražygiai matė motiną, dosniai vaišinęsį savo mažus vaikus vis tuo pačiu gėralu... Deja, nemaža dalis aptiktų tautiečių toje srityje neatsilieka. Daugelį jų paglemžė bendras krašto apsilaidimas. Malonia išimtimi liko keli sutiktieji – buvę tremtiniai ar gyvenimo audrų nublokstę už Nemuno ir Šešupės. Dar liūdnas buvo spartus rūšėjimas – daugelyje net lietuvių šeimų vaikais nebesneka tėvų kalba. Kita vertus, tų išsibarsčiusių šeimų (kartais po keletą metų kitų lietuvių neregėjusių) likimas ištis nepavydėtinas – dar tokiam apsilaidusiam krašte, tarp gan agresyvių atėvių.

Sunaikintas paminklas

Būdinga to agresyvumo žymė – paminklo Herkui Mantui jo žuvimo vietoje Narkyčiuose likimas. Praėjusiais metais stebėjome jo statybą. Dabar radome jį jau sunaikintą. Tą "netinkamą" paminklą likvidavo valdžia kaip kokį grėšmingą dalyką. Prieš tai krašto oficiozas "Kaliningradskaja pravda" spausdino, atseit, pasipiktinusių karo veteranų ir kitokių veikėjų atsiliepimus: lietuviai lenda į svetimą žemę, stato paminklus vi-

sokiems prūsokams, o patys griauina paminklus Rusijos ir sovietiniams veikėjams...

Kuklus žygis

Ir mūsų žygis tebuvo kuklaus masto. Antai, neseniai garsintos kraštotyrininkų ekspedicijos Veliuonoje bei Lomiuose, kur dešimtys žmonių ilgai darbovosi tirdami tas vietas, o Mažojoje Lietuvoje tik saulelei žmonių teko didžiuliai plotai.

Liūdnas prisiminimas – viena tenykštė moteriškė džiaugėsi gavusi naujesnių lietuviškų knygų; turėtas jau daug kartų perskačiusi. Su viltimi klausė – gal vėl kada atvešime. Nedrįsime pasakyti, kad į tokį kaimelį tegalėtume atvykti tik po keliolikos metų, jei tiek tebegelbėsime tam kraštui kaip dabar.

Nesinori priekaištauti saulelei pasišventėlių, aukojančių savo laiką ir jėgas tai veiklai. Sunku susilaukti dabartinės valdžios vyrų dėmesio ir pagalbos. Esama ir "pateisinamų priežasčių" – nereikia erzinti didžiosios Rytų valstybės...

Deja, ir dabartinis visuomenės nusiteikimas Mažajai Lietuvai nieko gero nežada. Antai, viena ekspedicijų dalyvė tiesiai pasakė: "Juk Veliuonoje mes dirbome Lietuva, o čia gi visai kas kita!" Taip ir susitaikoma su netektimis, numojama ranka lyg į atkritas riekės – tegu sau nyksta... Betgi susitaikius su istorinės Lietuvos menkėjimu, kas gi beliks po kokio šimtmečio gyvensiantiems, gal dar ne vieno rūstaus išbandymo susilauksiantiems?

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

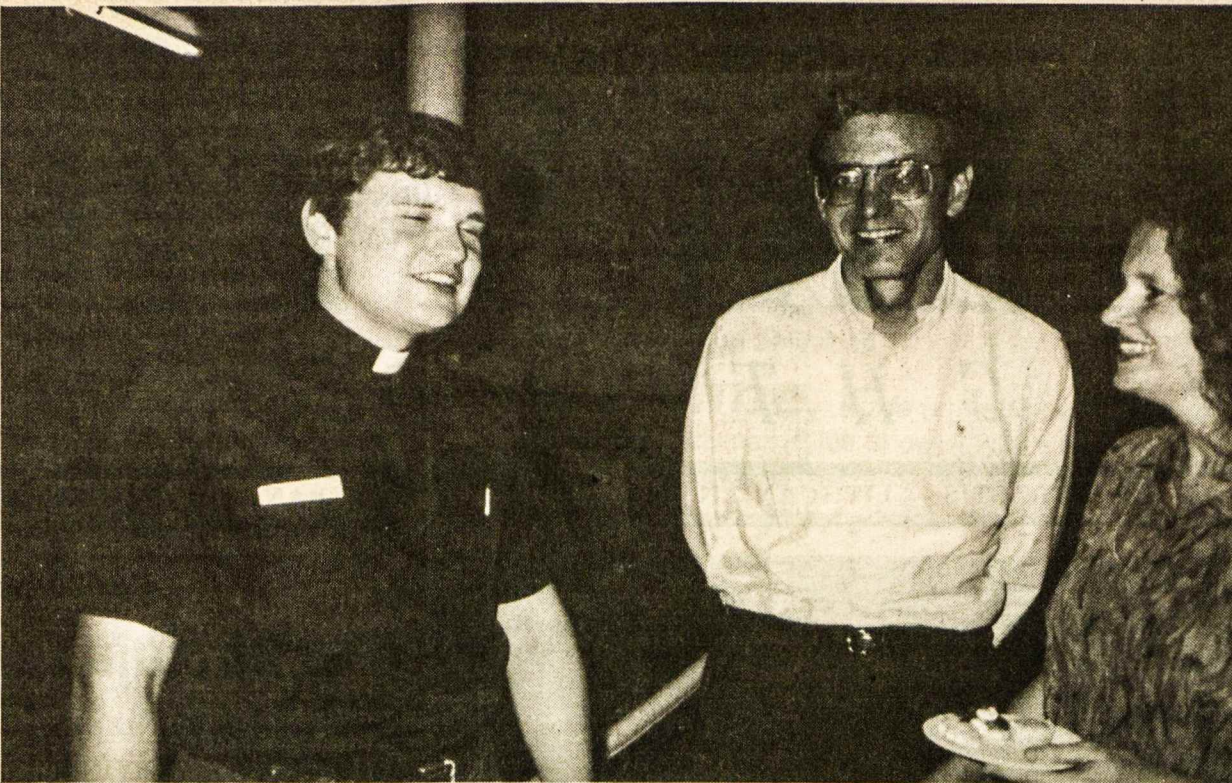
finansiniam Kanados vyriausybės žaidimui su provincinėmis vyriausybėmis jau nebėra laiko. Mat visoms socialinėms programoms dabartiniam biudžetui Kanados vyriausybės yra numatysiu parūpinti 38,7 milijono dolerių. Tuo tarpu metinėms biudžetinių deficitų skolų palūkanoms padengti, pasak dienraščio "The Toronto Sun" vedamojo, jau reikia apie 40 milijonų dolerių. Tad socialinio saugumo programoms išleidiama mažiau už deficitinių skolų palūkanas. Tokiose aplinkybėse sunku tikėtis paramos kovai su deficitais iš reformos būdu sumažintų išlaidų socialiniams reikalams. Siūlomų reformų kritikai nusiskundžia, kad joms trūksta konkrečių faktų. Esą jie paaiškės finansų ministerio P. Martino antrajame biudžete 1995 m. vasario mėnesį.

Problema metropolinio Toronto policijai ir jos ryžtingam vadui W. McCormackui atnešė pagausėjusios žmogžudystės bei kiti nusikaltimai. Juose didelis vaidmuo tenka kadaise ryškiai matoma rasine mažuma vadintiems ateiviams. Tos mažumos dabar sparčiai auga, Kanadai sumenkinus ateivių ir net nelegalių politinių atbėgėlių kontrolę. Torontiečius saugančių policiją pradėjo varžyti miesto vadų sudaryta Metro policijos paslaugų taryba, kurios pirmininke Ontario NDP socialistų premjeras Bob Rae pasirinko kiniečių kilmės kanadietę politikę Susan Eng. Tarp jos ir policijos vado W. McCormacko iškilo didelė įtampa, kurios nebuvo, kol tarybai vadovavo šių pareigų atsis-

kiusi dabartinė Toronto burmistrė išrinkta June Rowlands.

Politisinis sprogimas įvyko praėjusią savaitę. Mat rugsėjo 30 d. pasibaigus policijos vado W. McCormacko sutarčiai, Metro policijos paslaugų taryba su pirmininke S. Eng pranešė, kad jis pasitraukia iš šių pareigų. Iš tikrųjų W. McCormackas yra šešiasdešimt vienerių metų ir iki pensijos turi dar ketverius metus. Tada sukruto W. McCormacką remianti baltųjų torontiečių dauguma. Jie demonstracijomis prie policijos vyriausios būstinės ir salėje surengtose pargertuvėse prašė jį pasilikti metropolinio Toronto policijos vadu.

Spalio 12 d. W. McCormackas pranešė, kad jis iš dabartinių pareigų pasitrauks 1995 m. birželio 1 d. Jis taipgi pasiūlė Ontario civilinei komisijai policijos reikalams patikrinti, kaip savo darbą atliko jo vadovaujama metropolinio Toronto policija ir Susan Eng su Metro policijos paslaugų taryba. M. McCormacko pasiūlymą policijos vadu iki 1995 m. birželio 1 d. patvirtino jo greitai pasitraukimą pranašavusi Metro policijos paslaugų taryba. Spėjama, kad laimėtoju turbūt taps torontiečių saugumu susirūpinęs W. McCormackas, o ne jam trukdžiusi S. Eng. Jos sutartis baigiasi 1995 m. gegužės 15 d. Ją pirmininke paskyręs Ontario NDP socialistų premjeras Bob Rae tada jau rūpinsis jam pralaimėjimą galinčiais atnešti provincinio parlamento rinkimais. V.Kst.



KUN. RIMANTAS GUDELIS, SJ, Lietuvos ateitininkų veikėjas ir Naujamiesčio klebonas, šnekučiuojasi su tautiečiais Čikagoje
Nuotr. K. Ambrasas

Norėčiau matyti Lietuvą dorą...

Pokalbis su Amerikoje apsilankiusiu kunigu RIMANTU GUDELIU, SJ, ateitininkų veikėju ir Naujamiesčio klebonu

— Jau ne kartą lankėtės Čikagoje. Kas paskatino Jus šį sykį čia atvykti?

— Mane pakvietė Marquette parko klebonas kun. J. Kuzinskas sakyti pamokslų Šiluvo Marijos atlaiduose.

— Ar skiriasi atlidai Lietuvoje nuo Čikagoje matytų?

— Labai skiriasi, nes yra didžiulis kultūrinis skirtumas. Be to, čia jaučiama vatikaninė reforma. Lietuvoje to dar nėra. Dar kaip seminaristas buvau vieneriems metams pasiūstas į Šiluvą, kur pamaciau labai gilų žmonių pamaldumą ir pajutau atlidų charizmą, skirtingą nuo čia pastebimų. Šiluvoje visuomet pilna žmonių, garbinančių Dievo Motiną Mariją. Čia pamaldumas reiškiamas kitu būdu – vyksta pamaldos tik rytais ir vakarais. Šiluvo atlaiduose meldžiamasi dieną naktį – ir šventovėje, ir koplyčioje būna didžiulės žmonių minios.

— Kurį laiką buvote ateitininkų dvasios vadu ir dalyvaudavote jų veikloje. Kaip vertinate ateitininkų veiklą, į ją žiūrėdamas kaip Naujamiesčio klebonas?

— Visi žino, kad ateitininkų veikloje dalyvauja seniai. Šių metų kongresas Vilniuje buvo reikšmingas įvykis, parodęs visuomenei, kad ateitininkijos sąjūdis nėra vietinio pobūdžio, bet apimantis visą mūsų kraštą. Kaip klebonas džiaugiuosi, kad užsimezgė ir kuriasi tokia graži, aktyvi kuopa mano parapijoje. Apilamai, ateitininkijai palankiausia dirva veikti prie parapijų, nors miestuose iniciatyvos kai kur imasi kateketai, mokytojai. Mano noras būtų, kad ateitininkų sąjūdis, nors ir mažom, bet gyvybingom kuopelėm apimtų kuo daugiau vietovių, kad plėstųsi ateitininkijos tinklas.

— Apie galėtumėte papasakoti ką Berčiūnus ir ten ateitininkams paskirtą stovyklavietę?

— Berčiūnuose kurį laiką buvo įsikūrę rusų kariuomenės daliniai. Po to stovyklavietė perleista komunistų pionieriams. Šventovę susprogdino. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, dr. Arvydui Žygiui pradėjus organizuoti ateitininkus, atsirado būtinybė turėti stovyklavietę. Panevėžio miesto valdžia buvo palanki ir stovyklavietę atidavė ateitininkams su sąlyga, kad jie ją sutvarkys. Ir prasidėjo darbai – atstatomi nameliai, išlieti pamatai šventovėi. Planuojama Berčiūnuose įsteigti katalikišką kolegiją. Rektore pakviesta Emilija Federavičienė iš Klaipėdos. Mano svajonė, kad Berčiūnai taptų tokiu ateitininkų centru, kokiu yra Dainava išeivijoje. Tai būtų tarsi oazė, gaivinantį jaunus žmones, net ir nuo tikėjimo nutolusius.

— Koks šiuo metu eilinei Lietuvos parapijai būdingiausias bruožas: tikinčiųjų skaičius, vaikai, jaunimas, jaunavedžiai, kateketinis darbas, religinė praktika...?

— Tai labai opus klausimas. Tiesiog nėra kam tą evangelizacijos darbą dirbti. Bet pamažu jau išsibėbia vienur kitur naujų žiburėlių. Provincijose kunigus ypatingai slegia finansiniai trūkumai. Reikia daug lėšų norint atkurti senelių namus, vaikų namus, parapijos patalpas. Žmonės neturtingi. Naujamiestyje, tvarkydamas parapijos namus, susidūriau su visais tais sunkumais. Bet vilties yra. Jei žmonės nuosirdžiai dirbs, Lietuva atgims. Šventovių lankomumas labai nedidelis. Pvz. Naujamiesčio šventovė per Velykas ir Kalėdas pilna, apie pusrėčio tukstančio žmonių. O šiaip sekmadieniais tesusirenka kokie 400.

— Gyvenate netoli savo vyskupijos – Panevėžio centro. Kokie didžiausi darbai Jūsų parapijoje ir vyskupijoje?

— Didžiausi užmojai – tai noras įtvirtinti katalikiškas auklėjimo institucijas. Vyskupijoje jau veikia Kazimiero Paltaroko gimnazija, žemės ūkio mokykla mergaitėms, steigiamą nauja Šv. Kazimiero kolegija. Taigi darbai daugiausia orientuoti į auklėjamąjį veiklą.

— Kokios įtakos parapijiečiams turi religinė spauda ir konkrečiai – kurie leidiniai?

— Labai nedidelė parapijiečių dalis skaito religinę spaudą. Nusiskundžiama spaudos neprofesionalumu. Ir tai suprantama: katalikai žurnalistai neturėjo progos pasirodyti. Inteligentų tarpe vis labiau mėgstamas "Dienovis", pralenkdamas žurnalą "Caritas" ir laikraštį "XXI amžius". Stipriausias, žinoma, yra žurnalas "Katalikų pasaulis", įtakingiausias parapijoje ir tikinčiųjų gyvenime.

— Ar kunigas, dirbdamas parapijoje, gali padėti ir skatinti, kad būtų daugiau užsiskaitoma katalikiškos spaudos?

— Priklauso nuo parapijos

kunigų. Yra tokių katalikų, kurie skaitė "Tiesą" ar "Komjaunimo tiesą". Dabar skaito "Lietuvos rytą" ar "Dieną". Tai senas pripratimas. Prie naujos spaudos Lietuvos kaimo žmogus dar reikia prisprasti. Klebono iniciatyva gali duoti teigiamų rezultatų, ypač spaudos platinime, atsisakant pašto paslaugų, kurios brangios.

— Yra viešai skelbiamų nuomonių, esą Lietuvos kunigai neturi aiškaus požiūrio politikos klausimais. Ką Jūs apie tai galvojate?

— Manau, kad daugelis politinių partijų, žinodamos Katalikų Bendrijos autoritetą, nori jį išnaudoti savo tikslams. Tačiau K. Bendrijos misija – skelbti Evangeliją visom tautom ir visom partijom. Ir Šv. Tėvas, lankydamasis Lietuvoje, prašė dvasiškius susilaikyti nuo aktyvios politinės veiklos. Bet tai nereikia, kad kunigai neturėtų sąmoninti piliečių būti atsakingais už savo kraštą, už savo parapiją. Per daug didelis politikavimas skaldo visuomenę. O yra tiek daug darbo auklėjimo, bei socialinio gyvenimo srityse.

— Palyginti neseniai buvote kunigų seminarijoje ir turėjote savo asmenines pažiūras į Lietuvą ir jos ateitį. Kokios tos pažiūros dabar?

— Kai mokiausi seminarijoje, buvo stagnacijos laikai. Dabar viskas keičiasi. Norėčiau matyti Lietuvą dorą, norėčiau matyti lietuvius gerai, turtingai gyvenančius. Bet kyla baimė, kad gali pritrūkti sąžiningumo, darbštumo ir atsakomybės jausmo. O ateities Lietuvai reikės žmonių su geromis savybėmis. Ir nebūtinai jie turi būti kunigai, seselės, vienuolės. Gali būti ir valdžios žmonės, sąžiningi, pasiaukoję savo kraštui. Ir jie turi prisidėti, kad paveiktų žmones būti darbščiais, sąžiningais bei jausti atsakomybę. Kalbėjosi kun. K. Ambrasas.

AŲA

LEONUI LORENCUI

iškeliavus amžinybėn,

jo žmoną TERESE, dukrą DANĄ ir sūnų EDĮ su šeima užjaučia ir kartu liūdi –

Stefutė Vyskupaitienė

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis fondas išleido per 1,100,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neličiamas, tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

FONDO TIKSLAS – LIETUVYBĖS IŠLAIKYMAS

Savaitė Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

cija, arba stengdavosi pirkėjams išsiūlyti užsienietiškas prekes, kurioms prekybos kainų kėlimas nebuvo ribojamas.

Banko valdytojas nekaltas

Lietuvos aukščiausiojo teismo sprendimu, byloje dėl nekokybiškai išspausdintų litų buvęs Lietuvos banko valdytojas Vilius Baldišius nekaltas, pasak ELTOS. Jis buvo apkaltintas sutarčių su Didžiosios Britanijos firmomis neprižiūrėjimu 1991-1992 metais. Jos spausdino Lietuvos litus, kurių 24 milijonai buvo nekokybiški, bet pateko į apyvartą, ir kainavo Lietuvai apie 2.7 milijonus JAV dolerių. Teismas nustatė, jog pinigų gamybos priežiūra turėjo būti Lietuvos banko valdybos pirminko patarėjų bei žinovų kompetencijoje. Dviem metams laisvės atėmimu dėl to buvo nubaustas buv. banko vyriausiasis žinovas Rimas Purtulis.

Nauja vizų tvarka

Lietuvos vyriausybė panaikino vizų reikalavimus JAV ir Australijos piliečiams, vyksiantiems į Lietuvą, pasiliekančiam ten iki 90 dienų per metus arba per ją važiuojantiems į kitus kraštus, praneša ELTA. Užsienio reikalų ministerija tuo nori plėtoti draugiškus ryšius su tais kraštais bei palengvinti turistų ir investicijų nuvykimo sąlygas. "Lietuvos aidas" (rugsėjo 29 d.) rašo, kad "asmenims, kurie yra reabilituoti pagal Lietuvos įstatymą 'Dėl asmenų, represuotų už pasipriešinimą okupaciniams režimams, teisių atstatymo' bei lietuvių kilmės asmenims,

pateikusiems krašto lietuvių bendruomenių išduotas URM patvirtintos formos pažymas, vizos būtų išduodamos nemokamai. Iš dalies pakeičiamos Lietuvos vizų gavimo nuostatos, labiau konkretizuoti vizų išdavimo atvejai valstybės sienos perėjimo punktuose". Šiuo metu keliavimas be vizų dvišaliu susitarimu gali vykti per Bulgariją, Čekiją, Daniją, Estiją, Didžiąją Britaniją, Latviją, Lenkiją, Norvegiją, Slovakiją ir Vengriją. Vienašališku susitarimu primami be vizų Azerbaidžano, Gruzijos, Armėnijos ir Hong Kongo piliečiai. Į Lietuvą be vizų (vienašališku susitarimu) gali vykti, šalia Australijos ir JAV, dar ir Islandijos, Italijos, Japonijos, Lichtenšteino ir Šveicarijos piliečiai.

Vizų klausimu ELTA taipgi rašo (spalio 6 d.), kad Lietuvos užsienio reikalų ministerijos konsulinis skyrius notėje Rusijos federacijos ambasada prašė, kad lygiaverčiu pagrindu būtų sumažintas mokestis už Rusijos vizas Lietuvos piliečiams. Už trijų mėnesių vizas lietuviai moka 200 litų (\$50 JAV), o Rusijos piliečiams metams galiojanti viza kainuoja \$15 JAV. Notoje pažymėta, kad "Lietuva pasilieka teisę sulgyinti mokestį už Lietuvos vizas abipusiskumo principu". Panašios notos buvo išsiųstos Gudijos ir Ukrainos ambasadoms. RSJ

• ... (Lietuvos) nepriklausomybės laikotarpis, nors jame buvo daug kas kritikuotina, yra vienas iš didingiausių periodų visoje mūsų tautos istorijoje. (J. Aistis)

PADĖKA

Atsiskyrus su šiuo pasauliu
vyrui, tėvui, seneliui

a.a. ALFONSUI BALČIŪNUI,

nuosirdžiai dėkojame prelatui J. Bertašui už atnaušintą Mišias ir pasakytą pamokslą, E. Kalasauskui ir V. Daubaraiti už skaitymus pamaldų metu, V. Lion už pasakytą atsisveikinimo žodį. Visiems – už dalyvavimą laidotuvėse, už užrašytas Mišias, už įnašus įvairiems fondams velionies vardu.

Nuoširdus ačiū visiems.

Liūdinti žmona Aldona ir šeima

PADĖKA

AŲA

EUGENIJAI ŽILVYTIENEI,

mano mylimai Motinai, Lietuvoje mirus, nuoširdžiai dėkoju kun. Juvenaliui Liaubai, OFM, už atlaikytas Mišias.

Dėkoju visiems už užrašytas Mišias, išreikštas užuojautas raštu, žodžiu ir spaudoje. Didelis ačiū už gėles ir gausias aukas įvairioms organizacijoms.

Nuoširdi padėka Elenai Kudabienei už tokį gaudų ir poetišką žodį pusryčių metu ir visoms mieloms ponios už iškeptus pyragus.

Jūsų visų nuoširdumas liks niekuomet nepamirštąs.

Kazys Žilvytis su šeima

PADĖKA

A.a. BRONIUI DIRSEI,

mylimam vyrui, tėvui ir tėvukui 1994 m. rugsėjo 22 d. iškeliauvus amžinybėn, nuoširdžiai dėkojame gerb. kun. L. Kėmėšui už dažną lankymą ligoninėje ir suteiktą paskutinį patarimą, už maldas laidotuvių namuose ir gedulines Mišias bei palydėjimą į amžinojo poilsio vietą.

Dėkojame už jautrius atsisveikinimo žodžius, karsto nešėjams, Delhi, Ont. Šv. Kazimiero parapijos chorui ir vargonininkei B. Vytienė. Nuoširdžiai dėkojame visiems, dalyvavusiems Rožinio maldos ir palydėjusiems a.a. Bronių į Šv. Jono lietuvių kapines Mississaugoje.

Dėkojame už užrašytas Mišias, gėles ir gausias aukas: Sibiro tremtinių fondui, "Vaiko tėviškės namai" fondui, KL fondui, "Tėviškės žiburiams"; draugijoms – Alzheimer's Society, Diabetic Society, Arthritis Society, Crippled Children; ligoninėms – Tillsonburg District Memorial Hospital, Norfolk General Hospital, London Sick Children Hospital. Ačiū visoms draugėms už skanius pyragus.

Tegu Aukščiausias jus visus lydi savo malonės šviesa. Jūsų nuoširdumas visada bus mums brangus ir nepamirštamas.

Nuliūdę – žmona Biruta,
dukra Rita ir jos vyras Saulius,
sūnus Edvardas ir žmona Alė,
vaikai – Aras, Gintas, Aidas ir Rytas



Viršuje – vaizdas iš atsisveikinimo su prez. K. Griniaus palaikais Balzeko lietuvių kultūros muziejuje Čikagoje 1994 m. spalio 1 d. Iš kairės: J. PALECKIS, P. GYLIS, Lietuvos respublikos prezidentas A. BRAZAUSKAS, dr. A. EIDINTAS, S. BALZEKAS. Apačioje – Lietuvos respublikos prezidentas A. BRAZAUSKAS, lydimas užsienio reikalų ministro P. GYLIO, dalyvavę Mišiose Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos koplyčioje Lemonte, išeina pro duris, pasukdamas į susitikimą su tautiečiais Pasaulio lietuvių centro salėje

Nuotraukos Ed. Šulaitis

Atsisveikinta su prezidentu Griniumi

EDVARDAS ŠULAITIS

1994 m. spalio 1 d. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje Čikagoje įvykusiame iškilmių buvo atsisveikinta su buvusio Lietuvos prezidento dr. Kazio Griniaus palaikais. Šis didysis Lietuvos varpininkas, gimęs 1866 m. Saulemos Budoje ir miręs 1950 m. Čikagoje, buvo pagerbtas įvairių Amerikos lietuvių organizacijų atstovų, o taip pat ir Lietuvos respublikos prez. Algirdo Brazausko pasakytomis kalbomis, prieš jo urnos su palaikais kelionę į Lietuvą.

Atsisveikinimą su dr. K. Griniaus palaikais, susirinkus šimtainei svečių, pradėjo Lietuvos valstiečių liaudininkų sąjungos pirm. Grožvydas Lazauskas, kuris pakvietė programos vadovę, Daivą Meilienę. Pirmasis kalbėjo Amerikos lietuvių tautinės sąjungos pirm. dr. Leonas Kriaučiūnas, po jo – Pranas Povilaitis

– užsienio lietuvių krikščionių demokratų atstovas.

Dr. Jonas Valaitis kalbėjo Amerikos lietuvių socialdemokratų sąjungos vardu (jis yra jos pirmininkas), varpininkų filisterių draugijos vardu – pirm. Vytautas Bildušas. Visi jie trumpai išskėlė didelį dr. K. Griniaus įnašą įvairiose gyvenimo ir veiklos srityse.

Trumpą meninę dalį atliko smuikininkė Linda Veleckytė, akompanuojama muziko Alvydo Vasaičio.

Į klausytojus prabilo ir prez. dr. K. Griniaus palaikų į Lietuvą išlydėjimo komiteto narys, gen. Lietuvos garbės kunulas Čikagoje Vaclovas Kleiza. Jis pažymėjo, kad prezidentas K. Griniaus norėjo grįžti į

laisvą tėvynę, todėl ši jo valia dabar yra ir vykdoma. Kalbėtojas pareiškė, kad šiandien visi kartu liūdime ir kartu džiaugiamės. Liūdime dėl to, kad ji prarandame, o džiaugiamės,

kad jis grįžta į tėvynę. Po gen. kunulo žodžių kalbėjo ambasadorius dr. A. Eidintas.

Pabaigoje prasmingą kalbą pasakė Lietuvos Respublikos prezidentas Algirdas Brazauskas, čia atvykęs su kitais aukštais Lietuvos pareigūnais: užsienio reikalų ministru Povilu Gyliu, patarėju Justu Paleckiu, derybų su Rusija komisijos pirmininku ambasadoriumi Virgilijumi Bulovu, Lietuvos ambasadoriumi Vašingtone dr. Alfonsu Eidintu. Prezidentas A. Brazauskas ilgesnėje kalboje apibūdino dr. K. Grinių kaip dr. Vinco Kudirkos bendražygį ir kaip didelį kovotoją už Lietuvos nepriklausomybę.

Iki šiol urna su dr. Griniaus palaikais buvo laikoma specialioje spintoje Tautinėse lietuvių kapinėse prie Čikagos. Dabar ji iškelia į Lietuvą ir palaidota prie kelio netoli dr. Griniaus tėviškės – Ažuolų Budoje.

RAŠO IŠ KAUNO

Veikia ir “raudonieji katinai”

ANTANINA GARMUTĖ

Lietuvoje atsirado nauja “katinų” veislė. Visose mūsų valstybės kampeliuose beveik tuo pačiu metu pradėjo lakstyti “raudonos katės”. Jos ypač mėgsta tamsą ir stambų grobį. “Raudoni katinai” gerai išdresiruoti ir tiksliai paklūsta to paties režisieriaus rankai. Kartais juos akivaizdžiai regim, o kartais tik intuityviai jaučiam.

Kur perbėga “raudonas katinas”, negeri dalykai dedasi. Štai pati didžiausia, įtakingiausia ir patriotiškiausia organizacija Tėvynėje yra Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga. Jos vienybė mūsų priešams – kaip akmuo po kaklu. Ir prasideda... nesutarimai bei skaldymasis: tai vieniems, tai kitiems pradeda rodytis, jog jie viršesni kitoniškesni už likusius. Kai kas iš šalies pašnabžda, kad tai visai nepolitinė organizacija (Sov. Sąjungoje politinių kalinių nebuvo?), – tai gal dekoratyvinio paukštelio ar žuvytės auginimo draugija?

Ar žemės magnetizmas čia kaltas? Magnetinės iškrypos? Prabėga “raudonas katinas”, ir prasideda nesutarimai mūsų organizacijos skyriuose – Druskininkuose, Alytuje, Raseiniuose, Kaišiadoryse ir t.t. Tik ramiai, protingai elgiantis mūsų organizacijos vadovui Biliui Gajauskui ir netrūkstant išmintingų žmonių vietose, drumzlės nusėda.

Ne be katalizatorių įtakos skaidosi ir kuriasi naujos dešinėsios partijos. Ties katalizatoriai – “raudoni katinai”. Perbėga kelia raudonas katinas, ir jo Alacho partija pas mus atsiranda! Juo daugiau partijų, juo daugiau drumsto vandens bus. Džiaugsmo. Kai kam.

“Raudonų katinų” sėlinimą jaučiau ne kartą. Ypač kai rašiau ir spausdinu savo knygas apie Laisvės kovotojus. Tada raudonieji nebe sėlino, o lankstė kaip vėlniai, apsvilę ragų puotoj. Absurdo spektaklį Prienų teisme suruošė: kelių kaimų paštininkės, kurių iki tol net pavardžių nežinojau, bandė mane padaryti “šmeižike”, pritaikiusios sau laiškus atplėšinėjančių ab-

strakčių kirvarpų vardą iš mano feljetonėlio. Mat jos – tos “kirvarpos”...

Paskui šventovėje raudanti negarbingų plėšikų “sesė” maldaute maldavo mane užkibti ant jos meškerės: jamžinti jos “sakalėlius”. “Gelbėk: istorija miršta be šitokių vardų!”

Dar kitiems teko kruvinas vargas: dantimis įsikandus tempte tempti knygų neišspausdinimą kuo tolyn. Į komunistinę ateitį vis dėlto nenutempė...

Iš patirties žinome, kad skaudžiausias kirtis visada – per kišenę. Žlugdyti ekonomiškai... Net už Atlanto vykstanta įrodinėti rėmėjams, jog “tokios knygos nereikalingos, ir jų niekas neskaityt”.

Lakstydami šeimininkų reikalais, “katinai” nepamiršta ir savęs. “Raudonus katus” kaip magnetas traukia svetimi turiai. Net svetimi gabumai, į kuriuos galima ištiesiti savo nagus. Dėl savanaudiškumo “katinai” bando plotis prie tremtinių. Mat labdara...

Žmogus kartais ir pagalvoji: gal tas “katinas” ir ne KGB agentas? Tačiau koks skirtumas, kai jo visas elgesys ir pasaulėžiūra komunistiška!

“Katinai” nepasizymi meile artimui. Jie nepripažįsta dėkingumo. “Katinų” padermė, kaip sakoma, dergia į miltus. Pastoviai. Todėl visi normalūs pasaulio įvykiai ir ramūs žmonių poelgiai “raudonus katus” ir “kates” tiesiog siutina. Pastaruoju metu jiems

klūva net kanadietiškieji “Tėviškės žiburiai”.

Į patamsį nulindusios dvi katės šnypščia:

— Kaip toks laikraštis spausdina... — Nesuprantu, ko ta Garmutė rašinėja į užsienio spaudą? Kam tiem ponam žinot, kas pas mus dedasi? Argi jiems mūsų laiškus neužtenka?

— Išdavikė... — Ir žinai kodėl? Vis iš to gobšumo – taigi ji šimtą dešimt litų gauna; ir vis negana. Gali įsivaizduot, kokius ten honorarus moka!

Iš kur “katėm” žinot, kad užsienio lietuvių laikraščiai laikosi labdaros pagrindais ir honorarų, deja, nemoka... “Katės” kažkodėl sočios. O sotos alkanos neužjaucia. Na, taip! Pensijas, ačiū Dievui, gauname: dabartinė valdžia aprūpino puse stribo pensijos. Kodėl tik puse? Ogi stribas vertingesnis už mane. Ir ne todėl, kad mano smegenys, sakysim, mokslų išdžiovintos, o jo – alkoholyje išbrinkusios, bet todėl, kad jis mane į Sibirą vežė! Budelis visais laikais atlyginamas geriau negu jo auka.

“Raudoni katinai”, aišku, ne stribai. Tautos padugnių – stribų Lietuvoje buvo per 10.000. Šiuo metu, spaudoje skaitome, svetimai valstybei tarnaujančiųjų skaičius yra 20-30 kartų didesnis. Ištiesa armija šmirinėjančių “raudonų katinų”!

Ignoruoti juos būtų per didelė prabanga. Bene veiksmingiausia – vilkti į dienos šviesą. Tegul atsikelia – į balą puolę!

Įvairios žinios

“Lithuanian Heritage”, dvi mėnesinis anglų kalba žurnalas, leidžiamas Baltech leidyklos JAV-bėse, redaguojamas P. Morano ir nemažos talkininkų grupės, 1994 m. rugsėjo spalio laidoje skaitytojus supažindina su Vilniaus miesto įkūrimu, tolimesne jo raida, rašo apie Didįjį Lietuvos kunigaikštį Gediminą “King of Lithuanians and many Russians”, diagrama parodo jo dinastiją. Straipsnyje apie lietuvių kalbą, pabrėžiant jos senumą, keliamas klausimas ar Adomas ir Ieva kalbėję lietuviškai? Fotografijoje įdomūs Vilniaus miesto užkampiai. Gintaras, folkloras, Kryžių kalnas, Coca-Cola ir kugelis, reklamos ir daug kitų įdomybių. Plačios 44 psl. apimties žurnalas skiriamas angliškai kalbantiems lietuviams ir kitataučiams, besidomintiems Lietuva. Ir viskas tik apie Lietuvą. Pasigendama informacijos apie išeivijos lietuvių, jų veiklą, kultūros puoselėjimą, lietuvišką, bet kartu ir skirtingą įnašą tautinių apraiškų tyrinėjime.

Atsimintina, kad tai nėra vienintelis anglų kalba leidžiamas laikraštis išeivijoje. Panašūs leidiniai yra “The Observer” (Čikaga), “Bridges” (Niujorkas), “Vytis” (Lietuvos vyčių leidinys), “Lituanus” bei “Journal of Baltic Studies” (akademikiniai).

Metinė “TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ” prenumerata oro paštu – 115 dolerių visuose pasaulio kraštuose, įskaitant ir Lietuvą.



Welcome to Vilnius. We fly you there 7 times per week.

Lufthansa has daily flights from 5 Canadian gateways to Germany. From there, convenient same day, non-stop connections to Vilnius, 7 times per week.

So, if you are in a hurry to get to Lithuania, nobody flies you there more often. For information call your travel agent or 1-800-56-FLY-LH (in Toronto 368-4777).



Lufthansa

Lufthansa is a participant in the Canadian Plus Mileage Program.

Prezidentas Smetona nužudytas?

Vėl iškyla paslaptinga, neišaiškinta buvusio nepriklausomos Lietuvos prezidento mirties Amerikoje

AURELIJA BALAŠAITIENĖ

Paskutiniuoju metu Vytauto Landsbergio pastangų dėka labai suaktualėjo prezidento Antano Smetonos tragiškos mirties paslapties problema. Jo pranešimuose spaudoje minima P. Rotomskio pavardė, kuris neva pasigyręs prezidento Smetonos nužudymu.

Nuo tos liūdnos dienos prabėgo penkios dešimtys metų, bet lietuvių tautoje toji žaizda neužgijo, nors jau per vėlu ieškoti kaltininkų ar ką nors traukti atsakomybėn. Gyvų liudininkų turbūt nebėra, o jei ir būtų, tai vargu ar jie savo prisilūptų liudyti... Bet... Netikėtai senuose archy-

vuose užtikusi 1971 m. Vilniuje išleistą trijų tomų “Mažąją lietuviškąją tarybinę enciklopediją”, nutariau joje paieškoti P. Rotomskio. Lietuvoje vengiama rašyti pilnus vardus, pasitenkinant tik viena raide, tačiau nudžiugusi sustojau, trečiojo tomo 102-me puslapyje suradusi Povilą Rotomskį, “revoliucinio judėjimo dalyvį, kultūros darbuotoją”, gimusį 1906 m. Žeimelyje ir mirusį 1962 m. Vilniuje. Nuotraukoje matau brutalų, akiniuotą veidą su savotiškai “staliniška” ir pikta išraiška. Smulki biografija plačiai aprašo fanatiko komunisto veiklą, už kurią jis nepri-

klausomoje Lietuvoje buvo teisėtai kalintas ir baustas. Įdomiausia yra tai, kad ejęs įvairias aukštas pareigas Lietuvoje ir Rusijoje, vienu metu net buvęs Lietuvos TSR užsienio reikalų ministru, jis tarp 1942 ir 1944 m. dirbo Niujorko konsulate “padėti pažangiems užsienio lietuviams stiprinti ryšius su Lietuva”... Jo buvimas Niujorke sutampa su Antano Smetonos mirties data...

Jau ankstyvoje jaunystėje Povilas Rotomskis pasižymėjo revoliucine veikla ir, mokytojaudamas Žagarės pradžios mokykloje, buvo “persekiojamas klierikalų už pažangią veiklą”. 1926 m. jis įstojo į Lietuvos komunistų partiją, slaptai veikė Panevėžio moksleivių tarpe, o 1928 m. surengė pirmą “antifašistinę” demonstraciją Panevėžyje, buvo suimtas ir 1930 m. nuteistas kalėti 9 metus.

Susipažinus su jo biografija, netenka stebėtis, kad jis turėjo pagrindo neapkęsti Antano Smetonos, bet sunku įsivaizduoti, kad lietuvis galėjo pasiduoti NKVD “smegenų plovimo” metodikai ir komunistiško keršto indoktrinacijai iki tokio laipsnio, kad galėtų beveik su pasididžiavimu atlikti baisiausią nusikaltimą – žmogžudystę. Baisu, kokią moralinę žalą darė komunistas, pajėgęs su šaknimis išrauti iš žmogaus širdies esminius žmogiškus jausmus, nutildyti sąžinės balsą ir žmogų paversti šėtono įrankiu. Tai, kas civilizuotame pasaulyje laikoma nusikaltimu, komunizmo “apaštalamis” yra tik tarnavimas “didžiosios komunizmo rojaus idėjos labui...”

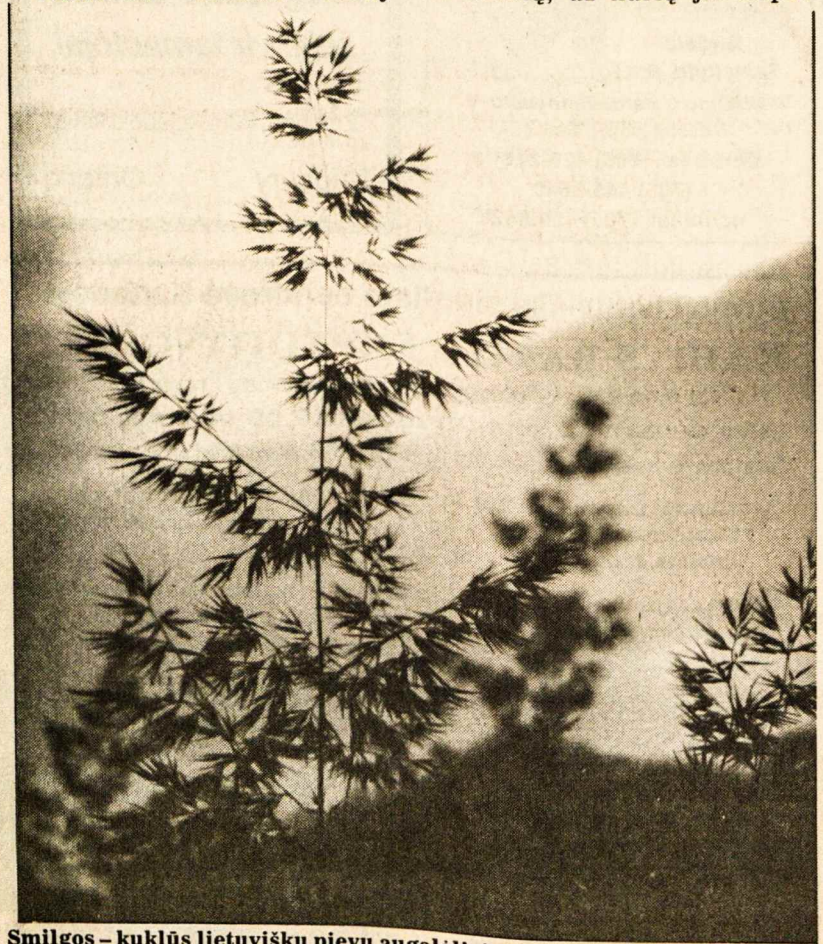
Viso pasaulio lietuviai tvirtina, kad Antanas Smetona buvęs komunistų gudriai sureži-

suoto atentato auka. Į Ameriką iš karo griuvusių atvykę lietuviai dar nebuvo pilnai susiorganizavę, neturėjo išteklį nei galimybių kelti bylą, ieškoti kaltininkų, kol dar nebuvo pervėlu.

Toji idėja brendo ir rašytojų mintyse. Andriaus Mirono 1993 m. išleistoje novelių knygoje “Grozio akivaizdoje” viena novelė beveik aiškiaregiškai nusako Amerikos lietuvių komunisto “švinoriaus” Smetonų namuose atliktą sabotažo veiksmą, dėl kurio kilo sprogdymas ir gaisras... Prie to jis prisipažįsta mirties patale, matyt, širdies gilumoje negalėdamas stoti į Aukščiausiojo akivaizdą, nepalengvinęs savo dar ne visai sužalotos sąžinės. Aišku, prie jo “atsivertimo” prisidėjo gal ir tai, kad jis eilę metų gyveno krašte, kuriame žmogžudystė yra laikoma brutaliu nusikaltimu. Tai negalėjo nepaveikti jo gan primityvios galvosenos.

Nors per vėlu kelti dabar bet kokią bylą, bet, radus siūlo galą, vertėtų Lietuvoje ieškoti kamuolio... Juk P. Rotomskis nemirė vienas – turėjo draugus, šeimą, pažįstamus, bendradarbius. Nežinia, ar “kalbininkė anglistė” Tamara Rotomskienė, aprašyta tame pačiame enciklopedijos puslapyje, buvo jo žmona. Jei taip, tai ji gali būti dar gyva, už Povilą 12 m. jaunesnė, gimusi 1918 m. Be to, Lietuvoje yra daug archyvų iš okupacijos metų, tai ir Povilo Rotomskio tarnybos lapai gali būti surasti... Jei ir neįmanoma iškelti bylos ar padaryti tyrimų bei atlikti tyrimų, tai prezidento Smetonos mirties fakto dokumentavimas yra būtinas mūsų istorijai.

Išitikinus Antano Smetonos tikra mirties priežastimi, suradus jo žudiką, tą faktą reikėtų ne tik įtraukti į liūdnos Lietuvos istorijos lapus, bet ir atitinkamai ištaisyti Antano Smetonos biografiją, ji teisingai atvaizduojant kaip komunistų auką.



Smilgos – kuklūs lietuviškų pievų augalėliai

Nuotr. D. Meliūno

LAISVOJE TĖVYNĖJE

KREMATORIUMAS KAUNE

Kauno architektūrinė taryba jau ruošiasi statyti krematoriumą, nelaukdamas kol užsipildys miesto kapinių plotai ir pritrūks vietos naujoms kapinėms. Būsimojam krematoriumo projektą paruošė architektai Gražina Janulytė-Bernotienė, Algis Butraitis ir Stasys Putvyas. Krematoriumui siūlomos vietos ramiame Kauno rajone Senovėje prie kapinių, Petrašiūnuose ir netoli VI forto. Šiuo metu kauniečiai architektai projekte gali remtis tik prieš ketvirtą šimtmečio Čekoslovakijoje naudota krematoriumų darbo technologija. Tikimasi susilaukti techninės pagalbos iš kanadiečių ir švedų.

GERAS GRYBŲ DERLIUS

Po vidurvasario karščių ir sausros ši rudenį išaugo daug grybų Lietuvos miškuose. Jų niekada netrūkdavo Dūkijoje. Ten šiemet reikia vienkartinio ar sezoninio bilieto grybams bei uogoms rinkti. Vienkartinis kainuoja du litus, sezoninis — dešimtį litų. Dūkiai grybais vadina tik baravykus ir voveraites. Kitais jie nesidomi. Marcinkonyse vietiniai gyvenotai kasę bulves stebėdamiesi grybautojų antplūdį. Naglis Šulija savo išvadą "Lietuvos rytu" skaitytojams pateikia džiugia pranešimo antrašte: "Grybų Lietuvoje užtenka ir sau prisirinkti, ir kitiems parduoti". Pakelėse prie Marcinonių galejai nusipirkti baravykų ir voveraičių. Pakaušes miškuose taip pat buvo daug grybų, bet mažai baravykų ir voveraičių. Jų begi buvo galima įsigyti turguje. Aukštaisiai grybavai Šimonių, Labanoro giriose. Atskiruose ploteliuose išdygusiais bravykais džiaugėsi Ignalinos gyvenotai. Žemaitijos miškuose ir pajūryje taip pat netrūko grybų. Klaipėdos ir Telšių turguose jie buvo pardavinėjami kibirais ir net bulviniais krepšiais. Nenuostabu, nes miškai buvo pilni grybautojų.

PAGAUSĖJE APSINUODIJIMAI

Alytaus rajono centrinėje ligoninėje gerokai pagausėjo grybais apsinuodijusių ligonių. Pasak vidaus ligų skyriaus vedėjos B. Vancevičienės, tai pirmas toks apsinuodijimų grybais protrūkis Alytaus rajone pastarųjų kelerių metų laikotarpyje. Centrinės ligoninės greitosios pagalbos automobiliu buvo atvežtas trijų vaikų tėvas A. Nakulkevičius su savo motina, abu apsinuodiję grybais. A. Nakulkevičius, nesutikęs savitgaliu pasilikti ligoninėje, mirė. Pirmadienį po savaitgalio jo gyvybės jau nepavyko išgelbėti. Įtariama, kad miręs A. Nakulkevičius bei keli jo giminaičiai, dabar gydomi Vilniuje, valgė blyškiąsias musmires. Alytaus centrinės ligoninės tada kreipėsi šešiolika grybais apsinuodijusių žmonių. Vienoolia buvo išsiųsta Vilniaus greitosios pagalbos ligoninės toksikologijos skyriui. Grybiniausiame Varėnos rajone apsinuodijimo grybais šios krizės

metu nebuvo. Atrodo, varėniškiai geriau pažįsta grybus, žino, kuriuos galima valgyti ir kaip juos reikia išsivirti.

GRYBUS ATIMA PLĖŠIKAI

Kupiškietis Algirdas Petrušis, pasidžiaugęs darbščiu moterų prisirinktais ir žiemai užmarinuotais, užsūdytais, užraugtais grybais, "Lietuvos aidą" skaitytojams pasakoja: "Tačiau atsiranda ir tokių dykaduonių, kurie labiau linkę ne grybauti, o miške plėšikauti. Prieš keletą dienų į vagių rankas Šimonių girioje įkliuvo Maksvyčių kaimo gyventojas Kazimieras Zabulionis. Bebaigiantį pririnkti pilną krepšį grybų jį užpuolė du nepažįstami jaunuoliai, atsitempė prie savo automobilio ir privertė visus grybus suversti bagažinėn. Plėšikai apkraustė grybautojo kišenes, atėmė 15 litų, norėjo nugvelbti ir švarką, bet pamatė, kad per prastas, persikrauto. Pagrąsindami apstulbiam K. Zabulioniui, kad nebandytų šauktis pagalbos ar skųstis, suvirto mašinon ir nudūmė savišiais keliais. Matyt, kito grobio tykoti".

PAGERBTI JAV LAKŪNAI

Vokiečių rašytojas Hermanas Suedermannas, daug rašęs apie lietuvius, yra gimęs 1857 m. rugsėjo 30 d. Macikų dvare, dabartiname Šilutės rajone, kur jo tėvas buvo išsinuomoto alaus bravoro meistras. Klaidpėdos kraštą prijungus prie Lietuvos, Macikų dvaro centrą su 70 ha žemės nupirkė Lietuvos kariuomenės vadovybė, ten laikiusi savo įgulą. Dabar paaiškėjo, kad II D. karo metais vokiečiai buvusiam dvare turėjo karo belaisvių stovyklą. Vokiečių karo aviacijos belaisvių stovyklon "Stalag Luft VI" 1944 m. buvo atvežta amerikiečių ir anglų lakūnų. Sovietų Sąjunga pokario metais Macikuose įsirengė gulaginio stiliaus koncentracinę stovyklą, kurioje buvo uždaryti ir kai kurie Lietuvos partizanai. Amerikiečiams pavyko išaiškinti, kad iš "Stalago Luft VI" negrįžo ir trys JAV karo aviacijos nariai. Jų atminimas Macikuose pagerbtas rugsėjo 16 d. Gediminas Pilaitis "Lietuvos rytu" skaitytojams praneša: "Ginklų salietu pagerbtas šioje koncentracijos stovykloje žuvusių JAV karių oro pajėgų bombonešių eskadrilės štabo seržantų N. Walkerio (nušautas bandant pabėgti 1944. IV. 29), W. Nieso (nušautas sargybiniu 1944. V. 10) ir seržanto techniko W. Teaffo (miręs nuo ligo 1944. VI. 10) atminimas. Simbolinius jų kapus pašventino karo kapelionas A. Svarinskas". Negrįžusių karo lakūnų pagerbime dalyvavo: JAV ambasados laikinasis reikalų patikėtinis J. Stepanchuk, karinė atstovė plk. T. Kiera, Pensilvanijos valstybinės gvardijos gen. mjr. G. Sayer, Lietuvos karių oro pajėgų vadas plk. S. Murza, Šilutės rajono ir miesto vadovai. Iš JAV atvyko "Stalago Luft VI" belaisvis C. Watkins ir buvusio belaisvio sūnus J. Batchelder.

V. Kst.



Vysk. PAULIUS BALTAKIS su jaunimu, kuriam jis suteikė Sutvirtinimo sakramentą Ontario Londone. Kairėje (už jamo) — kun. JONAS STAŠKUS, dešinėje kun. KAZIMIERAS KAKNEVIČIUS. Nuotr. R. Kurienės

Hamilton, Ontario

MEDŽIOTOJŲ ŽŪKLAUTOJŲ KLUBE GIEDRAITIS 1994 m. rugpjūtio 21 d. Tėvynės sąjungos Kanados skyriaus, Hamiltono grupės valdyba, surengė labai sėkmingą gegužinę, kurioje dalyvavo svečių iš įvairių Kanados vietovių. Hamiltono lietuviai rugsėjo 3 d. gausiai dalyvavo Tėvynės sąjungos, Hamiltono grupės valdybos surengtame svečių iš Lietuvos G. Vagnoriaus ir V. Pakalniškio priėmimo-vakariene, kurią paruošė pensininkų klubo šeimininkės, vadovaujamos A. Mikalauskiene. Ypač vertinamos yra ir KLM. Ruotės dr-jos narių pastangos. Nuodamos pietus Lietuvos tremtinių šalpai, jos sutiko ten pat priimti ir Tėvynės sąjungos skyriaus pravedamą loteriją tuo pačiu metu. Hamiltono Tėvynės sąjungos grupės valdyba yra dar labai jauna ir nedidelė, tačiau su daugelio Hamiltono lietuvių ir AV parapijos klebono kun. J. Liaubos, OFM, nuosirdžiu bendravimu dideliu įnašu prisidėjo prie išsivysio lietuvių darbo remiant Lietuvą.

Pranešimus padarė svečiai TS pirmininkas G. Vagnorius ir V. Pakalniškis. Juos pristatė "Gintarinų aidų" radijo valandėlės vedėja L. Stungevičienė, išskiesdama sveikinimus Tėvynės sąjungos Hamiltono grupės valdybos pirmininką A. Liaukų, sekretorių A. Gedrį bei senjorų valdybos pirmininką A. Mikalauską. G. Vagnorius, apibūdinęs dabartinę Lietuvos ekonominę bei politinę būklę, ragino išsivysio lietuvių nebūti neutraliais, bet domėtis Tėvynės reikalais ir aktyviai rūpintis atgimstančios tėvynės vairo.

Valdyba reikią padėką visiems svečiams ir nariams, dalyvavusiems jos renginiuose ir parėmusiems Tėvynės sąjungos Hamiltono grupės veiklą. Jūsų visų darbo ir dalyvavimo dėka surinktos aukos remia Tėvynės sąjungos darbą.

Norinčius arčiau susipažinti su Tėvynės sąjungos veikla ir siekiais kviečiame tapti nariais ir įsigyti Tėvynės sąjungos programą, kurioje išdėstytos veiklos gairės sekančioms keleriems metams. Hamiltono grupės adresas: A. Liaukų, 255 Sanatorium Rd., Hamilton, Ont. Tel. 905 574-4360. Nėra būtina tapti nariu, norint gauti Tėvynės sąjungos 1994-1997 metų programą.

Tėvynės sąjungos Hamiltono grupė

REIKŠDAMI UŽUOJAUTA artimiesiems, Pagalbai Lietuvos vaikams aukoją a.a. Felikso Rimkaus atminimui: \$30 - A. P. Volungės; \$20 - J. Astas, D. M. Jonikaitis, E. J. Mažulaitis, F. A. Povilauskaitis, T. J. Povilauskaitis, O. B. Stepovičaitis, O. S. Žvirbliai, A. K. Žilvyčiai; \$10 - K. Meškauskienė.

A. a. Č. Tiškevičiaus atminimui: \$20 - F. A. Povilauskaitis.

A. a. Eugenijos Žilytienės (mirusios Lietuvos) atminimui: \$20 - O. A. Budininkai, E. A. Grajauskaitis, E. K. Gudinskaitis, D. M. Jonikaitis, R. B. Pakalniškaitis, R. J. Pleinai.

Aukos siuntiniam: \$100 - E. J. Bubnaitis; \$50 - G. Agurkienė, A. Lukos; \$20 - S. K. Karasikaitis, J. Koll, E. A. Liaukaitis, M. Renkienė.

Už aukas nuosirdžiai dėkoja PLV komitetas.

Sutton GROUP

realty systems inc.

RAIMUNDAS (Raymond) PACEVIČIUS

Jei norite pirkti ar parduoti namą, praeime kreiptis į šias telefonais: darbo tel. 905-896-3333 (24 val.); namų - 905-524-3899; FAX 905-848-5327.

Adresas: 1528 Dundas St. West, Mississauga, Ont. L5C 1E4

Queensway-Cawthra, atskiras namas dideli šeima, 8 kambariai, dvigubas garažas, arti QEW, mokyklos, autobuso stotijoms. Skambinti tel. 905-896-3333.

Vancouver, BC

A. a. VERONIKA STIRBIENĖ (Lingytė), buvusi torontietė, mirė 1994 m. spalio 4 d., sulaukusi 82 m. amžiaus. Gedulinės Mišios buvo atnaušiamos spalio 7 d. Augustinų koplyčioje. Liūdi vyrai, dvi dukros su šeimomis ir daug giminių Lietuvoje.

Windsor, Ontario

KLB WINDSORO APYLINKĖS valdybos posėdyje spalio 5 d. nutarta paaukoti "TŽ" \$200. Iždininke O. Vindašienė laiške rašo, kad nutarimas padarytas "paremti sunkų jūsu darbą, bet mielą mūsų Kanados lietuvių laikraštį "Tėviškes žiburius". O.V.

Lietuvos menininkai Argentinoje

Lietuvos dailininkai Joana Danutė Plikionytė, Elvyra K. Kriaučiūnaitė ir Edmundas Saladzius atsivežė savo ir dešimties kolegų grafikos kūrinių. Jų aukštos kokybės grafikos darbai buvo rodyti Buenos Aires mieste rugsėjo 1-18 d.d. Parodą lankė nemažai šio meno mėgėjų. Dailininkai žiurovams aiškino apie savo kūrybą. Žiurovų nuomone, paroda laikoma sėkminga. Lietuvos meną pradeda pažinti argentiniečiai, suintensyvoja kultūrinę abiejų kraštų jungtis. Dailininkų atvykimą rėmė Soroso fondas, Atviros Lietuvos fondas, Lietuvos dailininkų sąjunga, "Aurabank" ir bankas "Hermis". Argentinos lietuviai juos rėmė ir globėjo. Daug padėjo Irena Paršlienė. Jos sūnus Martynas sukūrė patrauklų parodos plakatą.

Argentinos lietuvių centro patalpose rugsėjo 10 d. šie dailininkai kartu su Buenos Aires lietuvių menininkais Mir-

ta Žaliauskaite, Elena Špokaitė, Gladys ir Antanu Baniu surošė antrą parodą, taipgi susilaukusią nemažai lankytojų. Parodą organizavo Birutė Daratienė ir Sofija Bagdonaitė. Išvykdamis atgal į Lietuvą, dailininkai viešai padėkojo visiems, kurie padėjo jiems atvažiuoti, juos priėmė ir globojo.

Lapkričio mėn. į Buenos Aires atvyksta koncertuoti Kau-no valstybinis choras, vadovaujamas muz. Petro Bingelio, ke-turi žymūs solistai, jų tarpe tenoras Algis Janutas. Maest-ro Saulius Sondeckis paruoš-teo teatro Colon orkestrą, o vyriausias vadovas visuose koncertuose Argentinoje, Brazilijoje ir Čilėje bus lordas V. Menuhinas. Argentinos lietuvių centras sveidamas ruošia irėmimą. Susidomėjimas dide-lis. A.A.M.

• Tauta yra marga, įvairi. Reikia ją takti priimti ir pakęsti: pakanta, solidarumas, vienybė yra pačios stipriausios tautos tvirtovės... (J. Aistis)

ASF

EUROPARCEL

APTARNAUJAME LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ

NAUJA VIETA - NAUJOS VALANDOS

TOKS PAT GERAS PATARNAVIMAS

Nuosirdžiausi linkėjimai mūsų klientams ir sėkmės 1994 metuose. Mes ir toliau su malonumu teiksime aukščiausios klasės patarnavimus bendruomenai. Todėl prašome naudotis mūsų bendrovės paslaugomis. Laukiame paskambinimo dėl siuntinių paėmimo iš jūsų namų. Pristatytį siuntinius galite trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 7 v.v.

Siuntiniai pristatomi tiesiog į namus.

Nėra maksimumo svorio.

Minimumas 2 kg, arba \$10.00.

Nauja kaina: \$5.10 už kg

MONTREALYJE 1450 DE SEVE LASALLE, QUE.

Naujas telefonas **937-9898**

Vytas Gruodis Jr.

SKAMBINKITE INFORMACIJOS IR APTARNAVIMO REIKALAIS BET KADA - 7 DIENAS

Laurendau, Angers, Jolicoeur, Drake, DeLaVerendy

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose -

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 905-544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki. 4.00%

santapus 2.50%

kasd. pal. taupymo s-ta .. 2.00%

90 dienų indėlius 5.00%

1 m. term. indėlius 6.50%

1 m. term. ind. mėn. pal. 6.00%

3 m. term. indėlius 7.50%

5 m. term. ind. 8.00%

RRSP ir RRIF (pensijos) .. 3.00%

RRSP ir RRIF 1 m. 6.50%

RRSP ir RRIF ind. 3 m. .. 7.50%

RRSP ir RRIF ind. 5 m. .. 8.00%

IMAME UŽ:

asmenines paskolas ... 12.00%

nekl. turto pask. 1 m. 8.00%

Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.

Nemokama narių gyvybės drauda pagal santapus dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25,000.

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Lietuviai pranciškonai ruošiasi kas treji metai įvykstančiam persitvarkymui. Juos dabar lanko lietuvių kilmės čekietis pranciškonų kun. Robertas Karris (Kairys), Romoje gyvenantis pranciškonų ordino valdybos narys — generolo patarėjas, pasirinktas jo įgaliotiniu šio lankymosi metu. Jo vizitas baigsis lapkričio 8-9 d.d. Tada bus išrinkti ir paskelbta naujoji lietuvių pranciškonų vadovybė.

Kauno jėzuitų gimnazija rugsėjo 23-24 d.d. paminėjo savo septyniadesimtmetį ir Kauno jėzuitų kolegijos 345-rių metų sukaktį. Dabar jau atkurtos Kauno jėzuitų berniukų gimnazijos auklėtinių yra pasklidusių visame pasaulyje. Čikagoje bei jos apylinkėse gyvenantys auklėtiniai gimnazijos sukaktį paminėjo Lemonte rugsėjo 23 d. vakarą. Misijos šventovėje iškilmingas Mišias koncelebravo trys jėzuitai — kun. Algirdas Paliokas, kun. Jonas Kidysas ir kun. Antanas Saulaitis. Tada minėjimo dalyviai susirinko "Bočių menėje" bendrai vakarienei. Ji pradėta sugiedotu Tautos himnu. Minėjimui vadovavo Vytenis Statkus, sveikindamas susirinkusiuosius ir sukaikties proga ragindamas juos neužmiršti dvasinio ryšio su savo Alma Mater. Kun. J. Kidysas, SJ, dalijosi gimnazijos ankstyvųjų metų atsiminimais, o kun. A. Saulaitis, SJ, kalbėjo apie jos dabartį ir ateities planus. Dabartinė Kauno jėzuitų gimnazija jau yra mišri. Mat joje mokosi 630 berniukų ir mergaičių. Prieškaryje ji buvo tik berniukų gimnazija. Dabartinis jos rektorius kun. Gintaras Vitkus, SJ, šioms pareigoms yra pasiūsięs studijoms Fordhamo universitete. Minėjimo dalyviai, pasikeitę žiniomis apie kitus Kauno jėzuitų berniukų gimnazijos auklėtinius, septyniadesimtmečio proga faksu pasiusė sveikinimą dabartinėi Kauno jėzuitų gimnazijai. Minėjimo vadovas V. Statkus parodė su gimnazijos sukaktimi susietų skaidrių. Gimnazijos paramai buvo išrašyta ke-liolika čekių. Minėjimas įsijungė 20 dalyvių, įskaitant ir gimnazijos auklėtinį žmonas. "Bočių menėje" ilgai buvo dalijamasi maloniais jaunystės atsiminimais Kaune ir sukaktį mininčioje gimnazijoje.

Australija

Medicinos akademija Kaune džiaugiasi pirmąja jos studentams Australijoje įsteigta tūkstantio dolerių metinė Liudos Stašionienės stipendija. L. Ignatavičiūtė-Stašionienė, Kauno mergaitė gimnazijos "Saulė" auklėtinė, norėjo studijuoti farmaciją, bet jos planus sukludė 1936 m. sukurta šeima, pasitraukimas Vokietijon ir emigracija Australijon. Ji mirė Sidnyje 1990 m. gruodžio 21 d., su savo vyru Broniumi išau-ginus keturis vaikus, sulauku-

si tuzino vaikaičių ir penkių provaikaičių. Našliu likęs Bronius Stašionis velionės atminimui įamžinti įsteigė jos vardo stipendiją Medicinos akademijoje Kaune. Ją paskiria šios švietimo institucijos senatas. Lig šiol L. Stašionienės stipendijoms skirtus 4.000 dolerių jau yra gavę du Medicinos akademijos studentai.

Britanija

A. a. Petras Zabiela, gimęs 1914 m. gruodžio 7 d. Starų kaime prie Anykščių, mirė Mančesteryje 1994 m. liepos 4 d. Velionis, Britanijon atvykęs 1947 m., iki išėjimo pensijon dirbo pramonėje. Dalyvaudavo lietuvių pamaldose ir renginiuose. Palaidotas liepos 7 d. Blackloy kapinėse. Liko du jo broliai Juozas ir Vincas Zabielos.

"Vyčio" klubą turi Bradfordo lietuviai. Jo persitvarkiusią naują valdybą yra sudarę: pirm. R. Vaičekauskaitė, vicepirm A. Bučys, sekr. V. Gurevičius, ižd. R. Karalius, kultūrinių reikalų vadovai Irena ir Algis Gerdziūnai. Administracinis "Vyčio" reikalus sutiko tvarkyti klubo baro vedėjas S. Grybas.

Italija

Kunigystės šešiasdešimtmetį rugsėjo 18 d. Romoje atšventė prel. Ladas Tulaba, buvęs ilgametis Popiežiškiosios lietuvių Šv. Kazimiero kolegijos rektorius. Jis yra gimęs 1912 m. balandžio 28 d. Barčiūose, dabartiname Alytaus rajone. Sukaktuvininkas 1930 m. baigė Alytaus gimnaziją, 1934 m. — Vilka-viškių kunigų seminariją. Kunigų šventintas 1934 m. rugsėjo 16 d., studijavo teologiją Vytauto Didžiojo universiteto teologijos-filosofijos fakultete. Studijas 1935-38 m. gilino Romoje, Šv. Rašto institute. Grįžęs Lietuvon, sukaktuvininkas dėstė Šv. Raštą Vilkaiviškių kunigų seminarijoje, kol ją uždarė pirmaisiais okupacijos metais sovietinė valdžia. Vokiečių okupacijos metais buvo paskirtas perorganizuojamos Vilniaus kunigų seminarijos rektoriumi. Baigiantis II D. karui, atsidūrė Vokietijoje ir Romoje. Ten jo ir kitų lietuvių kunigų pastangomis buvo įsteigta Popiežiškoji lietuvių Šv. Kazimiero kolegija. Nuo 1945 m. pabaigos jam beveik keturis dešimtmečius teko būti šios kolegijos rektoriumi. Šv. Tėvas prel. L. Tulabą už didelių nuopelnų paskyrė Šv. Petro bazilikos kanaaninku ir pagerbė jam suteiktu apaštalinio protonotaro titulu. Kunigystės šešiasdešimtmečio proga rugsėjo 18 d. sukaktuvininkas atnaušavo Mišias Šv. Petro bazilikoje, dalyvaujant dideliu bičiulių būriui iš Romos, Lietuvos bei kitų šalių.

Lougheed's Limited

šeima ir tarnautojai

"Žmonės, kurie atjaučia kitus"

Sudbury Ontario

Century 21 OFFORD REALTY LTD.

Member Broker, 38 Hurontario St., Collingwood, Ontario L9Y 2L6

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ukus, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwood apylinkėse kreipkitės į:

Angėlę Šalvaitytę, B.A.,

pirkimo ir pardavimo atstovę. Ji mielai jums patarnaus.

Darbo tel. (705) 429-2121 ar (705) 445-5640

namų tel. (705) 429-6428

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West, Toronto, Ont. M6P 1A7 (Prieš Lietuvių namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neuauštos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis

Tel. 383-9026

154 Darlington Dr. Hamilton, Ontario L9C 2M3

KROVINIAI Į LIETUVĄ Laivais ir lėktuvais Greitas ir patikimas pristatymas

Komerciniai kroviniai nuo mažiausių siuntų iki didelių talpintuvų taip pat automobiliai ir asmeniniai daiktai

POLIMEX FORWARDING INC.

Toronto: 141 Roncesvalles Ave. M6R 2L2

Prašome skambinti (416) 537-8648

ir susitarsime dėl persiuntimo laiko

Konkurencinės kainos * Profesinis patarnavimas

Pirmoji lietuviška siuntimo bendrovė Kanadoje KAIRYS BALTIC EXPEDITING, INC.

Žemos kainos, garantuotas pristatymas į namus. Laivu siunčiant — tik \$1.20 kg arba \$7.00 už kubinę pėdą. Pristatymas vienam adresatui (gali būti 2-4 dėžės) iki 50 kg tik \$14.

* Siuntiniai apdrausti \$100.00. * Iš toliau siųsti per U.P.S. * Skambinkite dėl mūsų * Galime siuntinius paimiti iš kubinių dėžių jūsų namų

* Patarnaujame pristatydami standartinius maisto siuntinius jūsų artimiesiems. Pristatymas per dvi savaites. Skambinkite arba rašykite dėl kainoraščių.

Prieš atvažiuojant ar dėl smulkesnių informacijų skambinkite: Montrealyje Leonas ir Genė Balaišiai 514-366-8259 Hamiltono rajone Bernardas ar Danutė Mačiai 905-632-4558 Mississaugos ir Toronto Algis ir Milda Trumplikai 905-822-1827 Delhi, Londono Andrius ir Gertrūda Usvaitai 519-773-8007 Fort Erie Danguolė ir Don French 905-871-1799

GENĖ ir VYTAS KAIRIAI,

517 Fruitland Road, Stoney Creek, Ontario L8E 5A6

Tel. 905-643-3334 FAX 905-643-8980

Rašo Kanadoje gimusi

Lietuvoje nesijautėm svetimi

Toronto gintariečių kelionė į Pasaulio lietuvių dainų ir tautinių šokių šventę Kaune ir Vilniuje, vargai ir dar didesni džiaugsmai

LINA PAULIONYTĖ

Dainų diena

1994 m. liepos 10 d. visi susirinkome Katedros aikštėje Vilniuje ir ruošėmės eisenai į Vingio parką. Iškėlė Kanados vėliavą ir "Gintaro" plakatą pradedame žygiuoti. Lietuviai šali-gatvuoje plojo, sveikino, kai kurie net verkė pamatę išeivijos jaunimo šypsena bei links-mą nuotaiką. Gintariečiai visą kelią dainavo lietuviškas dai-nas ir mojavę Kanados vėlia-vėlėmis. Kaitinant saulei iš-klausėm dainų koncertą, kur teko ir mums kartais prisidė-ti prie žinomų dainų.

Laukėm mūsų Toronto diri-gentų (N. Benotienės, D. Vis-kontienės, J. Govėdo). Po sėk-mingų jų mostų plojom ir šau-kėm "valio". Taip pat visiem trim dirigentam gintariečiai įteikė po gėlių puokštę.

Man ypač įstrigo šie dainos žodžiai:

Tai gražiai, gražiai mane augino laukas, pieva, kelias, upė, tai gražiai, gražiai iš jų išaugo vienas žodis – Lietuva.

Per visą Lietuvą aidėjo ta lietuviška daina brangi jau-niems ir seniems. Tą vakarą turbūt sunkiausia buvo jauni-mui atsisveikinti su draugais bei artimaisiais, su kuriais Vilniuje kartu gyvenome. Bend-

rabutis Baltupiuose buvo ant-ri namai, kuriuose išeivijos šokėjai dalinosi išpūdžiais ir laimėjimais.

Pobūvis Trakuose

Liepos 11 d. buvo skirta mū-sų vadovams – Ritai ir Juozui Karasiejams pagerbti jų 25-rių metų vedybinės sukakties pro-ga. "Gintaro" nariai, giminės ir svečiai kartu su Karasiejų šeima 9.30 valandą ryto daly-vavo Mišiose Šv. Kazimiero koplyčioje, Vilniaus arkika-tedroje. Mišių metu giedojo D. Viskontienė, V. Minkevičius, pritariant kanklėmis D. Či-činskienėi ir vargonais D. Radtkei. Per šias Mišias buvo pašventintas kryžius – dovana vaikų – Aurelijos, Gintaro ir mamytės Marijos. Po Mišių spē-jome gražiai išsiričiuoti ir pa-daryti ansamblio nuotrauką Katedros aikštėje.

Grįžę į bendrabutį skubė-jome susitvarkyti ir palikti sa-vo "namus" Baltupiuose. Ket-virtą valandą vėl visi susitiko-me Katedros aikštėje ir su poli-cijos palyda važiuojame Trakų link. Jaunimui teko čigoniškas autobusėlis, kurį vadino "ba-laganu". Sėdėjome ant "bala-gano" stogo ir visą kelią vai-ruotojo Antano lietuviška mu-zika linksmino mus. Sekmin-gai pasiekėme Trakų pilį ir vie-



Toronto gintariečiai prie Baltijos jūros – tolumoje Nidos miestelis

Nuotr. G. Paulionienės

tuvos ambasadorius Vašingto-ne dr. Alfonsas Eidintas. Ra-šydamas apie JAV ir Sov. Są-jungos pokalbių po II Pasau-linio karo dėl priverčiamo pa-bėgėlių — tremtinių grąžinimo į Sov. Sąjungą knygoje "Lietu-vių kolumbai" 96 psl. pada-ro išvadą: "SSRS ir JAV dialo-gas dėl perkeltųjų asmenų grą-žinimo į Pabaltijį baigėsi ne-sėkmingai. DP kategoriškai at-sisakydavo grįžti į namus."

Šis dialogas pasibaigė ne-sėkmingai tik sovietams. Sėk-mingai pasibaigė DP, kurie

(Nukelta į 6-tą psl.)



Toronto gintariečiai prie Vilniaus arkikatedros su kryžiumi, padovanotu vadovams-tėvams Ritai ir Juozui Karasiejams jų 25-rių metų vedybinio gyvenimo proga. Kryžius buvo nuvežtas ir pastatytas Lietuvos Kryžių kalne

Ką kiti rašo apie mus?

Išankstinio suėmimo įstatymo metinės

Niujorke rusų kalba leidžia-mas dienraštis "Novoje rusko-je slovo" 1994 m. rugsėjo 13 laidoje rašo:

"Praėjo lygiai metai nuo iš-ankstinio sulaikymo įstatymo Lietuvoje priėmimo. Ši retai naudojama priemonė buvo įvesta dėl nepaprastų sąlygų: negirdėtas organizuoto nusi-kalstamumo siautimas, kurio jau nebegalima buvo paaš-kinoti tikrai savotiška buv. komunistinio krašto raida bei didele ekonomine krize. (...) Pagal respublikos vidaus rei-kalų ministerijos duomenis ligi šio įstatymo įvedimo gau-je, kurios pačios save vadino 'šeimomis' arba 'brigadomis', jungėsi pusantro tūkstančio žmonių. (...) "

Vienok Lietuvoje, kaip ir Rusijoje, yra labai nerangios teismų ir tardymo sistemų, todėl parodyti didelės sėkmės mažinant kriminalinių nusikaltimų skaičiaus nepavyko, nes jeigu dviejų mėnesių ei-goje nepavyko surasti kokių nors rimtų žmogaus dalyvavi-mo nusikaltimuose įrodymų — ji reikia paleisti. Kas yra būdinga, kad, metų eigoje dar niekas nė vieno karto nesikreipė dėl kompensacijos ga-vimo ryšium su nepagrįstu su-laikymu. Banditai kali, kan-kinasi, bet tyli, nes gerai ži-no, kad gaunama iš verslinin-kų duoklė, kuri nebuvo du mė-nesius renkama, bus tikrai iš-ėjus į laisvę iš jų gauta. (...) "

Dar viena problema: teisėjai labiau bijo bausti gangsterius negu policininkus. Už tą patį veiksmą, pvz. sumušimą poli-cininko baus didžiausia, o gangsterio mažiausia bausmė — statistika tai patvirtina. (...) Išankstinio sulaikymo įstaty-mas išaiškino dar vieną teisė-tvarkos sistemos silpną vietą — tardymo kameros yra per-pildytos, žmonės metus arba ir ilgiau laukia teismo. Dainų žmogaus teisių Helsinkio ko-miteto nariai, neseniai pabu-voję Lietuvoje, buvo tiesiog sukrėsti pamatę kolonijose ir kalėjimuose: moterį, laukian-čią teismo 2,5 metų; šešiemis žmonėms skirtoje kameroje patalpintus 11 asmenų; vidur-amžiškus kalėjimų ligoninė-se 'gydymo' būdus. (...) "

Specialistai tvirtina, kad laikui bėgant gangsteriai užsi-grūdins, jiems iškalėti du mė-nesius bus lygiai taip pat kaip išeiti atostogų: 'ši kartą eini tu, o kita — aš' ir palengva įsta-tymas savaime išnyks. Šian-dien jau aišku, kad tai tik lai-kina, nieko tardymui nepade-danti, priemonė. Ilgainiui bus priimti kitokie įstatymai, pa-gal kuriuos tie asmenys, kurie duos parodymus, bus mažiau oficialiai baudžiami. Tai bū-tų 'morkos ir lazdos' metodas, kuris bus naudojamas Lietu-voje. Tai jau yra daroma ki-tuose kraštuose".

Nauja spauda ir propaganda

Toronto lenkų laikraštis "Zwiazkowiec" 1994 m. rugsėjo

12 d. laidoje rašo, kad Varšu-vos dienraštis "Rzeczpospoli-ta" nuo šių metų lapkričio ža-da Vilniuje leisti dar vieną lenkų kalba laikraštį "Slowo Wilenskie" ("Vilniaus žodis"). Laikraštis žada būti bešališ-kas, skirti daug vietos ekono-mikai ir tarpininkauti Lietu-vos-Lenkijos verslininkams.

Pagal 1994 m. rugpjūčio 3 d. "Kurier Wilenski" laidą nuo liepos mėn. Vilniaus rajono savivaldybė leidžia trimis kal-bomis (lietuvių, lenkų, rusų) savaitraštį "Przyjazn-družba-draugystė", nors šiame rajone jau eina šiomis kalbomis sa-vaitraštis "Vilnia". Lenkiš-ka rajono vadovybė atnaujin-o seną sovietišką savaitraščio pavadinimą ir jam leisti pa-skyrė 130.000 litų, nors ke-liose rajono mokyklose yra kiauri stogai, ir ta pati vado-vybė sakosi neturinti jų tai-symui pinigų. Propagandai betgi jų negaila.

Propagandai pinigų negaila ir Lietuvos DDP valdžiai, ku-ri išleido gerokai daugiau kaip milijoną litų propagan-dinei reklamai "Lithuania — Rebirth and Achievement" žurnale "Newsweek".

Iš šios reklamos sužinojo-me, kad Brazauskas, jo paties pasisakymu, nebuvo tikru ko-munistu, kad ekonomikos sta-bilumas jau pasiektas ir in-fliacija šiais metais bus 35-40%, kad litų banknotai nebe-spausdinami ir kad Vytautas Didysis kariavo su turkais.

Sovietiškos galvosenos ne-gali atskratyti dabartinis Lie-



Toronto gintariečiai su savo vadovais Klaipėdoje Nuotr. G. Paulionienės



RITA ir JUOZAS KARASIEJAI, apvainikuoti 25-rių metų vedybinės sukakties proga, Galvės ežero pakran-tėje netoli Trakų pilies

Nuotr. G. Paulionienės

noje menėje išklausėm Vidur-amžių koncertą, skirtą Ritai ir Juozui Karasiejams. Auten-tiškas šokis ir muzika graži-no mus į kunigaikščių laikus ir įgalino įsivaizduoti, kaip jie, būdami jauni, irgi linksmin-davosi.

Greitai apžiūrėjom Trakų pi-lį ir istorinius rodinius. Vėl staigmena! Mūsų laukė penki buriniai laivai, kurie plaukė Galvės ežeru pobūvio vieton "Slenis". Artėdami prie prie-plaukos girdėjome dainavimą ir muziką. R. J. Karasiejai, pir-mieji išlipę iš laivo, buvo pa-gerbti ažuoliniu vainiku ir lie-tuviška juosta. Netrukus mes visi (arti 100) susėdome gra-žioje salėje. Sveikinimai, ska-ni vakarienė ir orkestro mu-zika sukėlė linksną nuotaiką ir užteko jėgų dainuoti ir šokti iki aušros.

Kryžių kalnas

Liepos 12 d. prasidėjo mūsų kelionė jūros link. Pirmiausia sustojome prie Kryžių kalno ir įkasėm R. J. Karasiejų kryžių. Ši vieta su tūkstančiais kryžių paveikė net jaunimą. Visi bu-vom matę šio kalno vaizdus va-dovėliuose, bet ten būdami jautriai pergyvenome tikrą jų reikšmę.

Klaipėdoje

Spėjome tą pačią dieną pa-siekti nakvynės vietą — viešbu-tį "Pajūriai" Giruliuose, ne-

toli Klaipėdos. Mus, gintarie-čius, sutiko Klaipėdos tauti-nių šokių grupė "Žilvinas". Nors buvome pavargę ir ištroš-kę, radom jėgų su jais pasikal-bėti ir vėliau pasivaikščioti prie Baltijos jūros.

Liepos 13 d. buvo skirta Klaipėdos miestui. Dar neišleidę visų litų, galėjom nusipirkti lauktuvių ir gintarų. Pavyko netgi sustoti prie seno Klaipėdos pašto ir tėveliams pa-rašyti porą žodžių atvirukuose. Tą vakarą mes buvome išskirs-tyti į "Žilvino" šokėjų namus, kuriuose susipažinome su jų šeimomis ir buvome pavaišinti lietuviškais patiekalais.

Kursių marios

Liepos 14 d. persikėlėm kel-tuvų į marias. Užkopėm į Raga-nų kalną ir į aukštas kopas, nuo kurių matėsi Nidos miestelio namų stogai. Galėjome atvėsti ir pasimaudyti jūroje. Tie, ku-rie norėjo ramiai pasėdėti pa-plūdimyje, nerado tos ramybės ir buvo įmesti į jūrą ansamblio vyrų.

Nors vis kaitino saulė, pasi-vaikščiojom po Nidos miestelį ir keliauome Juodkrantės link, kur mūsų laukė vakarienė. Sku-bėjom grįžti į poilsio namus Giruliuose, persirengti ir da-lyvauti "Želsvos" ansamblio koncerte Klaipėdoje. Šis kon-certas buvo specialiai sureng-tas mums, kanadiečiams, vado-vų A. Smolskaus ir P. Motei-

kos. Programa buvo sudaryta iš dviejų dalių. Pirmoje da-lyje — liaudies dainos ir mu-zika, antroje — klasikinė mu-zika. Paskutine daina "Pakel-kim mes taurę linksmybės..." buvo skirta mūsų vadovams.

Atsisveikinimas

Liepos 15 d. skirta Palangos miestui. Aplankėm gintaro dir-binių menininkus M. F. Paku-tinskus, kurie parodė savo kū-rybą ir vaizdingai paaikšino gintaro apdirbimą. Nuvykę į gintaro muziejų nustebom ro-dinių didumu ir įvairumu. Ži-noma, liko laiko nubėgti ir į paplūdimį.

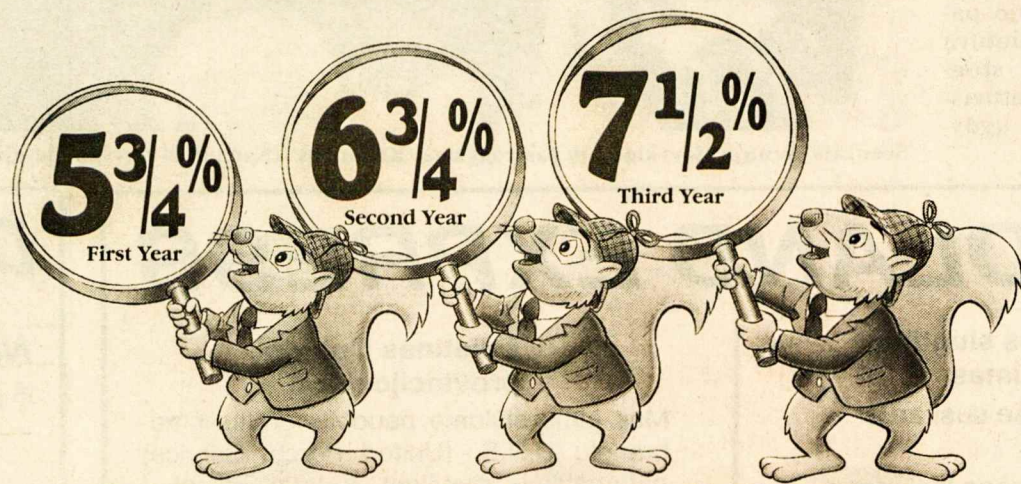
Tą vakarą "Žilvino" šokėjai mums suruošė išleistuves gra-žiame pušyne prie jūros. Ke-pėm medžioklines dešreles ir drauge laužėm raguolį, kartu šokome smėlyje, dainavome prie laužo ir sulaukėm saulė-lydžio.

Gaila buvo atsisveikinti su naujais draugais iš Klaipėdos. Buvo džiugu jausti, kad "Gin-taro" jaunimas taip puikiai su-sigvyveno su Lietuvos jaunimu. Tai tėvų ir senelių dėka, kurie padėjo mums išlaikyti lietu-vių kalbą namuose, ir lietuvių organizacijoms, kurios sudarė sąlygas lietuviškai mokytis, dainuoti ir šokti. Lietuvoje ne-sijautėm visiškai svetimi. Ga-lėjome vienas su kitu nuosir-džiai bendrauti ir pagilinti savo lietuviškas žinias.

ON SALE NOW

HERE'S SOMETHING DISTINCTLY NEW!

3-YEAR MINIMUM RATE GUARANTEE... AND YOU'RE NOT LOCKED IN.



CANADA SAVINGS BONDS

Now, Canada Savings Bonds offer you 5 3/4% the first year, 6 3/4% the second year, and 7 1/2% the third year — guaranteed. Yet you're not locked in because, as always, Canada Savings Bonds are cashable at any time. These great rates also apply to all outstanding unmaturing series of Canada Savings Bonds.

IT'S A WINNING COMBINATION!
With the new 3-year minimum rate guarantee, you win through the combination of competitive rates and instant cashability. What's more, the interest you earn may be increased if market conditions change, but you'll never earn less than these guaranteed rates.

SAFE AND SECURE
Canada Savings Bonds are fully guaranteed by the Government of Canada.

They're a safe, secure investment that never falls in value.

EASY TO BUY
You can buy the new bonds at face value wherever you bank or invest until November 1. Simply date your payment November 1, the day the new bonds start earning interest. And you may purchase bonds for as little as \$100 up to an individual purchase limit of \$100,000.

OUTSTANDING SERIES ALSO BENEFIT
All outstanding Canada Savings Bonds (Series 42 - 48, issued from 1987 to 1993) will also earn:
5 3/4% for the year beginning Nov. 1, 1994;
6 3/4% for the year beginning Nov. 1, 1995;
7 1/2% for the year beginning Nov. 1, 1996.

Complete details are available wherever Canada Savings Bonds are sold.

Take the mystery out of investing!

Canada

BUY YOURS BY NOVEMBER 1.



Viršuje – sporto dienos grupė “Kretingos” stovyklavietėje (Kanadoje) 1994 m. vasarą. Apačioje – stovyklos “abitu-riantai” skaito atsiveikimo ir padėkos žodį per užbaigimo Mišias

Nuotr. Arūno Morkūno

“Mūsų šūkis - Lietuva, mes dainuojam visada”

“Kretingos” jaunimo vasaros stovykla, kasmet rengiama Wasagoje, netoli Toronto • Šių (1994) metų stovykla buvo jau dviliktą • Joje po dvi savaites stovyklavo 237 jaunuoliai iš daugelio vietovių

KUN. EDIS PUTRIMAS

1994 m. “Kretingos” vasaros jaunimo stovykla Wasagoje liepos mėnesį baigė dar vienerius sėkmingus metus – jau dviliktą. Lietuviškai kalbančiųjų stovykloje dalyvavo 120 stovyklautojų. Deja, nebuvo galima dėl vietos stokos priimti daugiau norinčiųjų. Angliškai kalbančiųjų stovykloje dalyvavo 117 stovyklautojų.

Džiaugiamės, kad atvyksta stovyklautojų ne tik iš Toronto – Mississaugos apylinkių, Hamiltono, Londono, Čikagos, bet ir iš tokių vietų, kur mažai lietuvių gyvena, kaip Thunder Bay, Ottawa, Key West, Florida, North Karolina.

Smagu matyti, kai stovyklautojai sudaro draugystės ryšius, kuriuos išlaiko per iš-tisus metus. Juk draugystės ryšiai išlaiko bendruomenės veiklą ir lietuviškumą, nes natūraliai jaunimas buriasi su savo bendraminčiais.

Šeimos metais, šiemet, stovyklos programos tema ir buvo šeima. Buvo pabrėžiama šeimos svarba, prasmė ir kokių kitų yra įvairių šeimų. Per susikaupimo vakarą pvz. buvo gildinami jaunuolių-tėvų santykiai, parapija kaip šeima, kurios dalis visi esame. Per Lietuvos vakarą kalbėjome apie Vytauto Didžiojo pastangas sustiprinti Lietuvą kaip valstybinę šeimą, stengėmės įvertinti savo lietuviškumą, jo išlaikymą bei ugdy-mą Kanadoje.

“Kretingos” stovyklų pagrinda yra stovyklautojai ir jų kūrybingumas, dalyvavimas programose, pramogose, sukūrimas bendruomeniškos dvasios. Žinoma, “Kretingos” stovyklos negalėtų išsilaikyti be visų tų žmonių, kurie taip nuo-sirdžiai paremia mus.

Šiemet 10 bendrovių mus parėmė maisto gaminiais – davė per \$2000 vertės maisto. Net bendrovė, iš kurios nuomojame daiktų (kopijavimo aparatą) Barrie mieste, mums duoda didelę nuolaidą, nes įvertina, kad mes katalikiš-

kai auklėjame ir tvarkome “Kretingos” stovyklą. Ši stovykla yra dėkinga seneliams, tėveliams ir visiems geradariams, kurie paaukvoja savo laiką darbams virtuvėje, pastatų remontui, apsiima tvarkyti kuria nors programos dalį, dalyvauja šeštadienio vakaro laužo programoje arba paremia mus padovanotais daiktais.

Džiugu, kad kasmet grįžta buvusieji stovyklautojai ir darbuojasi su stovyklautojais kaip vadovai. Per abi šiu metų stovyklas iš viso dirbo 38 vadovai. Jų tarpe buvo tėvų,



Sceninis jaunųjų stovyklautojų pasirodymas “Kretingos” (Kanadoje) stovyklavietėje

Nuotr. Arūno Morkūno

Lietuvė mokslininkė džunglėse

KAZYS BARONAS, Vokietija

Vokiečių žurnalas “Gala” 1994 m. rugsėjo 29 d. laidoje aprašė Birutės Galdikaitės orangutanų gyvenimo tyrimo darbus Borneo saloje. Placiami straipsnyje pažymima, kad Wiesbadene gimusios kanadietės “Birutė Galdikas” gyvenimas Borneo salos džunglėse yra pilnas nuovargio, nuotykių ir pavojų. Tačiau primatologė yra stipri moteris – ir ne tik kaip tyrinėtoja ar gyvulių globėja, bet ir kaip politikė.

Primatologijos (aukštesniųjų žinduolių tyrimo mokslas) stovykla yra balotoje ir dvokiančioje Borneo salos apylinkėje. Keli mediniai namukai, langai uždengti ne vien nuo uodų saugojančiais tinklais, bet taip pat apraizgyti spygliuotomis vielomis. Tai kukli apsauga nuo orangutanų. Tvankus, drėgnas oras, pilnas uodų (moskitų), žemėje ugni-nių skruzdėlių ir gyvačių. Tačiau 1946 m. Wiesbadene gimusi kanadietė (“Kanadietė”) yra žinoma pasaulyje primatologė.

Jau 23 metus ji gyvena džunglėse, aukodama savo gyvenimą mokslui bei orangutanų tyrimų darbams. Iš visų beždžionių rūšių, sunkiausia tyrimų darbus yra atlikti su orangutangais. Jau ankstyvą rytą, užlipusi į medį su užrašų knygtute, ji stebi orangutango dienos pradžią: 9 val. jis pradeda ju-

dėti, po pusvalandžio jis jau ėda lapus ir apie 10 val. keičia medį. Orangutango “patiekalo” sąrašas yra apie 300 įvairių rūšių vaisių ir daigų, tačiau mėgstamiausias yra europiečio nosiai dvokiantis duriano vaisius (malajų kalba “duri” – erškėtis, spyglys), dideli kiaušininiai dygliuoti pietryčių Azijos salose augančio medžio “duri” vaisiai. Pagrūdintos jų sėklos valgomos kaip riešutai. Malonaus skonio, bet dvokančio kvapo (LE, VT, psl. 258). Šiuos vaisius valgo ir vietiniai gyventojai, tačiau vengia kovoti su orangutangais, kurių ūgis 1,90 m, svoris apie 90 kg, ir jie, žinoma, labai stiprūs.

Malajų kalboje orangutanas reiškia “miškinį žmogų”. Legenda sako, kad “miškinis žmogus” gali kalbėti. Bet jis nenori bijodamas, kad žmogus gali jį priversti sunkiai dirbti.

Orangutango visas gyvenimas “sukasi” apie patelę, poravimąsi. Jis vaikšto vienas atskirai, tačiau “medaus savaitę” praleidžia kartu su patele, kartu skina lapus, tačiau greitai ją palieka. Laikinoji “žmona” po aštuonių mėnesių susilaukia prieauglio. Bet ir patelės nepasižymi draugiškumu, neieško ryšių ar pažinčių. Tik “teenageriai” 7-9 metų sudaro socialines grupes.

Patelės meilė savo vaikui tęsiasi apie dešimt metų. Pirmus dvejus metus vaikai dieną ir naktį laiko apkabinę savo motiną. Birutė Galdikaitė tą pati patyrė – miškakirčiai į jos stovyklą atnešdavo vaikus, nes jie yra įtraukti į gamtos apsaugos planą. Miškakirčiai yra atsakingi už jų gyvybę. Mat mažėjant miško plotui, mažėja ir orangutanų maisto atsargos. Apskaičiuojama, kad šiuo metu Borneo ir Sumatros salose dar gyvena apie 40 tūkst. orangutanų.

Birutė visuomet į savo stovyklą priimdavo jaunus orangutanus ne tik tyrimo tikslams, bet laikydama juos kaip našlaičius. Vietos laukiniai gyventojai labai dažnai nušau-na motinas, o vaikai parduodami po 150 dol.

Orangutagai prigimtimi labai giminingi žmonėms, dažnai serga džiova, hepatitu, vaikų paralyžium. Miškakirčių ir savininkų jaunikliai labai klaidingai matinami, duodant jiems gerti alų ir pan. Tik B. Galdikaitės stovykloje maži orangutagai supažindinami su bananais, ananasais, moki-mi laipioti medžiais, pratinant juos vėl prie laukinio gyvenimo.

Deja, paaukojusi savo gyvenimą tyrimams, B. Galdikaitė prarado vyrą, kuris nepakęsdamas džunglių gyvenimo, paėmęs sūnų, išvyko į civilizuotą pasaulį. Birutė iškėlė už vietinio gyventojų, susilaukdama dviejų vaikų. Straipsnis iliustruotas spalvotomis nuotraukomis.

● Mirtis yra tada prasminga ir graži, kai ji ne mirėčiai, o gyvenimui skirta. Kada tauta prieina tokią lemtingą kryžkelę: išlikti ar žūti, tauta turėtų pasirinkti gyvenimą, ne mirtį. (J. Aistis)



Dr. BIRUTĖ GALDIKAITĖ, buvusi torontietė, atsidejusi beždžionių gyvenimo tyrinėjimui, Borneo džunglėse šnekiną orangutangą

Nuotr. vokiečių žurnalo “Gala”



Dr. BIRUTĖ GALDIKAITĖ, pasaulinio garso mokslininkė-primatologė, žymi orangutanų gyvenimo tyrinėtoja, plaukia Borneo salos džunglių kanalu su savo dukryte Jane, vietiniu palydovu ir dviem beždžionėmis

Nuotr. vokiečių žurnalo “Gala”

Aukojo “Tėviškės žiburiams”

\$200 – KLB Windsoro apylinkė; \$185 – V. Slotkus; \$50 – A. Laurinaitis, M. Jonušaitis; \$25 – K. Podolskis; \$20 – K. Mileris; \$15 – J. Adomaitis; \$14 – G. Venskaitis;

\$12 – P. Plestys, L. Šlenys, K. Norkus, A. Macionis, M. Andriuskevicius; \$10 – M. Bajorūnas; \$6 – L. Baltušis, J. Kamaitis; \$5 – J. Račius, J. Kvietytis, V. Jančiukas; \$4 – Z. Giedraitis; \$3 – V. Platt; \$2 – H. Kripavičius, V. Mickus, K. Karas-ka, A. Adomaitis, B. Krokys.

Garbės prenumeratą atsiuntė:

\$85 – A. Ruta; \$60 – A. Diržys, A. Ambrasas, K. Gailevičius, J. Šarūnas, P. Kučinskaitė, S. Gotceitas, dr. V. Gotceitas, K. Bulota, V. Platt, V. Povilytis, V. Norkevičius, A. Žilvytienė.

Rėmėjo prenumeratą atsiuntė:

\$50 – N. Zajančauskas, P. Karūnas, P. A. Raulinaitis, S. S. Vashkys, S. Pociulis, E. Baltrušaitienė, I. Juraitis, J. Katkauskas, D. Mitkienė, A. Balcytis, J. Aukštaitis, J. Červinskas, J. Janušas, S. Augaitis, J. Belazaras, K. Grigaitytė-Graudienė, D. Dagys, A. Poškaitis, V. Beniušis, P. Aras, K. Bačanskas, O. Inčiūra, R. Dūda, P. Markušis, A. Nugent, V. Gustainis, V. Bliuvas, V. Gražulis, J. Čepukas, S. Čeponienė, P. Juodaitis, A. Stupis, J. Palys, J. Kriščiūnas, D. Bendikas, J. Asmenavičius, V. Kukoraitis, J. Daugėla, P. Pranis, S. Pargauskas, N. Šernas, J. Mikalauskas, A. Falikaukas, A. Juskys, J. Petrauskas, E. Karvelis, E. Azubalis.

Nuoširdus ačiū už paramą lietuviškai spaudai. Dėkojame garbės bei rėmėjo prenumeratoriams ir visiems, kurie siųsdami reguliarią prenumeratą, prideda ir auką.

NORDLAND EXPRESS

Nemokamas siuntinių paėmimas

Toronte ir apylinkėse susitarus tel. 535-5000

Hamiltono ir apylinkėse kiekvieną pirmadienį susitarus tel. 1-800-561-3113

(Tuščias dėžes galite nusipirkti “Talka” kredito kooperatyve, 830 Main St. East)

Wasagoje, Collingwoode, Barrie kiekvieną pirmąjį mėnesio sekmadienį, skambinti tel. 1-800-561-3113

Windsore, Londone, Delhi kiekvieną antrąjį mėnesio sekmadienį, skambinti tel. 1-800-561-3113

St. Catharines, Wellande, Niagaroje kiekvieną trečiąjį mėnesio sekmadienį skambinti tel. 1-800-561-3113

Standartiniai maisto siuntiniai

Nordland Express siūlo jums įvairaus maisto siuntinius, pristatomus per dvi savaites. Skambinkite mums dėl kainoraščių.

Nordland Express 1650 Bloor Street West, Toronto, Canada M6P 4A8. Darbo valandos: 8 val. ryto iki 8 val. vakaro visomis dienomis, išskyrus sekmadienius.

Skyrius: 164 Willowdale Avenue, North York, Ontario (9 val. ryto iki 6 val. vak. nuo pirmadienio iki penktadienio).

Už pietinės Ontario provincijos ribų

Mes jums siūlome naudotis greitu ir nebrangiu U.P.S. (United Parcel Service) patarnavimu siunčiant savo siuntinius į mūsų sandėlius.

Telefonas Skambinkite apylinkių numeriai: U.P.S. 416, 519, 705 1-800-668-7100 613, 514 1-800-465-2876 403, 604 1-800-665-2781

Kainos

Laivu iš Toronto siuntiniai išvežami kas antrą trečiadienį. Siuntinio kainos yra \$7.50 už kubinę pėdą, plius \$15 pristatymas, bet kur Lietuvoje (iki 55 kg arba 120 svarų). Lėktuvu iš Toronto siuntiniai išvežami kiekvieną šeštadienį 10 v.r. Kaina už kg \$4.25 plius \$15 už pristatymą bet kur Lietuvoje.

DABAR perkelkite JAV ar Kanados dolerius į Lietuvą čekiu ar pinigine perlaida

Nordland Express perduoda pinigus – greitai ir saugiai – tiesiai gavėjui ir gauna iš jo perdavimo patvirtinimą. Perkėlimo mokestis – tik 4% plius \$15 už pristatymą.

	JAV dol.	Kan. dol.
Perkėlimo suma		
Perkėlimo mokestis - 4%		
Pristatymas	12.00.	15.00.
Viso		
Siuntėjas:	Gavėjas:	
.....		
.....		
Tel:	Tel:	

Išrašykite čekį ar piniginę perlaidą Nordland Express vardu ir siųskite:

Nordland Express, 1650 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 4A8.

Daugiau informacijų gausite paskambinę tel. (416) 535-5000, FAX (416) 535-5001.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė optometristė

1551 Bloor Street West, Toronto, Ont. M6P 1A5 (prie Lietuvių namų) Priima pacientus pagal susitarimą Telefonas 532-7115 Susitarus priima pacientus ir vakarais

Turner & Porter laidotuvių namai

436 Roncesvalles Ave, Toronto 3, Ont. Tel. 533-7954



Vilniaus universitetui 415!

1994 m. rugsėjo 15-17 dienų tarptautinio lygio iškilmės

GENOVAITĖ GUSTAITE

Gatvelės aplink universitetą vėl išpuosotės gairėmis. Kaip 79-aisiais. Anuomet vien jų reginys – aukštai iškelti, laisvai plevėsuojančių, su skaitmeniu 400 (!) – žadino jaudulį, gaudulį, pasididžiavimą, viltį. O dar šūkis prie geležinkelio stoties, vartų į plačiąją tėvynę, šūkis dviem kalbom: „Vilniaus universitetui – 400!“ Tai buvo Maskvai, didžiajai sostinei meste pirštine; juk jos universitetas beveik 200 metų jaunesnis, įsteigtas 1755 m. Sukakties minėjimas buvo iššūkis sistemai, ideologijai.

Kalbėdamas dabar per iškilmės, 81-asis Magnificencija Rolandas Pavilionis minėjo senąją sukaktį, Maskvos spaudimą. Ne, ne tik Maskvos spaudimą teko atlaikyti. O kiek buvo čia, Vilniuje, vyriausybės, pačiame universitete „popiežiškesnių už popiežių...“ Šiandien gairėlės kitokios, su vengro, karaliaus Stepono Batoro, heraldikos ženklais, su raide S (Stephanus), be skaitmens.

Vis dėlto, įdėmiau pažūrėjus, atsiskleisčių priežastys, paskatinusios datos nepraleisti. Pirmiausia Lietuvos valstybės nepriklausomybė, su ja sugrįžusi universiteto autonomija, be to, 460-dešimtosios Stepono Batoro gimimo metinės. (Vengrų dėmesys sukaktuvėms, raginimas švesti buvo nemažas).

Iškilės šventovėje

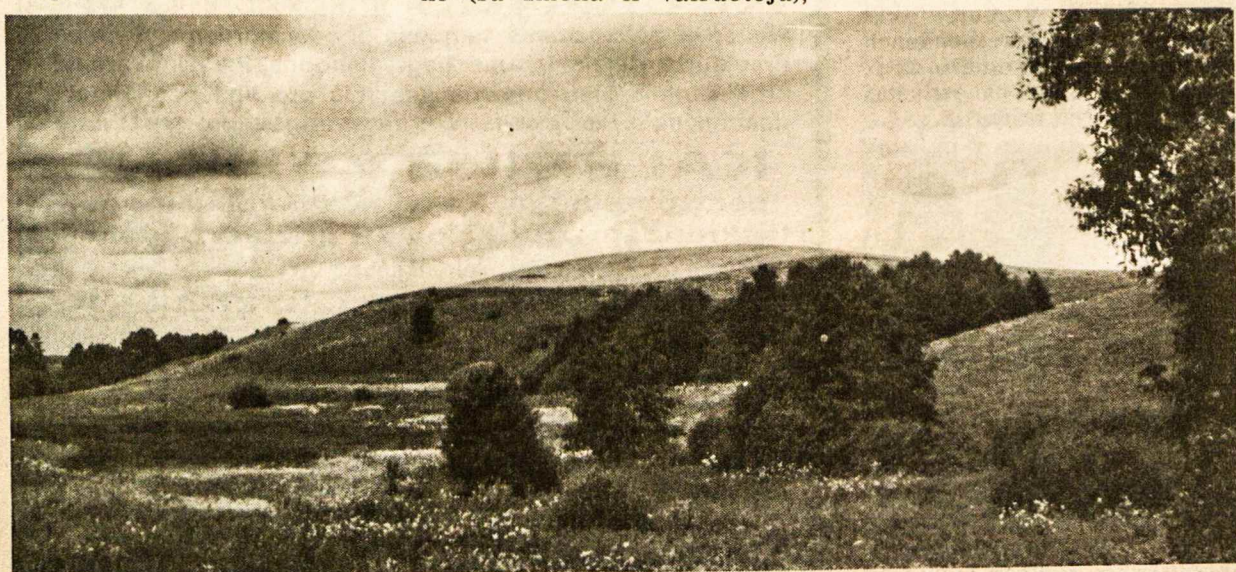
Šv. Jono šventovėje džiaugsmo spalvos drabužiais apvilktę eina prie didingo baroko altoriaus Vilniaus arkivyskupas A. J. Bäckis, Romos svečias jėzuitas kun. P. Rabikauskas, vilnietis jėzuitų ordino provincijolas J. Boruta ir šventovės rektorius kunigas E. Merkys. Tautiškai apsirengusių studentų pora įneša universiteto vėliavą (dail. P. Repšys, siuvinėtoja – I. Vabalienė) – baltos vilnos, raudono šilko apvadai – su vyčiu, ranka, laikancia knyga. Puikiai gieda universiteto choras. Neilgame pamokslė arkivyskupas pasidžiaugia trumpos valandėlės paskyrimu maldai, susikaupimui, išreiškia viltį, kad grubios jėgos nutrauktas pokalbis tarp religijos ir kultūros atsinaujins, prisimena Popiežiaus lankymąsi šventovėje, jo mintį apie mąstymo etiką. Sustoja prie būtinybės ugdyti jaunimą, prie jo nenu-maldomo veržimosi į tiesą, ieškojimo atsakymo į klausimą, kas yra žmogus, kas yra Dievas. Pabaigoje vėliavos simbolių knyga susieja su pranašo Ezekielio mintimi: „Mano burnoje jis (ritinys – Šv. Rašto knyga) tapo saldus kaip medus“; skatina atrasti, skaityti šią knygą. „Suvalgyk, eik maitinti tautos“.

Popiet šventovėje – iškilmingas universiteto tarybos posėdis. Rektorius apžvelgia universiteto istoriją, taip pat nepraleidžia Popiežiaus apsilankymo, dėkoja kolegoms, neįėjusiems į universitetą ir kasdieniniu darbu ugdančiam jaunimą, Lietuvos ateitį. Be to, skatina: „Pažadinkime valdžioje amžinumo ilgesį“ ir tuoj pat paaiškina – „ne valdžios, o darbų...“

Po to – suteikimas garbės daktarų vardo. Jį gavo Grigaliaus universiteto profesorius istorikas kun. P. Rabikauskas, politologas iš JAV T. Remeikis, kalbininkas iš JAV-bių V. Šmolstys ir baltistas iš Maskvos V. Toporovas.

Daktarai dėkoja

Apsiausti togom daktarai



SUVALKIJA – ne vien lygumos

dėkoja, kad ši valanda ypatinga, gal ypatingiausia, prisipažįsta P. Rabikauskas. Ji vyksta šventovėje... Perdavęs popiežiškojo Grigaliaus universiteto rektoriaus linkėjimus, iš širdies, nuoširdžiai linki ir pats universitetui stovėti tvirtai kaip uola. Taip pat nepaveikta, nepamiršta gimtąja kalba dėkoja T. Remeikis, linki universitetui siekti optimalaus mokslo nepriklausomumo, gyvuoti net šiomis sąlygomis. V. Schmalstieg'as padėkojęs džiaugiasi buvęs studentu pas garsų profesorį, rašytoją V. Krėvę, pamini įžymų baltistą J. Kazlauską, kitus ir baigia vėl padėka: noriu „širdingai padėkoti visai lietuvių tautai“. V. Toporovas kalba rusiškai. (Ačiū Dievui, niekas neverčia, nevaidina kalbos nemokančių). „Negaliu nejausti, kas būdinga čia stovinčiam. Man brangus pasitikėjimas manimi, mano darbais“ (jų apie tūkstantį!). Pabaigoje atsiprašo už savo tautą, atnešusių tiek nelaimių mūsų tautai. (Kokie įsidėmėtini žodžiai, ypač susieti su prastėsiu žodžiais: sukrėstas sauso įvykių, V. Toporovas paskirto už mokslo laimėjimus valstybinės premijos atsisakė!).

Iškilmės pabaigoje rektorius atkreipia dėmesį į apdovanojimų geografiją – naujieji daktarai yra Vatikano, Rusijos, JAV-bių mokslininkai. Taigi universiteto mokslo tarybos akiratis aprėpia pasaulį, jo mokslo laimėjimus tiek Rytuose, tiek Vakaruose. Rektorius teigimu, tokia universiteto tarybos darbo linkmė išliks ir ateityje.

Mokslinė konferencija

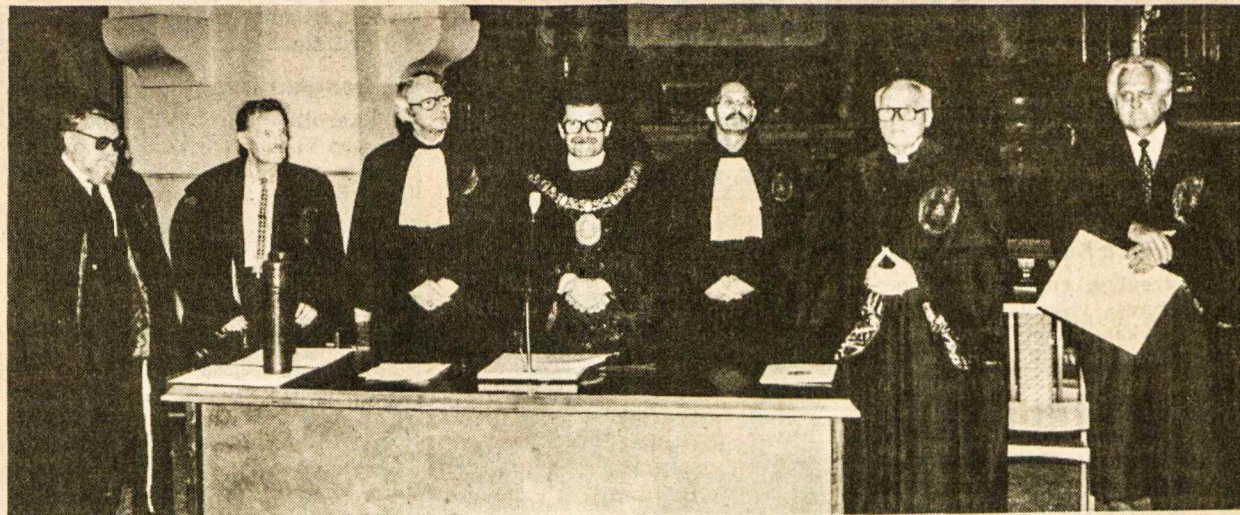
Dvi dienas trukusi konferencija, be mūsiškių, senosios istorijos žinovų (P. Rabikauskas, E. Gudavičius, M. Juo, J. Tumelio, E. Ulčinaitės, I. Valikonytės ir kt.), susilaukė lenkų istorijos įžymybių (H. Visnerio, J. Bardacho, A. Geyšto-ro) bei būrio vengrų (G. Bartos ir kt.) dėmesio.

Mokslui skirtas dienas pagyveno, pamargino kiti renginiai. Pavyzdžiui, universiteto herbo atidengimas (taip pat P. Repšio darbas). Be vyčio, knygos, herbo skyde – karaliaus karūna, rektoriaus kepurė, iškelta virš jos; kepurės vieta, padėtis – ženklas universiteto nepavaldumo, nepriklausomumo jokiai valdžiai. (Herbas atidengtas puošnioje, kilnioje mažojoje salėje).

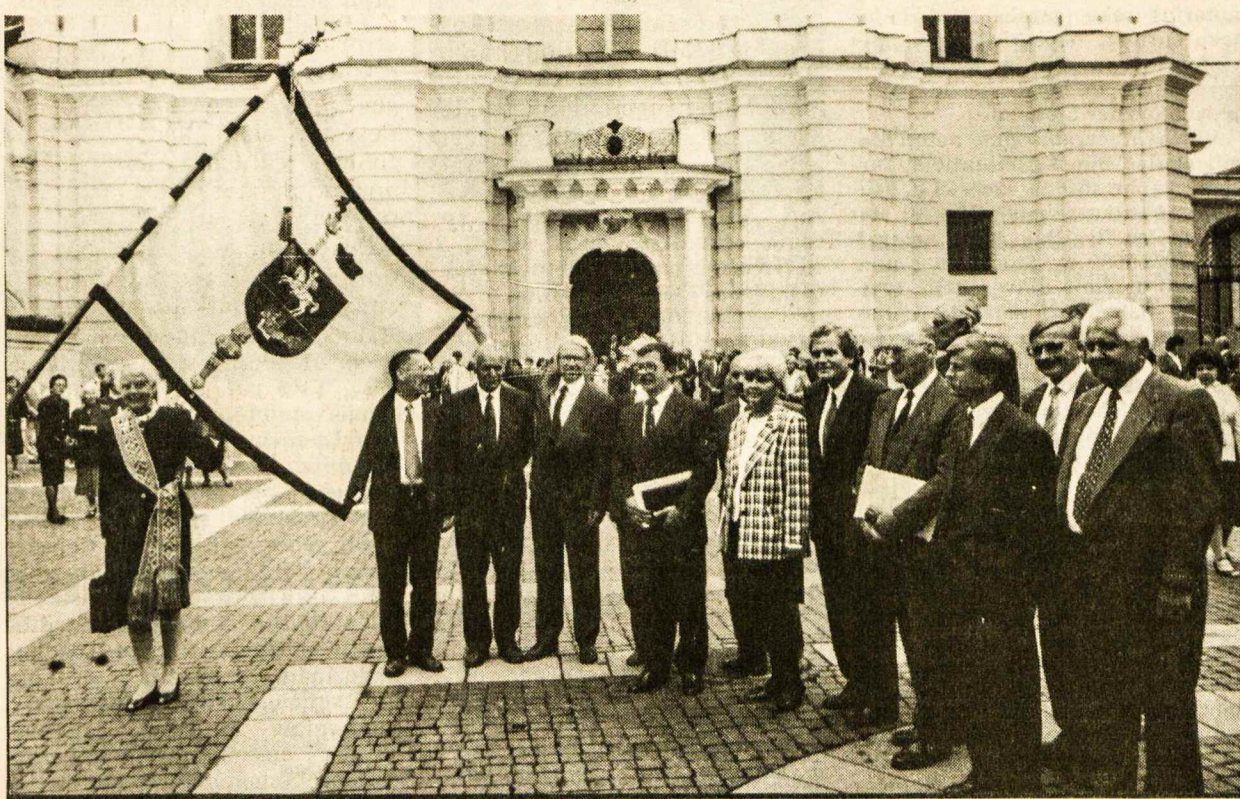
Iškilmes pagyveno spalvinga, triukšminga studentų, profesorius, vadovybės eiseną, lydimą „Trimito“ orkestro, dar dvių lenkų atidengimas didžiajame kieme. (Viena – pilka, nedidelė – kaip kitai profesūrai, garsiajam finansininkui, beje, Jurgio Matulaičio studentui, lito tėvui Vladimirui Jurgučiui, o kita, bareljefinė plokštė – puošni, didelė, baltamarmuro karaliui Steponui Batorui su įrašu aukso raidėm).

Svečiai

Iškilmėse netrūko svečių. Mus pagerbė Europos universitetų rektorių konferencijos prezidentas, Barcelonos universiteto profesorius Josep Bricall; dalyvavo rektorių, prarektorių, kitų vadovaujančių. Antai iš Vokietijos, Miuncheno universiteto – Maria Wasna, Frankfurto prie Maino – Christian Winter, Gerhard Birwirth, Niederlandų, Utrechto universiteto – Hans van Ginkel, Norvergijos, Oslo universiteto – Sigrid Holtermann, Toril Railo, Lenkijos, Varšuvos universiteto – Jacek Holovko (su žmona ir vairuotoju),



Vilniaus Šv. Jono šventovėje naujieji garbės daktarai ir universiteto vadovybė. Iš kairės: V. TOPOROVAS, V. SCHMALSTIEG'AS un-to prarektorius B. JUODKA, rektorius R. PAVILIONIS, prarektorius S. VENGRIŠ, prof. P. RABIKAUSKAS, prof. T. REMEIKIS



Didžiajame Vilniaus universiteto kieme prie pašventintos universiteto vėliavos – universiteto vadovybė ir svečiai

Valstybininkas Kazys Bizauskas

Prano Zundės parašyta knyga – pirmoji dalis

ANTANAS MUSTEIKIS

1993 m. išspausdintas pirmasis tomas Kazio Bizausko biografijos, kuri bus tęsiama antruoju ir trečiuoju tomu. Vienam asmeniui toks išplėtimas gali atrodyti per didelis, bet jį pateisina istoriniai matmenys, į kuriuos įpinta Bizausko asmenybė. Tai daugiausia prieškario ir tarpukario nepriklausomybės kūrimo bei plėtos istorija, kurioje dalyvauja daug veikėjų, ne vieno asmens biografija.

Veikalo autorius prof. Pranas Zundė yra inžinierius, parašęs studiją apie informacijos raidos automatizavimą ir kt., dalyvavęs Lietuvių bend-

ruomenės bei VLIKo veikloje, o šia knyga parodė, kad yra gerai susipažinęs ir su Lietuvos istorija.

Pratarmėje autorius pristato Bizauską kaip vieną mūsų tautinio atgimimo pirmūnų, kurie „prikėlė Lietuvą laisvam gyvenimui ir dėjo valstybingumo pamatus“.

Iš tikrųjų Bizauskas atliko daugelį svarbių pareigų. Jis buvo Lietuvos tarybos, vėliau Lietuvos valstybės tarybos narys ir Vasario 16-tosios akto signataras, ryšių su užsienio delegacijos narys (su Anglija, Rusija). Atstovavo Lietuvai Vatikane, taip pat JAV-bėse, Latvijoje, Britanijoje. Buvo išrinktas steigiamojo seimo nariu ir paskirtas švietimo ministeriu Kazio Griniaus vyriausybėje. Ejo ministerio pirmininko pavaduotojo pareigas gen. J. Černiaus ir A. Merkio vyriausybėse. Jo visuomeniškumą liudija faktas, kad jis buvo vienas ateitininkų organizacijos pradininkų.

Pirmajame tome yra trys dalys: 1. Brandos metai, 2. Tamsioje prieš aušrą ir 3. Nepriklausomybės aušroje. Jos pilnos įvairios veiklos epizodų. Autoriaus iškelti prieškario ir Pirmojo pasaulinio karo pabėgėlių likimai primena ir antrojo pokario „dypukus“ bei jų rūpesčius, kuriuos pergyveno ir mūsų (prof. Zundės, mano ir kt.) karta. Anuoto meto neveltis turi atgarsių ir dabartinėje Lietuvoje, lygiai kaip ir tikėjimas šviesesne ateitimi. Palygintini anuoto plėšikai su dabarties mafijozais; pastarųjų gausą paaiškina įtarimas, jog jie susiję su valdžia.

Autorius susitelkia ne tik ties rimčiausiais valstybingumo reiškiniais, bet ir ties įdomiomis smulkmenomis, kaip pvz. ateitininkų jaunimas „sūrį slėgė“ (37 p.) ar kuo skyrėsi lietuvių šalpos kioskas nuo lenkiškojo Maskvoje (64-65 p.); užsiminta Marijampolės gimnazija, kur patys mokiniai turėjo teisę varžytis gimnazijos reikalais (280-81 p.). Tai turėjo reikšti „liaudies demokratiją...“ Keista, kai užtinkti faktą, jog ir anuo metu mūsų diplomatams nelengva buvo gauti vizą į Angliją (168-72 p.). Ar tai ne „aukštoji politika“?

Apskritai šios knygos stiprybė yra autoriaus parinktos istorinės situacijos, kuriose Bizauskas patiko savo įnašą. Nors autorius pats nepažino Bizausko, medžiaga šiai biografijai rinko, šalia istorinių dokumentų, iš jo giminių, artimųjų, bičiulių,

ČESLOVAS-VALDEMARAS

OBCARSKAS

Kai mesėjom

Rudenejančiais laukais per smėlį,
Vėjų lydimi, į toliusėjom,
Ir gelsvų miškų kraštus prieję,
Nežinia ko mes saulelydy liūdėjom.

Tiktai vakaro ugnyje geso
Tylios girios ir naktų užmigo,
Ir auksiniai medžių lapai
Atspindžiais šaltais į širdį smigo...

Ir palikom, saulei nusileidus,
Dviesė, rudens miškais nuklydom,
Ir negrįžom niekad į gimtinę miestą,
Is kurio išėjom vakarą vėlyvą...

Liverpulis, Anglija, 1994 m.

bendradarbių bei kitų jį pažinusių asmenų. Bizauską teigiamai vertino net jam svetimos ideologijos žmonės, kaip autorius rodo, tik neieškota kritiškesnių atsiliepimų.

Knygoje yra dvidešimt vertingų nuotraukų, vaizduojančių patį Bizauską, jo šeimą, mokslovietes, konferencijų dalyvius ir kt. Yra ir būtini tokiam veikalui šaltiniai bei naudotų autorių vardynas.

Knyga išleista gražiai, tik joje sumaišyti šie puslapiai: 86, 87, 88, 89, 94, 95, 96 ir 97 (gal tik mano egzemplioriuje?). Spaudos klaidų – čia retenybė. Autorius teisingai nutarė kiek galint išlaikyti originalių šaltinių kalbą, bet krinta į akis, kai savo aiškinimuose jis vartoja paskirimas (paskyrimas), kuone (kone)...

Minėtinos ir dvi didžiulės klaidos: „Sovietams 1940 m. gegužės mėn. okupavus Lietuvą...“ (II p.). Iš tikrųjų ji okupuota tu metų birželio 15 d. Rašoma: perversmas įvykęs 1927 m. gruodžio 17 d. (296 p.); iš tikrųjų jis įvyko 1926 m. gruodžio 17 d.

Teisingai autorius vietovardį vadina Pampėnais, nors tu apylinkių gyventojai vartoja Pumpėnus. Bet man diegliu duria, kad autorius mano pradžios mokyklos miestelį vadina Salakais (daugiskaita, kurios niekas nevartoja). O juk tikrasis jo vardas yra Salakas, vienintelis Lietuvoje, kurs ir iš kito galo raidžiujamas yra prasmingas: sakalas!

Šios klaidos nenuvertina ištisos knygos teigiamybių. Lauksime kitų dviejų prof. Zundės knygų tomų.

Pranas Zundė, KAZYS BIZAUSKAS, 1893-1941. Pirmoji knyga. Išleido Lietuviškos knygos klubas. „Draugo“ spaustuvė (4545 West 63rd Street, Chicago, IL 60629, USA). 323 p. 1993 m. Kaina nepažymėta.

Tėviškes žiburiai • 1994. X. 18 – Nr. 42 (2329) • psl. 7



KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Lietuvišką mėgėjų teatrą Miunchene po trijų dešimčių atgaivino rež. Virginija Vyšniauskienė, š. m. gegužės 12 d. pastaciūsi čia gyvenusio ir 1980 m. lapkričio 10 d. mirusio rašytojo ir menotyrininko dr. Jono Griniaus legendinę dramą „Stella maris“. Vaidmenis atliko sutelkta grupelė aktorių – Tomas Makaras, SJ, Orianta Andruitytė, Renata Miliūnienė, Gintaras Vyšniauskas ir Robertas Šneideris.

Dail. Juozas Penčyla (1908-1979) tarpukario nepriklausomos Lietuvos spaudoje pasižymėjo satyrinėmis bei humoristinėmis karikatūromis, kuriose skaitytai atpažindavo politikus bei kitus veikėjus. Jis buvo baigęs Rygiškių Jono gimnaziją Marijampolėje, studijas Kauno meno mokykloje pas dailininkus J. Vienožinskį ir M. Dobužinskį. Išeivijoje įsikūrė Kolumbijos Bogo-toje, kurdamas karikatūras vietiniams laikraščiams. Mirė Bogo-toje 1979 m. gruodžio 29 d., su-rengęs penkias savo darbų parodas Kaune, po vieną Bogo-toje ir Medelline. Dabar Lietuvoje likusių velionies karikatūrų parodą surengė Marijampolės kraštotyros muziejus. Karikatūras jam išsaugojo 1963 m. mirusi velionies motina ir jas toliau globojusi dukterėčia.

Sol. Antanina Dambrauskaitė, priklausanti geriausių Lietuvos operos sopranų gretom, gimė 1905 m. kovo 7 d. Šiauliuose, mirė 1994 m. gegužės 18 d. Floridos Majamio (Miami) mieste. Urna su jos pelenais jau nuvežta Kaunan ir palaidota Petrašiūnų kapinėse prie ją ilgai globojusio ir mylėjusio aktorius Stasio Pilkos (1889-1976) kapo. Rūta Persėnytė, „Lietuvos aidą“ skaitytojus supažindinusi su velionės pasiektais laimėjimais Lietuvos operos scenoje, rugsėjo 2 d. laidoje rašė: „Nors ši moteris turėjo nepaprastai gražų balsą ir gerą išvaizdą, tačiau likimas jos nelepino. A. Dambrauskaitė artimai draugavo su Lietuvos artistu Stasiu Pilka, jį mylėjo ir buvo jo mylima. Tačiau šeimos nesukūrė. Mirė A. Dambrauskaitė sulaukusi 90 metų vieniša – tyliai ir ramiai Amerikoje, senelių prieglaudoje. Iš Amerikos jos palaikai atvežti į Lietuvą ir perlaidoti. Iki karo (pabaigos – V. Kst.) iš Lietuvos išvyko apie 30 operos teatro artistų. Kaip pasakė prof. Jonas Butrimas, jei ne tas laikas, dabar Lietuvoje mes turėtume 5 operos teatrus, kaip ir visame civilizotame pasaulyje. A. Dambrauskaitė – pirmoji operos solistė emigrantė, sugrįžusi į Tėvynę, nuo šiol išsisės šalia savo draugo Stasio Pilkos kapo“.

Prof. dr. Marijos Gimbutienės (1921-1994) atminimui skirta tarptautinė konferencija „Šiaurės Europos suindoeuropietinimas“ įvyko Vilniaus universitete rugsėjo 1-7 d.d. Ją surengė Vilniaus ir Kalifornijos (Los Angeles) universitetai, Lietuvos antropologų draugija, Vilniaus dailės akademija ir Lietuvos kultūros fondas. Dvi tokios konferencijos prof. dr. M. Gimbutienės iniciatyva jau buvo surengtos Jugoslavijos Dubrovniko ir Airijos Dubline. Velionė, mirusi Los Angeles mieste š. m. vasario 2 d., norėjo, kad trečioji konferencija būtų surengta Vilniuje. Antropologas prof. Gintautas Čenys, atidarydamas šią konferenciją, priminė dalyviams, kad prof. dr. M. Gimbutienė, pernai lankydama Vilniuje, aptarė jos programą, bet savo svajonės išsipildymo nesulaukė. Iš vienuolikos valstybių susirinkę kalbininkai, mitologai, folkloristai, antropologai, archeologai, pasveikinti Vilniaus universiteto rektoriaus prof. dr. Rolando Pavilionio, nutarė pirmąjį posėdį skirti prof. dr. M. Gimbutienės atminimui. Padaryti pranešimai aptarė jos gyvenimą bei jos idėjų reikšmę dabatinei archeologijai, mitologijos tyrimams, kultūrinei antropologijai. Prūsų žučiai skirta kompozitoriaus Broniaus Kutavičiaus kūrinį „Prute-na“ atliko smuikininkas Jurgis Dvarionas, vargonininkė Jūratė Landanbergytė ir varpais skambinęs pats autorius. Tada konferencijos dalyviai penkiose sesijose svarstė antropologinius bei metodologinius senųjų Europos tautų tyrimus, kultūrinę tų tautų sąveiką, baltų, germanų, slavų bei kitų indoeuropiečių grupių kultūrinio ir kalbinio susiformavimo klausimus, baltų etnogenėzės ir kultūros problemas.

Telšių vaikų folklorinis ansamblis „Žemaitoks“ su vadovėmis Milda Ričkute ir Zina Vaičekauskaitė dalyvavo Vengrijos Satoraljauihely miestely įvykusiame tarptautiniame vaikų folklorinių šokių festivalyje.

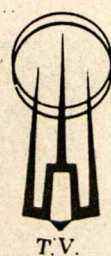
Klaipėdos muzikinis teatras mažuosius žiūrovus pakvietė „Pelenės“ premjeron. Šią muzikinę A. Spadavekios dviejų veiksmų pasaką režisavo Rusijos teatro meno akademijos diplomantė Rima Sasnauskienė. Scenovaizdžius sukūrė dail. Ramūnas Kraniuskas, drabužius – dail. Violeta Kukienė, šokius – choreografas Jurijus Smoriginas.

Tenoro Kazio Gutausko, Lietuvos operos veterano, amžiaus aštuoniadešimtpenktį rugsėjo 4 d. skaitytojams priminė Vilniuje leidžiamas „Lietuvos aidas“. Sukaktuvininkas mažai yra žinomas išeivijos lietuviams, nes dainavimo studijas Kauno konservatorijoje baigė tik 1939 m. ir pradėjo dainuoti Kauno ir Vilniaus operose. Tada jis buvo gražų tembrą turintis lyrinis tenoras, kuriuo mums beveik neteko pasidžiaugti. Dabar paaiškėjo, kad sukaktuvininkas 1944-64 m. dainavo Lietuvos operos ir baleto teatre Vilniuje, atlikdamas ne tik lyrinio, bet ir dramatinio tenoro vaidmenis Ch. Gounod, G. Verdžio, G. Puccinio, F. Halevy, J. Karnavičiaus ir V. Klovos operose. Sukaktuvininkas jau tris dešimtmečius dėstė dainavimą Vilniaus konservatorija laikytoje J. Talat-Kelpšos aukštesniojoje muzikos mokykloje. Kanados lietuviams belieka priminti, kad sol. K. Gutauskas yra Toronte jau mirusio kun. dr. Jono Gutausko jaunesnis brolis.

Aktorius Laimonas Noreika, laikomas žymiausiu dailiojo žodžio garsintoju Lietuvoje, šią vasarą su vaikais praleido Troškūnuose, Anykščių rajone. Ten jį pakvietė jaunas Troškūnų šventovės klebonas kun. Saulius Filipavičius. Su juo L. Noreika susipažino pirmiaisiais Lietuvos atgimimo sąjūdžio metais, kai kun. S. Filipavičius buvo Pavenėžio Kristaus Karaliaus katedros vikaras. Su Kolpingo draugijos Vokietijoje pagalba jis jau atnaujino senąjį vienuolyną Troškūnuose, kuris dabar naudojamas Lietuvos respublikinių ir tarptautinių stovyklų meniniams renginiams. Aktorius L. Noreika atsivežė dvi pakartotinais paruoštas programas, skirtas Simonui Daukantui ir Salomėjos Nėries karo metų eilėraščių, tik dabar išleistam pagal jos paruoštą rinkinį „Priedelio kelio“. Ji sovietiniai cenzoriai 1945 m. buvo pakeitę Maskvos propagandai palankesniu rinkiniu „Lakštingala negali nečiulbėti“, išbraukdami kai kuriuos pačios poetės pasirinktus eilėraščius ir juos pakeisdami kitais. L. Noreika nustebo, kad jo literatūrinių vakarų programas klebonas kun. S. Filipavičius surengė dalyviais pilnoje Troškūnų šventovėje. Per dvi atostogų savaites aktorius L. Noreika ten surengė beveik dešimt literatūros vakarų – S. Nėries, S. Daukanto, Maironio, K. Bradūno, J. Aisčio, B. Brazdžionio, Justino Marcinkevičiaus, V. Mykailaičio-Putino, Adomo Mickevičiaus.

Keturias dienas Nidoje trukusį pirmąjį pramoginės muzikos festivalį „Neringos vasara 94“ surengė Vilniaus koncertų ir sporto rūmai. Programos atlikėjams priepilaukoje buvo įrengta scena, klausytojams bei žiūrovams – amfiteatrinė tribūna. Prie kranto priplaukusiam „Smiltynės“ motorlaivyje lankytojų laukė gėrimų baras. Kiekvienas vakaras turėjo skirtingas programas. Pirmąjį vakarą poilsiautojus linksmino kaimiška muziką atliekantys ansambliai „Jonis“, „Tėviškė“, „Kermošius“ ir Pupų dėdės vaikaitis su Braču. Antrasis vakaras buvo skirtas žymiajam estrados sol. Stasiui Povilaičiui, madų kūrėjams bei jų rodytojams iš Pavenėžio, Šiaulių ir Klaipėdos. Trečiąjį vakarą skambėjo populiarias dainas atliekančių jaunųjų Lietuvos, Gudijos, Gruzijos ir Rusijos dainininkų balsai. Festivalis „Neringos vasara 94“ buvo baigtas ketvirtuoju vakaru. Dalyviuos tada populiariomis dainomis praeitiną gražios estrados solistai N. Paltinienė, E. Ivanauskas, N. Tallat-Kelpšaitė, J. Miščiukaitė, A. Lemas, V. Malinauskas. Kiekvieną vakarą buvo parduoti visi bilietai – 250, nors jie kainavo po 15 ir 25 litus.

V. Kst.



SPORTAS

Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS.
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5.
telefonas (416) 766-5367

A. a. Vincą Kačergių palydėjus

Montrealyje rugpjūčio 31 palaidotas buvęs visapusiškas Lietuvos sportininkas, nepalikęs jokių dokumentinių pėdsakų apie savo praeitį.

"Nepriklausomos Lietuvos" rugšėjo 20 laidoje, D. N. Baltrušio straipsnyje "Requiem Vincui Kačergiui", sakoma: "Deja, velionis nepalikė jokių dokumentų, pažymėjimų nei medalių iš savo labai margo ir sudėtingo gyvenimo. Jis buvo nemažai pasiekęs sporto, dailės, net literatūros barjuose..." Kaip autorius sako, gerokai padirbėjus teko surinkti bent kiek žinių apie velionies praeitį iš Montrealyje gyvenančių jo bendraamžių, kurie jį pažinojo dar Lietuvoje.

Vincas Kačergius gimė netoli Marijampolės, Šunskų parapijoje, Turšūčių kaime 1910 m. kovo 24 d. gausioje 14 vaikų šeimoje. Mokėsi Marijampolės Rytų gimnazijoje, o 1922-1930 m. Studijavo Kaune Vytauto didžiojo universitete. 1931-1933 m. baigė Karo mokyklą Kaune. Tarnavo kariuomenėje iki pirmojo sovietų atplūdo. Ilgįs buvo vyresnio leitenanto laipsnį.

Vincas Kačergius buvo pasižymėjęs kaip visapusiškas sportininkas. Laimėjęs keletą čempionatų šaudymo sporte. Sėkmingai pasireiškė Tautinėse olimpiadose 1938 m., laimėdamas keletą medalių plaukime, lengvojoje atletikoje ir šaudyme. Jis buvo vienas iš geriausių šaulių atstovavęs Lietuvai Šveicarijos bei kitose valstybėse.

Nežiūrint brandaus amžiaus, jis dalyvavo Pasaulio lietuvių sporto žaidynėse Australijoje 1988 m. Pasakytinai kartą buvo nulykęs į Lietuvą 1991 m., kur vyko IV-sios PLS žaidynės.



A. A. VINCAS KAČERGIUS Toronto orauostyje prieš skrydį į Ketvirtąsias pasaulio lietuvių sporto žaidynes Lietuvoje 1991 m.

Nuotr. Sig. Krašausko

lesnio vystymosi perspektyvos. Posėdyje Sambo federacija pasipildė naujais nariais. Lietuvos sambo federacijos prezidentas P. Eigmanas vėl buvo išrinktas tarptautinės FIASO bei Europos (FES) federacijų generaliniu sekretoriumi, o gydytojas, sambo sporto meistras A. Galentas – tarptautinės federacijos medicinos komisijos pirmininko pavaduotoju.

Skraido ne vien Jurgis Kairys

"Lietuvos rytas" 1994 rugšėjo 20 d. laidoje Violeta Gedminaitė rašo: "Šį savaitgalį Vilniaus Dariaus ir Girėno aeroklube Kyviškėse vyko Lietuvos akrobatinio skraidymo XXIV čempionatas. Pirmą kartą pas mus jis vyko pagal Tarptautinės aviacijos federacijos varžybų organizavimo taisykles. Galimybę pasivaržyti turėjo ne tik skraidantys pagal pasaulio čempionatų programas D kategorijos pilotai, bet ir pilotuojantys buvusios SSSR pirmenybių lygyje C kategorijos lakūnai, taip pat mažiau skraidę B kategorijoje. Šių metų čempionate dalyvavo 14 pilotų iš Vilniaus, septyni iš Kauno ir du jauni jauno Alytaus pilotų klubo lakūnai.

Nedalyvaujant aukščiausiosios D kategorijos Alytaus pilotams, Lietuvos čempionato nugalėtojais tapo visi trys vilniečiai. Neginčijamas pirmūnas Jurgis Kairys – absolūtus šių metų Lietuvos akrobatinio skraidymo čempionas, Onutė Motiejūnaitė – antra, Leonas Jonys – trečias.

Tarp C kategorijos pilotų nugalėjo vilnietis Donaldas Bleifertas, B kategorijos – kaunietis Eugenijus Raubickas.

Džiugina jaunių startai. Stabiliai programą atliko ir užėmė antrą bendrą vietą tarp C kategorijos pilotų Aviacijos instituto II kurso studentas Alicijus Stankevičius. Vilniaus pedagoginio universiteto studentas Vytautas Žukas užėmė antrą vietą laisvoje programoje, jaunasis vilnietis Svajūnas Polikevičius (B kategorija) – trečią. Nors laikai gražiai, bet brangiam pilotui sportui sunkūs, tikimės, ir šie ereliukai sparnai nenusivirs ir jie bus gera savo klubų vyresniųjų pamaina.

Vilties teikia ir tai, kad čempionato neužmiršo Kyviškių aerodromo išeiviai, firmų "Restako" ir "Ogmios Astra" vadovai ir įteikė prizus nugalėtojams. Firma "Ardora" ne tik pasveikino savo skraidantį draugą Tomą Žemaitį, bet ir gausiai apdovanojo kitus, pasižymėjusius čempionate.

Baigiasi turininga Lietuvos pilotų vasara. Dariaus ir Girėno prigrasijos Kaune, Lietuvos pilotų pasaulio čempionate Vengrijoje ir šis atskaitinis pasivaržymas Lietuvos čempionate yra visų klubų – Vilniaus, Kauno, Alytaus, Panevėžio, o svarbiausia, klubų rėmėjų pastangos. Vytauto Lapėno vadovaujama akrobatinio skraidimo federacija suvienijo visas pilotų neabejingas pajėgas. Tikime, kad Lietuva išlaikys aukšto aviacijos sporto lygio šalies vardą.

"Aušros" žinios

Krepšinio treniruotės "Aušros" klubo berniukams iki 11 m. vykstą pirmadieniais nuo 6 v.v. iki 7.30 v.v. Berniukams nuo 12 iki 16 m. tuo pačiu laiku trečiadieniais. Treniruotės vykdomos Priskikimo parapijos salėje. Klubu vadovė kviečia jaunuosius krepšininkus gausiai dalyvauti ir mokytis mėgstamo krepšinio žaidimo.

Daugiau paramos Mažuoliui

"Karolinos turo" bendrovės pirm. Petras Vozbutas ir pasaulio bei Europos plaukimo čempionatų bronzos medalių laimėtojas Raimundas Mažuolis pasirašė sutartį. Sportininkas įsipareigojo ruoštis 1996 metų olimpinėms žaidynėms, reklamuoti "Karolinos turą" ir studijuoti tarptautinį verslą JAV. "Karolinos turas" rėmė Raimundą Mažuolį ir iki šiol kas mėnesį jam moka po 500 dolerių. Dabar bendrovė kas mėnesį skirs jam dar po 1000 dolerių studijoms, o jei plaukikas Atlantoje laimės olimpinį žaidynių medalį, padovanos jam trijų kambarių butą Vilniuje.

LTOK pirm. Artūras Poviliūnas įteikė Raimundui Mažuoliui, pirmam iš Lietuvos sportininkų, Lietuvos olimpinės rinktinės kandidato ženklelį L.A.

Ateitininkų žinios

Pradėjome naują veiklos sezoną su agape, kuri įvyko rugšėjo 25 d. Priskikimo parapijoje. Geroje nuotaikoje susirinko jauni ir vyresni ateitininkai, pripildydami T. Bernardino salikę. Dr. O. Gustaitienė pravėdė agapę. Vysk. P. Baltakis padarė pranešimą apie Lietuvoje įvykusį ateitininkų kongresą. Taip pat jis labai įdomiai mums apibūdino lietuvių veiklą Karaliaučiaus srityje.

Gabija Petruskienė trumpai pranešė apie moksleivių veiklą, kuri prasidėjo spalio 15, šeštadienį gamtoje (Clareville Conservation). Kiti susirinkimai vyks kas antrą šeštadienį Priskikimo parapijoje tuojau po šeštadieninės mokyklos kursų-pamokų, suderintant su skautų suorganizavimu. Bus šventė, kurios pasitaikys sekmadieniais. Ji kvietė jaunimą 13-18 m. amžiaus prisijungti prie veiklos. Numatoma įdomių diskusijų įvairiais moksleiviams rūpimais klausimais, o taip pat keletą išvykų. Daugiau sužinosite paskambinę globėjams kun. Edžiui tel. 533-0621 arba G. Petrauskienėi tel. 232-9060.

Spalio 14, 15 ir 16 d.d. Dainavoje įvyko studentų ateitininkų rekolekcijos, kurias pravėdė kunigas iš Lietuvos J.G.B.

Skautų veikla

Spalio 22-23 d.d. LSS seserijos ir brolijos vadijos kviečia aktyvius narius į vadovų įvykų lavinimo saskrydį, kuris įvyks Anapilyje, 2185 Stavebank Rd. Mississauga, Ont. (tel. 905 277-1270). Sakskskydžio registracija ir kavutė 8.30 v.v., atidarymas – 9 v.v. Kvietiniai turtininkai-kės, vietininkai-kės ir jų vadijos, įskaitant, draugininkus-kes, skiltninkus-kes ir kitus vadovius narius. Sakskskydžio mokesdis \$30 iki spalio 12 d., po to \$35. Registratorė S. V. Grybienė, 17 Algonquin Ave., Toronto, Ont., M6R 1K6. Tel. 416 532-7284. Laukiama visų, nes vietovėse gerai veiklai užtikrinti reikia dalyvauti lavinime.

Spalio 22, šeštadienį, 7 v.v., Toronto Lietuvių namuose įvyks šokiai "Rudens vakaras". Kvietime visus gausiai dalyvauti.

Spalio 23, sekmadienį, 9.30 v.v., iškilmingos Mišios Lietuvos kankinių šventovėje, Anapilyje. Dalyvauja sakskskydžio dalyviai ir Toronto skautai. Po Mišių LSS tarybos pirm. v.s. fil. K. Ječiaus pranešimas. Kvietiami sąjungos nariai dalyvauti.

Patikslinimas. A. Stepatienės telefono nr. turi būti 233-8396. Tuo numeriu skambinti norint atlikti Kalėdų gerąjį darbėlį prisidedant prie aukų tremtinių vaikams. M.

Lietuvos dienraštis "Diena" (buv. "Tiesa") 1994 m. spalio 6 d. laidoje, keldamas painias jauniui perauklėtojų problemas, neigiamai atsiliepa apie Lietuvos skautų organizaciją. Šiais metais pastoviai Pabrads "Geležinio vilko" vyrų globoje, daugiau niekuo pasigirti negali. Per penkerius metus nebuvo apsvaistytas organizacijos tikslingumas, skautams iš valstybės išdo nenubrėžto nė vienas litas. Kaune gyvenantis R. Malkevičius, viršydamas įgaliojimus, bandė užsienyje užregistruoti vieną iš trijų LSS šakų kaip savarankišką vienetą. Papeikęs, kad vadovai dėl karjeros lipa "per mūsų vaikų galvas", straipsnio autorius praneša, kad lapkričio 19 d. Vilniuje įvyks Lietuvos skautų korespondencinis suvažiavimas, o gruodžio 22 d., bus žinoma "kam bus patikėtas šios organizacijos vairs". S.



Jaunųjų ateitininkų 1994 m. vasaros stovykloje "Pasakų pilis" pašnešėjo valandėlė su dvasios vadovu kun. A. SAULAIČIU, SJ. Nuotr. B. Publienės

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:		I M A:	
4.75% už 90 dienų term. indėlius	5.25% už 6 mėnesių term. indėlius	5.75% už 1 m. term. indėlius	6.00% už 2 m. term. indėlius
6.25% už 3 m. term. indėlius	6.50% už 4 m. term. indėlius	6.50% už 5 m. term. indėlius	6.25% už 1 m. GIC mėn. palūk.
6.50% už 1 m. GIC invest. pažym.	7.25% už 2 m. GIC invest. pažym.	7.50% už 3 m. GIC invest. pažym.	7.75% už 4 m. GIC invest. pažym.
8.00% už 5 m. GIC invest. pažym.	3.75% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	6.50% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	7.25% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
7.50% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	7.75% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.	8.00% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.	3.75% už OHOSP (variable rate)
3.25% už taupymo sask. (gyvybės drauda)	3.75 kasd. pal. čekių sask. virš 10.000	2.50% už Amerikos dol. kasd. pal. sask. (US dol. Sav. Acc.)	

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

AKTYVAI per 100 milijonus dolerių

MasterCard Kredito kortelė

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydį, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaidos. Kelionių čekiai (American Express, Thomas Cook mastercard cheques). Kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. (The Co-operators & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda. (Cumis & The Co-operators).

KASOS VALANDOS:
• Pirmad., antr. ir trečiad. nuo 9 v.r.-3.30 v.p.p.
• Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r.-8 v.v.
• Šeštadieniais nuo 9 v.r.-1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –
1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonas 416 532-1149

Knygų rīškla
"SAMOGITIA"
meniška i rīša
knygas bei žurnalus.
A. Plėnys
3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

SPAUŠTUVĖ

Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & HEATING
PRIEŠSEZONINIS
DUJINĖS ŠILDYMO KROSNIĖS (GAS FURNACE)
IŠVALYMAS IR PATIKRINIMAS
\$40
Skambinti R. Jareckui
tel. 416 370-3539 Toronto
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti.)

SOLD
COLDWELL BANKER
RESIDENTIAL REAL ESTATE
Expect the best.

DAIVA DALINDA, BBA,
Broker Tel. (416) 231-5000
Amerikos didžiausia namų pardavimo įstaiga plečiasi Kanadoje!
Islington-Kingsway Realty Inc.
Prezidentė, turinti 14 metų patyrimą, jums sąžiningai patarnaus.
Nemokamas namo įvertinimas.
2908 Bloor Street West,
Etobicoke, Ontario M8X 1B6 FAX (416) 233-2713

MEDELIS CONSULTING
1407 Sarcee St., Oshawa, Ont. L1G 4N2
Tel. 1-905-434-1847 FAX 1-905-728-5745
ALGIS ar STEFA MEDELIAI
Visos paslaugos atskleidžiant jūsų gimines iš Lietuvos. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienį. Reikalai esant atvažiuojame į namus.

KELIONĖS Į LIETUVĄ
visuomet geriausiomis kainomis per Amsterdamą, Berlyną, Frankfurtą, Helsinkį, Kopenhagą, Londoną, Paryžių, Varšuvą arba kitomis jūsų pageidaujamomis oro linijomis. Didelis pasirinkimas. Labai greitai parvežam viešnagelį jūsų gimines iš Lietuvos.
KALĖDINĖ KELIONĖ
per Kopenhagą. Nakvynės nereikalingos. Išskrendam gruodžio 20 – grįžtam sausio 4.
Teiraukitės!
KELIONĖS Į VISUS KITUS KRAŠTUS.
TEIRAUKITĖS APIE ĮVAIRIUS BILETŲ IŠPARDAVIMUS. Dėl smulkesnės informacijos kreipkitės trečiadieniais nuo 11 v.v. iki 5 v.p.p. į Algį Medelį asmeniškai arba kasdien nuo 9.30 v.v. iki 6 v.v. į Mariją (angliškai, rusiškai arba lenkiškai).

UNITY TRAVEL, 1558 Bloor St. W.,
Toronto, Ontario M6P 1A4
Tel. 416-538-6570
FAX 416-538-9657
ALGIS MEDELIS

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS
999 College St. Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414
Anapilyje telefonas: (905) 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmdadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmdadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 4.75%	Asmeninės paskolas
180-364 d. term. ind. 5.25%	nuo 8.50%
1 metų term. indėlius 5.75%	Sutarties paskolas
2 metų term. indėlius 6.00%	nuo 8.50%
3 metų term. indėlius 6.25%	Nekiln. turto paskolas:
4 metų term. indėlius 6.50%	Su nekeičiamu nuošimčiu
5 metų term. indėlius 6.50%	1 metų 8.00%
1 metų GIC-mėn. palūk. 6.25%	2 metų 8.50%
1 metų GIC-met. palūk. 6.50%	3 metų 9.00%
2 metų GIC-met. palūk. 7.25%	Su keičiamu nuošimčiu
3 metų GIC-met. palūk. 7.50%	1, 2 ir 3 metų 6.50%
4 metų GIC-met. palūk. 7.75%	
5 metų GIC-met. palūk. 8.00%	
RRSP, RRIF ir OHOSP 3.75%	
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 6.50%	
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 7.25%	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 7.50%	
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind. 7.75%	
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind. 8.00%	
Taupomąją sąskaitą 3.25%	
Kasd. pal. taupymo sask. 3.75%	
Kasd. pal. čekių sask. iki 1.75%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sask. 2.50%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% (kainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas (vairias sąskaitas).

AKTYVAI per 56 milijonus dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

BVL ELECTRICAL ENGINEERING
Licence E-2392
Taisau senas ir įvedu naujas:
• ELEKTROS INSTALIACIJAS • VĖSINIMO SISTEMAS
Taisau visų rūšių
• ŠALDYTUVUS • SKALBIMO MAŠINAS • ELEKTRINES PLYTELES
• DŽIOVINTUVUS • KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS
Skambinti Vytui tel. 200-8960 arba 236-9071, Toronto.
Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

BALTIC CONSTRUCTION
Remontas ir nauja statyba gyvenamųjų namų, parduotuvių, restoranų, istaigų ir vasarnamių
• statybos darbai • vidaus sienų įdėjimas • dažymas • elektros įvedimai • vandentiekio sistemos įvedimas • stogai • įvairūs cemento darbai • kiemų sutvarkymas • priepilaukos • garažai • tvoros • židiniai • virtuvės, vonios remontas ir apdaila • rūšių įrengimas • šildymo ir vėsinimo sistemų įvedimas • plytelių įdėjimas • pataisymai ir pritaikymai pagal inžinierių ir senelių poreikius • nuosavybių priežiūra. • 18 metų patirtis • Nemokamas įkainavimas • Speciali kaina rudens ir žiemos laikotarpiui. Skambinti Pauliui Stanevičiui tel. (416) 604-1871 Toronto.

DRAUDA
"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"
MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 416-251-4864, 416-251-4025, 416-251-4824
Namų: 905-277-0814
2334 Lakeshore Boulevard West, antras aukštas
Toronto, Ontario M8V 1B6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 35 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Countrywide WESTSIDE REALTY INC.
Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti.
Lina Kuliavienė
2323 Bloor St. West nr. 218, Toronto, Ontario M6S 4W1
(Windermere – Bloor kampas)
Tel. (416) 767-9000 Fax (416) 767-0382

DRAUDA
Gyvybės – verslo – namų – automobilių – sveikatos – kelionių – pensijų (RRSP, RRIF)
Greitas ir tikslus patarnavimas. Skambinkite
JUOZUI EIMIUI RAMUI
tel. 239-7733
namų 766-5857 FAX 234-5187
CHOLKAN INSURANCE BROKERS LIMITED
3836 BLOOR ST. W., ETOBICOKE, ONTARIO M9B 1L1
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Londono "Pašvaistė" Toronte

Lietuvių namai ir jų visuomeninės veiklos komitetas pakvietė Londono lietuvių chorą "Pašvaistė" atlikti meninę programą minint LN 43 metų veiklos sukaktį. Pobūvis-koncertas įvyks lapkričio 5, šeštadienį, 7 valandą vakaro Lietuvių namuose.

Londono "Pašvaistė" jau veikia 17 metų ir yra tarsi Londono lietuvių choro, įsikūrusio 1951 m. Nuo pat įsikūrimo choras gieda pamaldose bei dainuoja įvairiomis progomis. Ilgus metus chorui vadovavo Jonas Petras, kuris kartu įjungė dainas duetų, kvartetų ir oktetų sąstatas. Choras aplankė artimesnes lietuvių apylinkes ir koncertavo Delhi bei Windsore.

Nuo 1977 m. chorui vadovavo muz. Rita Vilienė. "Pašvaistė" dalyvavo Kanados ir Pasaulio lietuvių dainų šventėse ir koncertavo Otavoje bei Sudburyje. 1984 m. "Pašvaistė" pradėjo pasirodyti su populiarios muzikos programomis. Po premjeros Londone su pirmąja programa "Siluetai" aplankė Toronto, Hamiltoną ir Detroitą. Po to sekė "Romantika" estradinio pobūdžio programa, su kuria pasirodė net vienuolika kartų.

Vadovaujant muz. Rita Vilienėi 1988 m. buvo išleista įvairių dainų garsajuostė "Gintarai pabiro". 1992 m. "Pašvaistė" su dabartiniu vadovu muz. Andriumi Petrašiu nuvyko į 15 m. sukaktį. Muz. Rita Vilienėi nebegalint chorui vadovauti, keletą metų chorvedės

pareigas ėjo Londono simfoninio orkestro smuikininkė Regina Aleksiejūtė-Audet.

Dabar jau trečiame choro vadovauja Londone gimęs ir užaugęs muz. Andrius Petrašius. Ilgus metus choro pirmininku buvo Algimantas Švilpa, o dabartines pareigas atlieka Gražina Petrauskienė. "Pašvaistės" choras susideda iš 24 asmenų.

Maloniai kviečiame visus iš arti ir toli atsilankyti į šį pobūvį, pasiklausyti gražios muzikinės programos, pabendrauti ir pasižvelgti prie gero orkestro muzikos. Plačiau sekančiuose "TŽ" skelbimuose.

T. Stanulis,
LN visuomeninės veiklos komiteto pirmininkas

PLB žinios

Pasaulio lietuvių bendruomenės Garbės teismas praneša, kad dr. Adolfas Damašius, dėl sveikatos pasitraukia iš PLB Garbės teismo. Vieton jo Garbės teismo nariu tampa dr. Petras Lukoševičius iš Toronto, Kanados.

Pranešama taip pat, kad Garbės teismas renka spalio 22 d. apskaitą gautą skundą dėl "Lietuvos kovų ir kančių istorijos". Ryšium su šiuo reikalu yra gauta nemažai laišku, ir jį juos nebus atskirai atsakoma.

Turint klausimų, galima kreiptis į Dainą Kojelę darbo valandomis telefonu 708-605-6030. Inf.

Paremkite "Tėviškes žiburias" auką, rėmėjų ar garbės prenumeratą, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi – "TŽ" leidėjai

Our client, a major U.S. multinational developer/manufacturer of wireless communications technologies and equipment is initiating a joint venture with a predominant telecommunications organization in Lithuania. This partnership will result in the introduction of wireless communications services throughout the country.

GENERAL MANAGER LITHUANIAN OPERATIONS

You will oversee all operations and provide maximum profit and return on invested capital. This entails establishing both short- and long-range objectives while representing the company to major customers, government offices, the financial community and the public at large. Reporting directly to the Board of Directors, this high level position will ensure ongoing development and growth of all operations.

The successful candidate will have a Bachelor's degree and minimum of 10 years general management experience, along with fluency in Lithuanian and English. Knowledge of multinational, high technology products and services essential. An advanced degree from a recognized international university a plus.

FINANCE MANAGER

You will manage a staff with functional responsibilities for accounting, MIS, credit, collections and human resources administration, while taking personal responsibility for treasury and banking activities. This includes overseeing the financial reporting and accounting, including selecting, installing and implementing the accounting system.

The successful candidate will have an advanced degree in Business with a major in Finance or Accounting. CPA certification or equivalent as well as strong knowledge of Lithuanian and U.S. GAAP essential. Experience in corporate finance or control function (5 - 7 years), along with fluency in Lithuanian and English required. Experience in a business start-up environment a plus. Prior experience managing a professional finance/control organization essential. Familiarity with modern MIS technology essential.

For prompt consideration, please forward your resume to: Rogers & Associates, Dept. SP, 8600 W. Bryn Mawr, Ste. 260S, Chicago, IL 60631. Our client is an equal opportunity employer. No walk-in resumes accepted.

AUDRA
TRAVEL & CRUISES
CORPORATION

Vienintelis Kanadoje
lietuviškas kelionių biuras
kviečia keliauti kartu!

Atostogos paskutinę minutę!
Platus pasirinkimas 1 - 2 savaitėm.

NASSAU	Viena arba dvi savaitės su pilnu išlaikymu ir skrydžiu
Tik skrydis \$198	
"Radisson" (4 naktys) \$348	CANCUN 7 naktys 14 naktų
ST. MARTEN	"Club Lagoon" \$728 1108
"Laguna" \$498	ARUBA
CUBA VARADERO \$427	"Tamarijn" \$1098 1778
"Paradiso"	MANZANILLO
LAS VEGAS \$378	"Sierra" \$848
"Sahara" (4 naktys)	CANCUN
	"Oasis Pto Aven" \$838

Kelionės laivais:

Rytinės, vakarinės ir pietinės Karibų salos 7 dienom.
Kaina - pradėdant \$599 (JAV)

Skridimai Kanadoje

Vancouver - \$276 Edmonton - \$266
Turite sugrįžti iki spalio 31 dienos.

(Papildomi valstybiniai mokesčiai į kainas neįskaityti)

Kelionės į Lietuvą!

Geriausios kainos, patogiausios lėktuvai.

Skambinkite nedelsdami!

Telefonas 416 533-8443

FAX 416 533-6279

1605 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A6, Canada
Kelionių verslo registracijos nr. 2559030 (retail), nr. 2475066 (wholesale)



Kanados Londono lietuvių chorą "Pašvaistė", vadovaujamas muz. ANDRIAUS PETRAŠIŪNO, jn., 1994 m. lapkričio 5 d. koncertuos Toronto Lietuvių namų 43-jų metų veiklos sukaktuviniame pobūvyje

TORONTONT

Rinkimų reikalai

KLB Toronto apylinkės tarybos rinkimai, kaip buvo numatyta spalio 16 d., neįvyko dėl per mažo kandidatų skaičiaus. Kandidatų siūlymas pratęsiamas iki lapkričio 1 d. Yra prašoma, kad kiekvienas organizacija, bet kuris lietuviškos veiklos sambūris pasiūlytų iš savo tarpo bent du kandidatus. Tuo turėtų pasirūpinti organizacijų bei sambūrių vadovai-vės, kurių vadovaujama veikla visuomet remia bendruomeninės finansinės institucijos. Rinkimų komisiją sudaro pirm. Vyt. Skrinckas, tel. 416-249-4591 ir nariai E. Senkuvienė (416-760-8838), V. Sendžikas (416-233-4188), F. Mockus (416-489-7735), D. Keršienė. Visais rinkimų reikalais reikia į juos kreiptis. Neturint nominacijų komisijos, tikimasi, kad kandidatų pasiūlymus atliks organizacijų vadovai-vės. Rinkimų komisija laukia geresnių rezultatų.

"The Canadian Jewish News" 1994. X. 6 d. išspausdino vedamąjį "Lithuania's new policy". Jo autorius, paminėjęs tragišką Lietuvos žydų likimą vokiečių metais, taria rašytojo Kanovičiaus žodžiais: "Lietuva yra žydų kapinės". Lietuvoje šiuo metu tesą 6000 žydų. Sovietinės okupacijos metais žydų sunaikinimas buvęs slepiamas. Lietuviai vengė apie tai kalbėti. Praėjusių mėnesį staiga Lietuvos politika pasikeitė: min. pirm. A. Šleževičius televizijoje kalboje išreiškė atsiprašymą ir apgailestavimą dėl kelių šimtų lietuvių dalyvavimo žydų naikime vokiečių okupacijos metais. Už tai Lietuva esanti pagirtina. Laikraštis betgi primena, kad žydų naikime dalyvavę ne šimtai,

o tūkstančiai lietuvių ir kad Lietuva nepasirūpinusi nusi-kaltėlių baudimu. Kaip savo geros valios įrodymą Lietuvos vyriausybė turėtų teisti Aleksandrą Lileikį, gyvenantį JAV-se, reikalaujti jo išdavimo, nes jis kaip policijos pareigūnas 1941-1944 m. perdavinėjęs žydus vokiečiams.

SKAITYTOJAI PASISAKO DAUGIAU DĖMESIO BENDRUOMENEI

Labai nustebau, perskaitęs KLB Toronto apylinkės rinkimų komisijos pranešimą ("TŽ", 40 nr.), kad iki rugsėjo 22 d. gauta tik 10 nominacijų pareiškimų. Taip iš karto ir dingtelėjo galvon organi-

zacijos, kurios buvo prašomos iš savo tarpo siūlyti bent po du kandidatus. Atrodo, kad tas prašymas buvo ignoruotas. Gerai, kad organizacijų bei įvairių sambūrių vadovai-vės rūpinasi savo veikla ir nuolat tikisi bendruomenės narių bei institucijų įvertinimo ir paramos. Už tai reikėtų atlyginti bent didesniu dėmesiu bendruomenei, ypač tais momentais, kai statutinė tvarka tenka teisti jos organizuotumą – šiuo atveju išrinkti apylinkės tarybą. Reikia nepamiršti, kad bendrinių institucijų silpnėjimas neigiamai atsilieps ir į atskirų grupių veiklą. O kalbėdami apie 2001-uosius metus, turėtume suprasti tęstinumo būtinybę.

P. Rikantas,
Toronto, Ont.

PARCEL EXPRESS INC.

LIETUVOS skyrius MARGUTIS

2100 Bloor St. W., Suite 6A
Toronto, Ontario M6S 4Y7
(prie High Park-o požeminės stoties)

Telefonas (416) 604-2538

DIRBAME: pirmadieniais-penktadieniais 4 v.p.-8 v.v.
šeštadieniais 1 v.p.-4 v.p.p.

Garantuojame greitą, pigų ir patikimą
SIUNTINIŲ, AUTOMOBILIŲ IR US DOLERIŲ
persiuntimą Jūsų giminėms ir draugams
LIETUVOJE

MŪSŲ KAINOS:

Persiuntimas laivu:
1 kubinė pėda \$6,95 plus \$10 pristatymas
arba
1 kg \$1.15 plus \$10 pristatymas
Persiuntimas lėktuvu:
1 kg \$3.49 plus \$10 pristatymas

Visi siuntiniai saugiai ir greitai pristatomi tiesiai į VILNIŲ aplenkiant trečias šalis
Mūsų atstovas Vilniuje priima siuntinius ir skubiai juos pristato adresatams bet kurioje Lietuvos vietoje.
Siuntiniai nemuituojami. Kiekvienas siuntinys nemokamai apdraudžiamas \$ 60.00 suma.
Pageidaujant nemokamai palaimame siuntinius iš Jūsų namų.
Siuntinių svorio neribojame.



Juozas (Joseph) NORKUS

Re/max West įstaigoje ilgiausiai
dirbantis agentas.

#1 KANADOJE

Daugiau kaip 10 metų turintis pardavimo bei
daugiau kaip 20 metų statybos ir remonto patirtį.
Mielai atsakysiu į namų pirkimo, pardavimo
ar remonto klausimus.

RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St. West
Toronto, Ont. M6P 1A9

Skambinti bet kuriuo metu
įstaigos tel. 416 769-1616
namų 416 532-5893

Nemokamas namų įvertinimas



GINTARAS EXPRESS

1968 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 3K9
(Prie High Park požeminės stoties).

Tel. (416) 604-4400, FAX (416) 604-9748.

Siuntiniai laivu:

1 kubinė pėda \$7.00 plus \$14 pristatymas
arba
1 kg \$1.20 plus \$14 pristatymas

Siuntiniai lėktuvu:

1 kg \$5.50 plus \$14 pristatymas

Siuntiniai priimami bet kokiame ipakavime. Ir laivu,
ir lėktuvu siuntiniai išsiunčiami kas antrą savaitę.

Visi Jūsų siuntiniai, siunčiami per GINTARAS EXPRESS nemuituojami. Siūlome Jums šven-tines gėlių puokštes bei paruoštus maisto siuntinius iš Kanados ir Vakarų Europos šalių produktų.

Kelionės į Lietuvą ir iš Lietuvos: nuo \$1050

Mūsų darbo valandos: 10 v.r. - 7 v.v. (pirmadieniais-penktadieniais); 10 v.r. - 4 v.p.p. (šeštadieniais).
Mūsų atstovai: Kitcheneryje, Waterloo, Guelph, Cambridge Lolita arba Armandas, tel. 519-571-9422;
Hamilton: Alfredas Zorkus, tel. 905-522-9966; Londone: Jonas Naruševičius, tel. 519-657-1751;
Delhi: Pranas, Teresė Pargauskai, tel. 519-468-2163; MONTREALYJE: Žaklina, Maris Kemzane, tel. 514-637-9495.

NAUJOS PASLAUGOS: atliekame įvairius vidaus ir lauko namų remonto darbus - sienų statymo (drywall), elektros, vandentiekio, keramikinių plytelių klojimo, dažymo, stogų ir lietvamzdžių dengimo. Taip pat statome priestatus, verandas, įrengiame vonias ir pirtis.

Dantų gydytoja Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

1553 Hurontario Street, (1 pietus nuo QEW)

Mississauga, Ontario L5G 3H7 Tel.: (905) 271-7171

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais

1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7

(Priešais Lietuvių namus)

Tel.: 416-530-1070

Dantų gydytojai

Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.

Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.

Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.
(Orthodontist)

2373 Bloor Street West
(Prie Jane St.)

Telefonas
763-5677



Vaidotas Jonynas, M.B.A., C.F.A.
viceprezidentas ir direktorius

Telefonai - 416 864-2734

1 800 387-1883 (toll free)

- Įstaiga veikia nuo 1923 metų.
- Asmeniškai pataria apie "T-Bills", RRSPs, "Mutual funds" ir auksą.
- Sąžiningai patarnauja lietuviškai arba angliškai.

Moss, Lawson & Co. Limited
1 Toronto Street, Toronto, Ont. M5C 2W3

Advokatas

VICTOR E. RUDINSKAS,

B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.

15 John St., Suite 2

Weston, Ontario M9N 1J2

(arti Lawrence ir Weston Rd.)

Tel. 240-0594

(24 valandas)

FAX 248-5922

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS B.A. M.L.S. LL.B.

perėmė a.a. advokato Algio Puterio
bylas ir testamentus

1579 Bloor St. West,

Toronto, Ontario

M6P 1A6

Įstaigos telefonas

(416) 532-3443

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500

(Bloor ir Jane gatvių kampas)

Toronto, Ontario M6S 4W3

Tel. (416) 762-7393

Fax (416) 763-0674

Atstovybės Lietuvoje naujas

adresas: Goštauto 4-78

(kitoje Neries upės pusėje

nuo "Lietuvos" viešbučio)

Vilnius

Tel. (3702) 61 71 62

Fax (3702) 22 63 68



DRESHER

DRAUDA

Visi draudos
patarnavimai.
Lietuvių kalba
patarnauja
V. Drešeris ir
Rima (Petkutė)
Drešerienė.

Nekilnojamas turtas

Patarnavimai
visose pirkimo ir
pardavimo srityse.
Kreiptis į Valterį
ar Rick Drešerius

Nekilnojamo turto įkainojimas

- mortgicijų
- mokesčių
- turto ir kt.
Kreiptis į
Rick Drešerį

3830B Bloor St. West, Etobicoke, Ontario M9B 1K8

Tel. 416-233-3334, 416-231-2661

FAX 416-233-0285

Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r. - 5 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. Dauginis - telefonai (416) 533-1121, (416) 822-7376

Lilija Paceviciene - telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6

(416) 533-1121 FAX 533-1122

TORONTONT

Anapilio žinios

— Anapilyje ir Lietuvos kankinių bei Gerojo Ganytojo šventovėse lankėsi Panevėžio vyskupijos vadovas vysk. Juozas Preikšas ir Troškūnų parapijos klebonas kun. Saulius Filipavičius.

— Spalio 8, šeštadienį, pakrikštytas Kęstutis ir Tanya (Glen-cross) Eimantų sūnus Matas-Anatanas.

— Spalio 15, šeštadienį, palaidotas a.a. Jurgis Ramoška, 62 m. amžiaus.

— Šeimos metų proga mūsų šventovėje kiekvieną sekmadienį 10.35 v.r. kalbamas Rožinis. Visi kviečiami į tą maldą įsijungti už mūsų tėvynę ir visą žmoniją. Taipgi kviečiame visas šeimas, jei tik sąlygos leidžia, kasdien bendrai namuose sukalbėti bent vieną Rožinio paslaptį.

— Ateinantį sekmadienį bus renkama antroji rinkliava pasaulio misijoms. Tai rinkliavai vokeliai išdalinami šiandieną.

— Spalio 22 ir 23 d.d. Anapilyje vyks LSS seserijos ir brolijos sąskrydis. Ta proga visi sąskrydžio dalyviai, Toronto "Rambyn" ir "Satrijos" tūntai bei skautininkų ir skautininkių draugovės iškilmingai su savo vėliavomis dalyvaus 9.30 v.r. Mišiose Lietuvos kankinių šventovėje. Skautai kviečia tose pamaldose dalyvauti visus savo tėvelius ir draugus.

— Anapilio moterų būrelis susirinkimas bus spalio 23, sekmadienį, po 11 v.r. Mišių buvusiose bankelio patalpose, Anapilio antrame aukšte. Bus tariamos Kapinių lankymo dienos reikalais. Kviečiamos visos narės dalyvauti.

— Rudeninė Kapinių lankymo diena bus spalio 30, sekmadienį. Mišios bus 3 v.p.p. Lietuvos kankinių šventovėje. Autoaiškėstė bei kapinėse tvarką prižiūrės Toronto VI. Pūtvo kuopos šauliai. Mokyklinis autobusas kapinių lankymo pamaldoms važiuos nuo Islington požeminių traukinių stoties Anapilį 2.30 v.p.p., o nuo Anapilio atgal išvažiuos 5.30 v.p.p. Anapilio autobusėlis tą sekmadienio rytą važiuos su maldininkais įprasta sekmadienine tvarka.

— Mišios spalio 23, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Juozą ir Oną Balūnus, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 11 v.r. už a.a. Danutę Mičiūnienę.

Lietuvių namų žinios

— Sekmadienio popietėje spalio 16 d. dalyvavo 150 asmenų. Pranešimus padarė LN valdybos pirm. V. Dauginis.

— LN valdybos posėdis įvyks spalio 27, ketvirtadienį, 7.30 v.v.

— LN moterų būrelis nusiuntė 7 paketus į Lietuvą.

— Lapkričio 5, šeštadienį, įvyks LN metinis pobūvis. Programą atliks Londono "Pašvaistė", vadovaujama muz. Andriaus Petrašiūno. Šokiamas gros žinomas "Good Time Boys" orkestras. Stalų rezervuoti ir bilietai gaunami Lietuvių namų raštinėje ir sekmadienio popietėje metu.

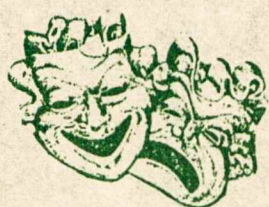
— "TŽ" 9 nr. 1994 m. kovo 1 d. buvo įdėta žinutė apie įteiktą prašymą Ontario provincijos namų statybos ministerijai (Ministry of Housing) prašant paramos 34 individualiems butams būsimame slaugos namų pastate, 4 ir 5 aukštuose. Pirmieji 2 prašymai nebuvo patenkinti. Dabar ir vėl spalio 14 d. įteiktas naujas prašymas trečiam svarstymui. Pagal ministerijos reikalavimą vieno miegamojo (2 kambarių) butų skaičius sumažintas iki 23.

— Aukos slaugos namams priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siūsti tiesiog: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Geros kokybės bei aukšto meninio lygio vaizdajuostės,

pagaminta profesionalių filmuotojų Lietuvoje įvykusios DAINŲ IR ŠOKIŲ ŠVENTĖS, kurioje dalyvavo ir Toronto gintariečiai. Kaina – \$25. Ją galima įsigyti Anapilio knygynė arba pas Ritą Karasielienę, 2364 Adena Ct., Mississauga, Ont. L5A 1R1. Tel. 905 896-7239

Kanados lietuvių jaunimo sąjunga rengia labai įdomų



KAUKIŲ VAKARĄ

spalio 29, šeštadienį, 8 valandą vakaro, Toronto Lietuvių namuose 1573 Bloor Street West

(ėjimas \$6 su kauke, \$8 be kaukės).

Taip pat kviečiame visus dalyvauti

KLJS-gos suvažiavime, kuris įvyks tą pačią dieną.

Registracija 2 v.p.p. Kongreso skaidrių rodymas (Slide Show) – 2.30 v.p.p.

Pasivažišinsime "pizza" ir lengvais gėrimais.

Maloniai kviečiame visus į

Bostono etnografinio ansamblio "SODAUTO" programą

"Ten, kur anglių kalnai stėri"

(lietuvių angliakasių gyvenimas Pensilvanijoje)

VIEKARTINIS PASTATYMAS KANADOJE!

1994 metų lapkričio 12, šeštadienį, 7.30 valandą vakaro,

Prisikėlimo parapijos salėje, 1021 College Street, Toronto.

(ėjimo auka: suaugusiems \$8; vaikams/studentams \$5.

Bilietų užsakymai priimami vakarais telefonu 416 231-1423.

Rengia – Toronto

lietuvių choras "Volungė"



PARAMA lietuvių kredito kooperatyvas

praneša,

kad perkantiems naujus automobilius paskolinsime

70% naujo automobilio kainos iki \$30,000.

Norint gauti daugiau informaciją, prašoma skambinti paskolų vedėjams

tel. 416 532-1149

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

"Tėviškės žiburių" administracija kapų lankymo dieną, spalio 30, sekmadienį, bus atidaryta po 9.30 v.r. Mišių iki 3 v.p.p.

Kapinių lankymo proga spalio 30 d. muziejiaus parodų salėje KLK moterų dr. J. Lietuvos kankinių parapijos skyrus rengia parodą. Joje dalyvauja keramikė Valentina Balsienė su savo keramika, Tautodailės instituto narė Audronė Kazanavičienė su dailės kūrinių ir dail. Petras Markušis su savo skulptūromis. Parodos atidarymas po 9.30 v.r. Mišių. A.A.

Toronto tautinių šokių ansamblio "Atžalynas" pradeda naują sezoną. Repeticijos vyksta Toronto Lietuvių namuose antradieniais: jaunimui 6.30-7.30 v.v., studentų 7.30-10 v.v., ir veteranų 7-9 v.v. Ansamblio ieško muzikantų. Skambinti vadovai Vidai Vitkūnaitė tel. 905-949-7819. Metinis tėvų susirinkimas yra nukeliamas iš spalio 18 d. į lapkričio 1 d., antradienį, 6.45 v.v. Lietuvių namuose.

Toronto universiteto įsteigta Marijos Aukštaitės stipendija (bursary) ketinantiems rašyti apie jį mokslinį darbą bei tyrinėti literatūrinę jos kūrybą. Stipendija numatyta šešeriems metams po 2000 dolerių. Smulkiau apie ją – "TŽ" 1994 m. 40 nr., 7 psl.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas). Skambinti Algiiui tel. 272-8323.

GAMINŲ koldūnus su mėsa, varške ir grybais. Kaina – \$15 už 100 vnt. Etobicoke rajone pristatau į namus nemokamai. Skambinti Toronte tel. 416 233-5996 Aldonai.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku. tel. 503-1687.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ "PUNIA"

Atliekame visus lauko ir vidaus remonto darbus: sienų, vandentiekio, elektros, keramikos plytelių, stiklo blokų, langų, dažymo ir kt. Įrengiame rūsius, vonias, pirtis, lauko verandas, įvažiavimus kelių (driveways) iš susikabinusių (interlocking) plytų. Dengiame stogus. Skambinti Alvydui tel. 905-848-9628, 416-609-5108 (pager).

Kanados lietuvių katalikų kunigų vienybės metinis suvažiavimas įvyko 1994 m. spalio 13 d. Lietuvos kankinių parapijos patalpose Mississaugoje. Dalyvavo 13 kunigų ir du vyskupai – svečiai iš Lietuvos Panevėžio vyskupas J. Preikšas ir išeivijos vyskupas P. Baltakis, OFM. Dalyvių tarpe buvo ir Troškūnų klebonas S. Filipavičius. Suvažiavimą malda pradėjo valdybos pirm. kun. J. Staškus, pakviesdamas pirmininkauti kun. dr. V. Skilandžiūn, sekretoriauti kun. K. Butkų, OFM. Valdybos pranešimą padarė – kun. J. Staškus, ižd. kun. A. Simanavičius, OFM, sekr. prel. Pr. Gaida. Apie lietuvių sielovadą išeivijoje plačiai kalbėjo vysk. P. Baltakis, o apie ją Lietuvoje – vysk. J. Preikšas. Apie misijinę kelionę į Kanadą vakarus pranešimą padarė kun. Vyt. Volertas. Sekančiais metais tokią kelionę atlikti pakviestas kun. E. Putrimas. Aptarta visa eilė einamųjų reikalų ir išrinkta nauja valdyba, kuri pasiskirstė pareigomis: pirm. kun. A. Simanavičius, OFM, ižd. kun. J. Staškus, sekr. kun. E. Putrimas. Lietuvos kankinių šventovėje pasiūlyta už mirusius lietuvių kunigus, veikusių Kanadoje, kurių buvo 25. Suvažiavimas baigtas pietumis Anapilio klebonijoje. Inf.

IEŠKAU DARBO. Galiu valyti, virti, prižiūrėti vaikus, padėti vyresnio amžiaus žmonėms. Skambinti Aldonai tel. 416 233-5996.

ATOSTOGOS SAULĖTOJ FLORIDOJ. Kambarys ir prausykla, vėsiniams, apšildomas baseinas, pusryčiai – savaitė \$200. Miegamas kambarys, bendra prausykla – savaitė \$150. Artį parduotuvių ir pajūrio. Skambinti arba rašyti: A. Zupkus, 5886 Guest Court, North Fort Myers, FL 33903, USA. Tel. (813) 656-5886.

LIETUVOJE, VILNIAUS CENTRE, ATIDAROMAS NAUJAS, DIDELIO PLOTO (1000 KV.M.) AUTOSALONAS, kuriame bus prekiaujama lengvaisiais automobiliais, jų atsarginėmis dalimis, tepalais ir kitomis medžiagomis. Firma "ALSA" turi gerą vardą Lietuvoje, užsiima ne tik automobilių verslu, bet ir prestižinių pastatų restauracija bei statyba (restauratos Turkiijos, Prancūzijos, JAV, Anglijos ir Lenkijos ambasados). "ALSA" garantuoja apsaugą, sava laiką atsiskaitymą, tvarkingą aptarnavimą. Firmas ir asmenis, norinčius bendradarbiauti, prašome kreiptis: A. Gaidamavičius, Žalgirio g. 131, 2042 Vilnius, Lithuania, Europe. Tel. 3702 753159 (kodas 3702, tel. 753159). Fax 754116, 754398.

Vakaronė labdaros valgykloms Lietuvoje paremti įvyko spalio 16 d. didžiojoje Prisikėlimo parapijos salėje. Dalyvavo daugiau kaip 400 žmonių, jų tarpe Panevėžio vyskupijos ordinaras vysk. J. Preikšas, vysk. P. Baltakis, OFM, Troškūnų parapijos klebonas kun. S. Filipavičius, kiti vietinių parapijų kunigai. Koncertinėje dalyje pasirodė jungtinis Prisikėlimo parapijos, Hamiltono Aušros Vartų parapijos ir "Volungės" choras, smuikavo R. Melkienė. Pasikeisdami dirigavo D. Viskontienė, J. Govedas ir D. Radtke. Apie labdaros valgyklų būklę kalbėjo Prisikėlimo parapijos tarybos labdaros sekcijos pirm. dr. J. Čuplinskienė. Pagrindinę kalbą pasakė vysk. P. Baltakis. Dėkojo klebonas kun. A. Simanavičius, OFM, ir vysk. J. Preikšas, sukalbėjęs ir maldą prieš valgį. Patiekta buvo lietuviška juoda duona ir B. Stanulienės bei jos tautininkių pagaminta kruopų sriuba pagal iš Lietuvos labdaros valgyklų gautą receptą. Vaisės baigtos visų sugiedota W. F. Jabusch'o giesmė "Ką padarėt vienas". Vakaronė vadovavo Prisikėlimo parapijos tarybos pirm. B. Čepaitienė. Ta proga abiem vyskupam jų vyskupavimo dešimtmečiui paminėti, buvo įteiktos simbolinės dovanos, palydėtos "Ilgiausių metų" sąskambiu S.

Patikslinimas. "TŽ" 20 nr. aukotojų "Tėviškės žiburiams" saraše \$50 rėmėjo prenumeratą atsiuntė V. Baleiša.

IŠNUOMOJAMI 2 kambariai ir virtuvė pirmame aukšte Bloor ir Dovercourt gatvių rajone (netoli Prisikėlimo parapijos). Skambinti tel. 416 233-8108.

PASAULIO LIETUVIŲ DAINŲ ŠVENTĖ VILNIUJE! Trys aukštos kokybės vaizdajuostės: 1. Ansamblių vakaras Kalnų parke liepos 8 d. (2 val. ilgumo); 2. Šokių diena Žalgirio stadione liepos 9 d. (2 val. ilgumo); 3. Pasaulio lietuvių dainų šventė Vingio parke liepos 10 d. (4 val. ilgumo). Galite užsisakyti šias vaizdajuostes iš International Historic Films, Inc. skambinant telefonu 312-927-2900 arba raštu, 3533 S. Archer Avenue, Chicago, IL 60609 USA. Vienos vaizdajuostės kaina tik \$25 (Kan.), arba visos trys \$60 (Kan.) ir \$5 persiuntima. Vaizdajuostės bus siunčiamos iš mūsų sandėlio Windsor, Ontario, todėl nereikės mokėti maito bei kitų mokesčių. Mes priimame asmeniškus čekius (Kanados doleriais) arba VISA/Mastercard kredito korteles. Sav. Petras Bernotas.



MONTREAL

Elena Narbutaitė, gyvenanti vargdenių seselių vienuolijos namuose "La maison St. Joseph", dalyvavo jos surengtoje maldininkų kelionėje į Lurdą Prancūzijoje. Montrealiečių grupė autobusų nuvyko į Niujorko orauostį JFK, o iš ten su gausia amerikiečių grupe (iš viso 349) lėktuvu nuskrido į Lurdą. Lėktuve buvo transliuojamos Mišios, dalinama Komunija, kalbamas Rožinis. Lurde išbuvo 8 dienas, gyvendami viešbučiuose ir dalyvaudami įvairiose pamaldose bei procesijose. Viena diena buvo skirta Ispanijai aplankyti. Per Niujorką E. Narbutaitė su montrealiečių grupe grįžo Montrealin, išbuvo si kelionėje 12 dienų. Kelionės išlaidas apmokėjo jos gerosios globėjos – vargdenių vienuolijos seselės (Little Sisters of the Poor). E. N. kurį laiką yra gyvensi ir Toronte. Ji yra "TŽ" skaitytoja bei rėmėja. Kor.

I saleziečių suvažiavimą iš Lietuvos atvyko montrealiečiams artimi kunigai: Izidorius Sadauskas, SDB, ir Stasys Šileika, SDB. Kun. Izidorius yra Vilniaus Šv. Jono Bosko parapijos klebonas ir dabar vykdo šventoves bei kitų parapijos pastatų statybą. Daug problemų sudaro statybinių medžiagų vagystės. Spalio 10 d. kun. I. Sadauskas atnašavo 10 ir 11 val. Mišias, pasakė pamokslus AV šventovėje.

AV parapijos komitetas jau pradėjo organizuoti parapijos pietimus, kurie įvyks lapkričio 6 d. po 11 val. pamaldų. Didžiosios loterijos bilietai išsiuntinėti ir platunami kitokių būdu. Šie pietūs yra kartu vienintelė metinė parapijos šventė, todėl kviečiami dalyvauti ne tik parapijiečiai, bet ir visi Montrealio lietuviai bei parapijos bičiuliai.

Toronto Vlado Pūtvo šaulių kuopa, pirmoji išeivijoje, spalio 1 d. iškilmingai paminėjo savo veiklos 40 metų sukaktį. Į šią šventę iš Montrealio buvo nuvykę Vilniaus šaulių rinktinės Kanadoje vadas Juozas Šiaučius ir LK Mindaugo šaulių kuopos pirm. Augustinas Mylė.

KLK Moterų dr. J. Montrealio skyriaus valdybą dabar sudaro: pirm. Genovaitė Kudžmienė, vicepirm. Danutė Staškevičienė, ižd. Elena Kerbelienė, sekr. Julija Adamonienė ir valdybos narė Janina Adamonienė. Iš valdybos pasitraukė Nijolė Bagdžiūnienė, ilgai ir nuoširdžiai ėjusi ne tik sekretorės, bet ir korespondentės pareigas.

Antanas Čepulis sulaukė 80 metų amžiaus. Tos sukakties paminėjimą surengė jo artimieji rugšėjo 28 d. "Nepriklausomos Lietuvos" patalpose. Sukaktuvininką sveikino atstovai organizacijų, kuriose Antanas daugiausia pasidėkio: AV parapijos klebonas kun. Juozas Aranauskas, "Nepriklausomos Lietuvos" darbuotojų bei Montrealio šaulių vardu – A. Mylė. B. S.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai - Automobiliai - Prekyba - Atsakomybė

3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

Tel. 514 722-3545 FAX 514 722-3546

JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.

PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 514 256-53355

Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

LITAS KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8

Tel. 514-766-5827; 514-766-5830

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS – virš \$29,000,000 REZERVAS – virš 2 milijonų.

MOKA UŽ:	
Certifikatus 1 m.	6.25%
Certifikatus 2 m.	7.00%
Certifikatus 3 m.	7.25%
Term. indėlus:	
1 metų	5.00%
180 d. - 364 d.	5.00%
120 d. - 179 d.	4.50%
60 d. - 119 d.	4.50%
30 d. - 59 d.	4.00%
Taupymo – special.	1.50%
Taupymo – su gyv. dr.	1.25%
Taupymo – kasdienines	1.50%
Einamos sąsk.	1.00%
RRIF – RRSP – 1 m. term. ...	6.25%
RRIF – RRSP – 2 m. term. ...	7.00%
RRIF – RRSP – 3 m. term. ...	7.25%
RRIF – RRSP – taup.	2.00%

IMA UŽ:	
Nekiln. turto:	
1 metų	8.00%
2 metų	9.00%
3 metų	9.25%
asmenines – nuo....	8.00

KASOS VALANDOS:		
	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10.00- 2.00
Antr., treč.	9.00- 3.00	_____
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktdieniais	10.00- 6.00	2.00- 6.00

Registruota masažo terapeutė

Ramona Girdauskaitė, B.Sc., R.M.T.

20 High Park Blvd., Toronto.

Gydomas masazas ("Craniosacral Therapy")

Priima pacientus pagal susitarimą

Telefonas 416 536-5437

Su gydytojo nurodymu dauguma privačių sveikatos draudos bendrovių (extended health care benefits) gydomąjį masažą padengia pilnai ar iš dalies.

KILIMŲ IR BALDŲ VALYMAS

EURO CLEAN

Greitas patarnavimas, prieinamos kainos,

dezinfekcija ir "Stainguard".

SKAMBINKITE VIDMANTUI ŠILININKUI TORONTE

TEL. 456-0717 ARBA 402-7976

MYLITE VAIKUS? Ieškome auklės dviem vaikams 3 ir 5 metų amžiaus, mūsų namuose, 5 dienas per savaitę. Prašome skambinti tel. 416 259-9940 po 6 v.v.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, suvartokim gerimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 626-2099, fax (416) 626-4770 Toronto.

IŠNUOMOJAMAS gražus ir švarus dviejų miegamųjų butas Toronte

Jane gatvės rajone į šiaurę nuo Sheppard gatvės. \$645 mėnesiui. I kaina įeina mokesčiai už elektrą, apšildymą ir kt., taip pat už automobilio pastatymą. Artį parduotuvių. Skambinti tel. 416-742-5254, 716-3751.

Darau koldūnus su mėsa, grybais ir varške

\$20

už 100 vienetų.

Pristatau į namus.

Skambinti Edvardui Stanuliui

tel. 231-4937 Toronte.

ROYAL LEPAGE

Residential Real Estate Services

5110 Dundas Street West,

Etobicoke, Ontario M9A 1C2

Bus.: (416) 231-3000 (24 hr.)

Res.: (416) 231-4937

Fax (416) 231-6993

Jane-St. Clair, 2 miegamųjų "bungalow", didelis kiemas 40x154 pėdų. Puikus pirkinys perkant namą pirmą kartą. Kaina \$179,000.

Visais klausimais kreiptis į Teodorą Stanulį tel. 416 231-3000; namų tel. 416 231-4937, FAX 416 231-6993. Sąžiningas patarnavimas.



Teodoras (Ted) Stanulis